

Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Miasta 2020+ za 2022 rok

Spis treści

.....	0
Wstęp.....	2
I Analiza wskaźników strategicznych	3
1. Cel strategiczny	3
2. Realizacja priorytetu „Silna Metropolia”	11
3. Realizacja priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”	17
4. Realizacja priorytetu: „Zielone, mobilne miasto”	22
5. Realizacja priorytetu „Przyjazne osiedla”	27
6. Realizacja priorytetu: „Wspólnotowość i dialog społeczny”	34
II. Poziom zaawansowania realizacji zadań kluczowych.....	39
1. Priorytet: „Silna Metropolia”	39
2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”	57
3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”	62
4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”	80
5. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”	97
III. Nakłady budżetu Miasta na realizację zadań projektowych kluczowych ...	108
Podsumowanie	110

WSTĘP

Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ odnosi się do działań realizowanych w 2021 r. Opracowany został zgodnie z Zarządzeniem nr 562/2018/P Prezydenta Miasta Poznania z 2 sierpnia 2018 r. w sprawie Systemu monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+. Wprowadzony ww. aktem, system monitoringu ma na celu:

- dostarczenie informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Poznania i jego pozycji konkurencyjnej w kraju jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych w zakresie ustalania priorytetów rozwojowych i alokacji środków na rozwój i inwestycje;
- zapewnianie zgodności realizowanej w Poznaniu polityki rozwoju (podejmowanych działań i inwestycji) z celami rozwoju miasta;
- obserwację występujących trendów i zjawisk zachodzących w otoczeniu zewnętrznym tak, aby móc przygotować właściwe narzędzia i instrumenty wspierające rozwój miasta;
- identyfikację i analizę ryzyka celu głównego i priorytetów Strategii.

W systemie monitoringu wyodrębniono moduły: analityczny, rzeczowy oraz trendów rozwojowych, przy czym dwa pierwsze uwzględniane są w monitoringu corocznym, a ostatni – nie rzadziej niż raz na 5 lat.

Moduł analityczny obejmuje analizę porównawczą wybranych wskaźników określających sytuację społeczno-gospodarczą w kluczowych obszarach funkcjonowania Poznania w porównaniu z wybranymi miastami. Pozwala określić pozycję konkurencyjną i stopień atrakcyjności Poznania wobec tych miast.

Źródłem danych statystycznych jest Główny Urząd Statystyczny (GUS), Urząd Miasta Poznania (UMP), Stowarzyszenie Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT), Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (GOAP) oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ). Wartość wskaźników statystycznych określono w oparciu o dane opublikowane do 26 maja 2023 r. W przypadku, gdy do tego dnia nie zostały opracowane dane za 2022 r., wskaźniki analizowane są w ujęciu ostatnich lat, za które dostępne są dane. Ponieważ oficjalna statystyka GUS nie ujmuje w swoich badaniach pełnego spectrum niektórych zjawisk, w tych przypadkach podano dla Poznania także wielkości wyliczone na podstawie baz danych Urzędu Miasta Poznania. GUS jest natomiast jedynym źródłem danych dla benchmarkingu Poznania na tle wybranych miast, który jest integralną częścią systemu monitoringu Strategii.

Moduł rzeczowy obejmuje analizę poziomu zaawansowania realizacji zadań kluczowych, nakładów budżetu Miasta na realizację priorytetów i działań strategicznych, odnosi się również do analizy powiązania efektów realizowanych programów sektorowych ze Strategią Rozwoju Miasta Poznania 2020+.

I ANALIZA WSKAŹNIKÓW STRATEGICZNYCH

1. Cel strategiczny

Cel Strategii został zdefiniowany w następujący sposób: „Podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców i znaczenia Poznania na arenie międzynarodowej”.

Stopień realizacji celu mierzony jest w oparciu o wartości poniższych wskaźników i analizę zmian zachodzących w obszarach, które te wskaźniki obrazują.

WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE

Indeks jakości życia mieszkańców Poznania

Wartość tego wskaźnika ustalona została na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych na zlecenie Miasta Poznania w 2022 r. Około 81% mieszkańców ocenia pozytywnie jakość życia w Poznaniu, w tym ponad 63% uważa, że w mieście dobrze się żyje.

Tabela 1. Wskaźniki dla celu strategicznego

Wskaźnik	Wartość
Dynamika salda migracji w 2022 r. (2010=100)	43%
Dynamika PKB na mieszkańca w 2019 r. (2010=100)	163%
Dynamika stopy bezrobocia w 2022 r. (2010=100)	27,5%
Dynamika wpływów do budżetu Miasta z udziałów w podatku PIT oraz CIT w 2022 r. (2010=100)	197%
Dynamika udziału studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem w 2021 r. (2010=100)	450%
Dynamika liczby noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2022 r. (2010=100)	161%
Dynamika liczby pasażerów w Porcie Lotniczym Poznań – Ławica w 2021 r. (2010=100)	69%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w 2021 r. (2010=100)	122%

Źródło: GUS, Port Lotniczy Poznań–Ławica Sp. z o.o., UMP

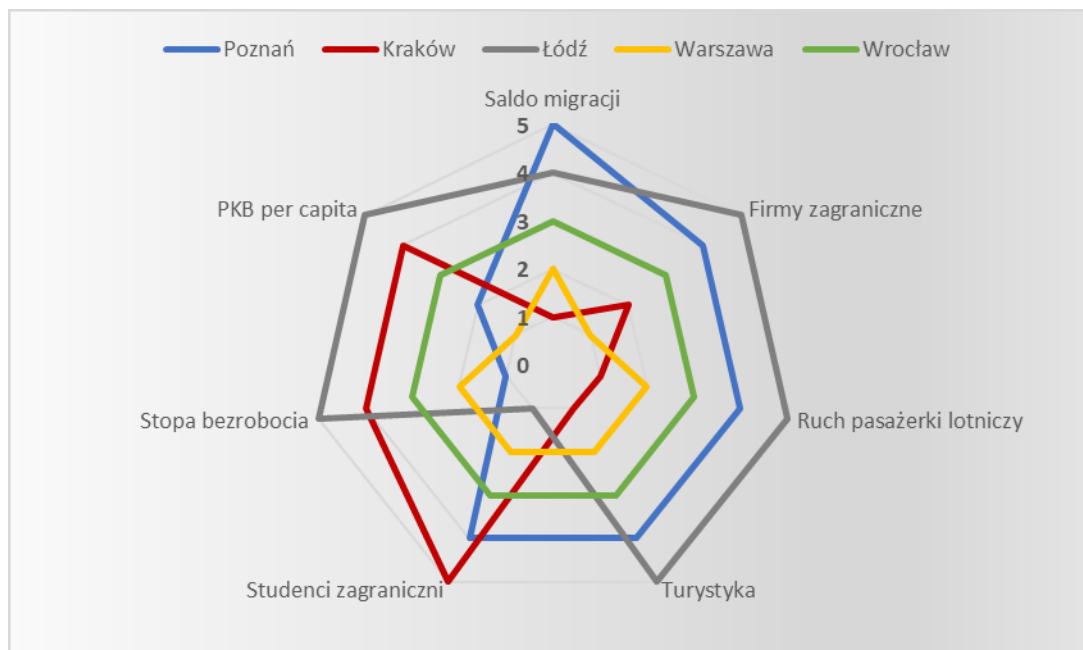
Tabela 2. Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2021 r.	- 2,2	4,0	- 1,9	1,9	1,4
PKB na mieszkańca w tys. zł w 2020 r.	121	99,9	80,1	173,9	100,1
Stopa bezrobocia w % w 2022 r.	1,0	2,3	4,4	1,4	1,6
Udział studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem ¹ w % w 2021 r.	6,6	5,7	10,6	10,4	7,2
Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 mieszkańców w 2022 r.	2530	6089	1650	3909	3191
Pasażerowie w regionalnych portach lotniczych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	4144	9195	273	7728	4259
Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców w 2022 r.	64	68	25	171	66

Źródło danych: GUS, Port Lotniczy Poznań–Ławica Sp. z o.o., UMP

¹ Dane dla województw.

Wykres 1. Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego

Analiza

Analiza realizacji celu strategicznego wskazuje na prawidłowy kierunek rozwoju Poznania. Wskaźniki gospodarki powiązanej z rynkiem międzynarodowym, poza ruchem lotniczym, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r. Zmniejszył się poziom migracji i stopa bezrobocia, zwiększył się poziom umiędzynarodowienia studiów i liczba firm zagranicznych działających w mieście. Pomimo utrzymującej się ujemnej dynamiki ruchu lotniczego, nastąpił wzrost wartości tego wskaźnika w porównaniu z rokiem poprzednim.

Poznańska gospodarka rozwijała się stabilnie pomimo wysokiej inflacji i rosnących cen energii i paliw na rynkach globalnych z powodu wojny na Ukrainie. W Poznaniu lokalna gospodarka wypracowuje dwukrotnie większy niż w kraju produkt krajowy brutto na mieszkańca. Miasto jest atrakcyjnym miejscem lokalizacji firm z udziałem kapitału zagranicznego. Stopa bezrobocia utrzymuje się na najniższym poziomie w Polsce. Dobra kondycja lokalnej gospodarki wpływała na wzrost dochodów budżetu Miasta z wpływów z udziału w podatkach PIT i CIT odprowadzanych w Poznaniu. Dobre zarządzanie budżetem Miasta oraz silna lokalna gospodarka i rynek pracy wpływają na wysokie oceny wiarygodności kredytowej nadawane w 2022 r. Poznaniowi przez największą międzynarodową agencję ratingową Fitch Ratings (A – z prognozą stabilną).

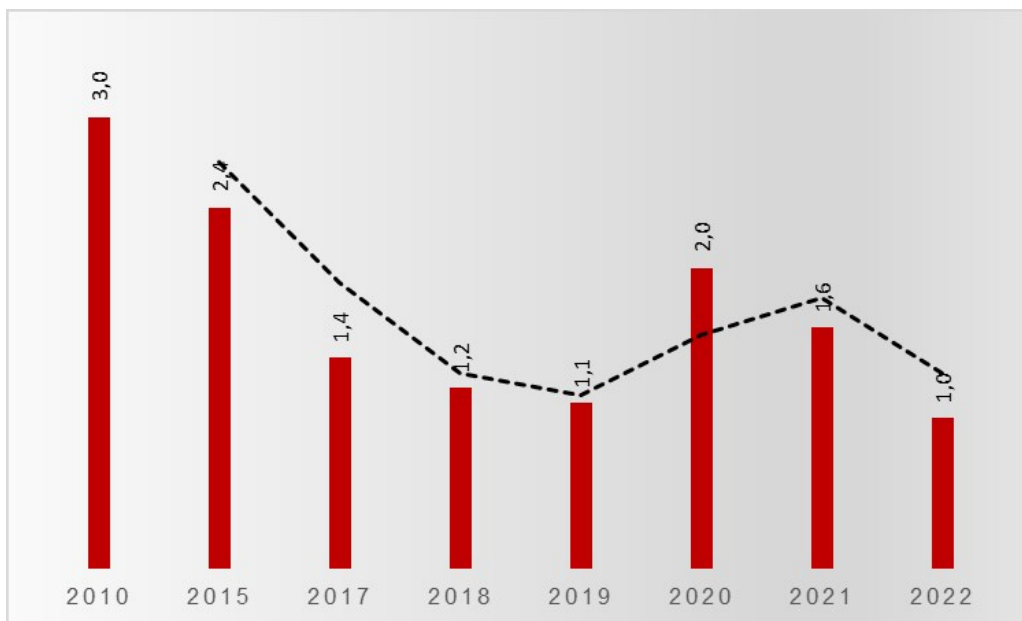
Poznań jest coraz bardziej atrakcyjnym miastem dla cudzoziemców. Na koniec 2022 r. w mieście przebywało ponad 93 tys. obcokrajowców, w tym 70 tys. obywateli Ukrainy, wśród których ok. 40 tys. stanowili uchodźcy wojenni z Ukrainy. Wśród uchodźców

przeważały kobiety z dziećmi. Ponad połowa obywateli Ukrainy podjęła pracę, większość jako pracownicy tymczasowi pracujący przede wszystkim w przemyśle, transporcie, handlu i budownictwie. Wzrasta liczba studentów zagranicznych, którzy decydują się na edukację w poznańskich szkołach wyższych. Największy ich odsetek stanowią obywatele Ukrainy i Białorusi. W 2022 r. nastąpił wzrost liczby turystów korzystających z poznańskich obiektów noclegowych i pasażerów linii lotniczych.

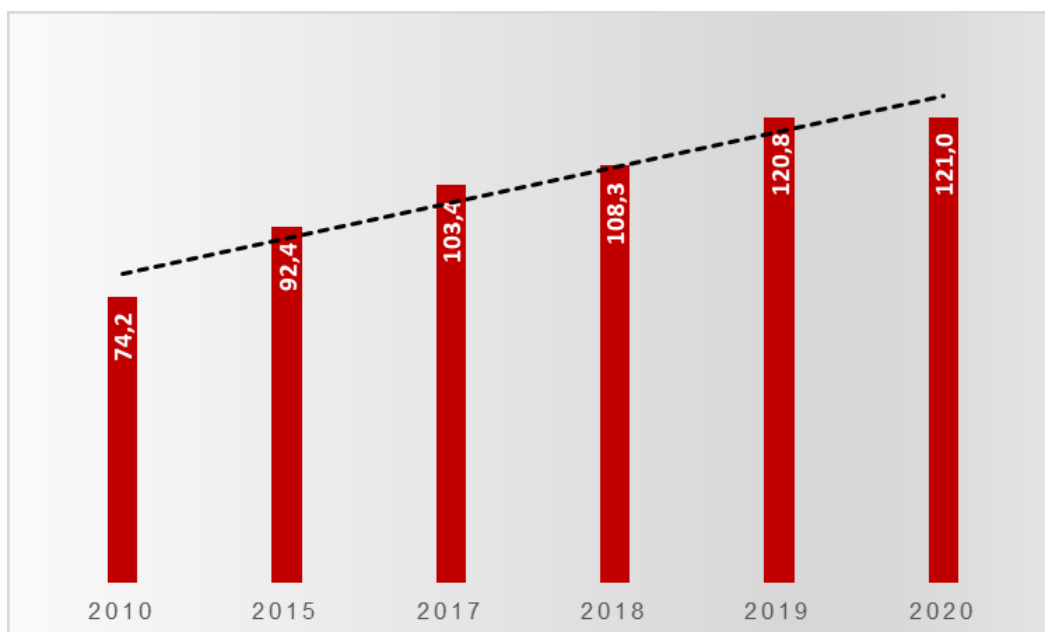
Pomimo, iż saldo migracji dla Poznania nadal jest ujemne, od 2016 r. ruch migracyjny wyhamowuje. Większość ruchu migracyjnego odbywa się między Poznaniem a sąsiednimi gminami powiatu poznańskiego, co powoduje, że gospodarka nie ponosi negatywnych skutków przemieszczania się pracowników. Saldo migracji nie pokazuje jednak wszystkich zmian w liczbie osób faktycznie mieszkających w Poznaniu. Oficjalna statystyka GUS nie uwzględnia w liczbie mieszkańców do 120 tys. osób, które nie zameldowały się w mieście. Są to głównie uchodźcy wojenni z Ukrainy, tymczasowi pracownicy (przede wszystkim obcokrajowcy) oraz studenci studiów dziennych spoza Poznania. Ich liczba nie tylko rekompensuje ujemne saldo migracji, ale wręcz zwiększa liczbę mieszkańców Poznania.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast potwierdza bardzo silną pozycję lokalnej gospodarki i rynku pracy w skali kraju. Polepszył się także poziom umiędzynarodowienia studiów. Miasto powinno zintensyfikować działania przyciągające studentów, kapitał zewnętrzny i nowych stałych mieszkańców.

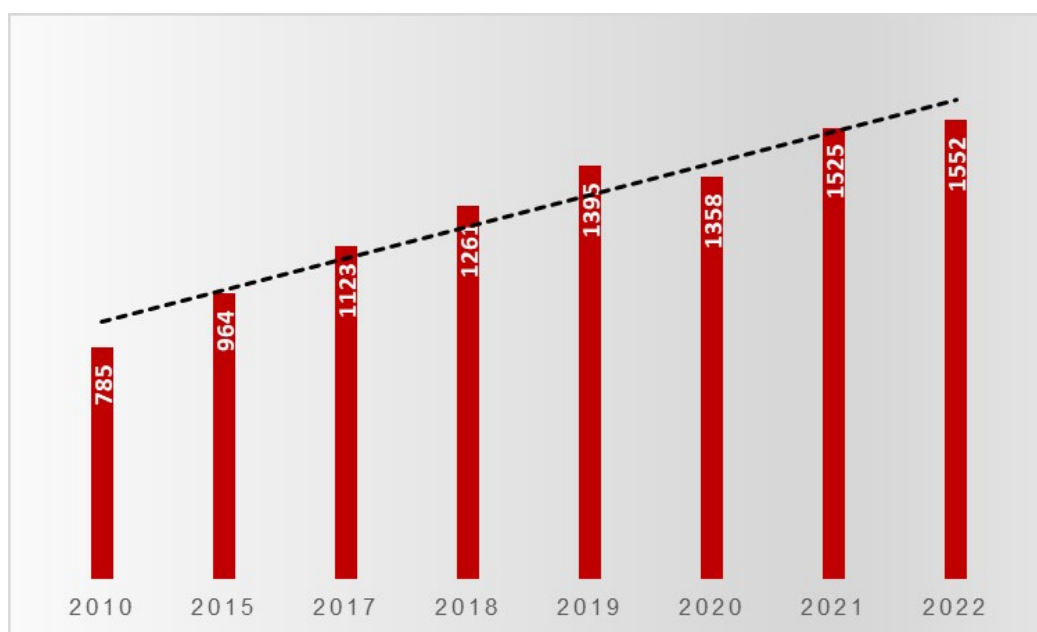
Wykres 2. Stopa bezrobocia w Poznaniu (w %)

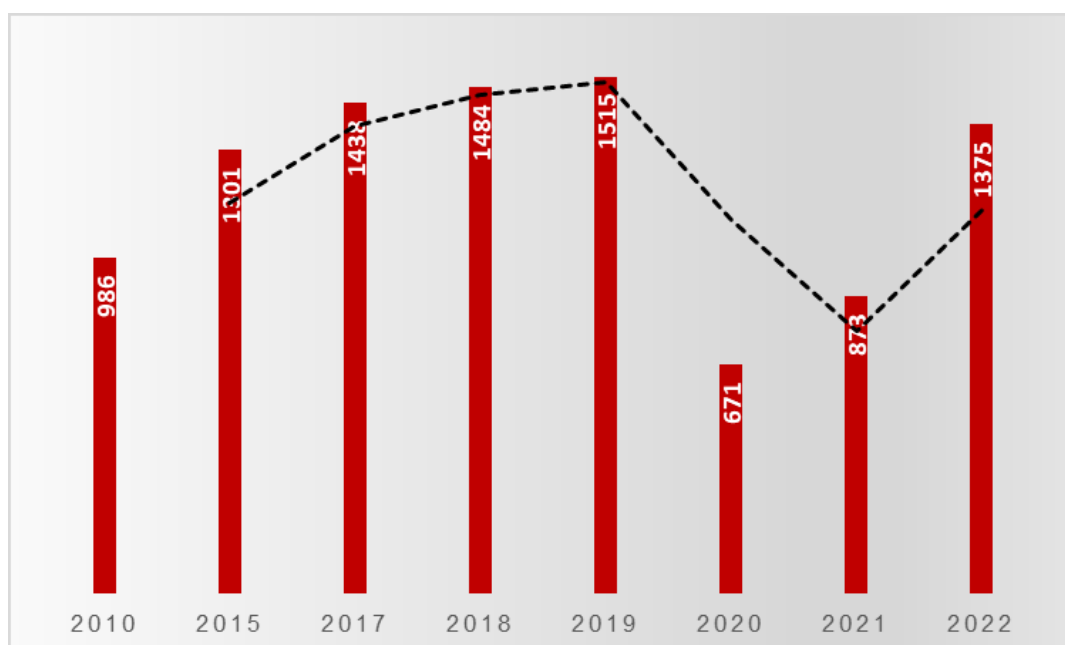
Wykres 3. PKB na mieszkańca w Poznaniu (w tys. zł)

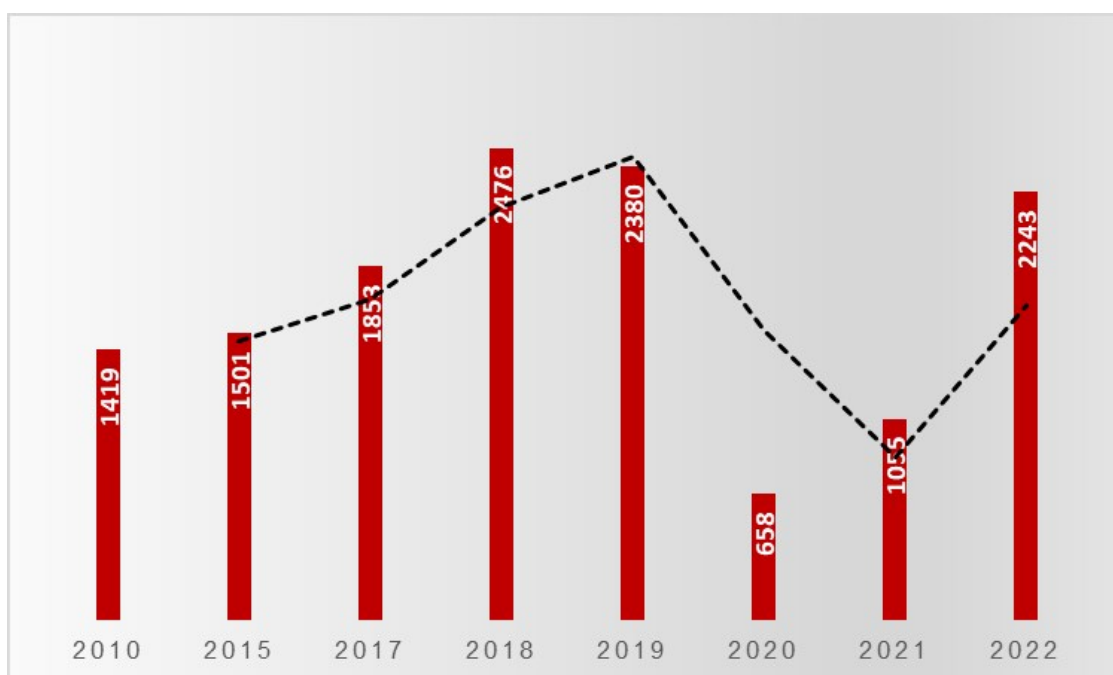
Wykres 4. Wpływy do budżetu Miasta Poznania z udziałów w PIT i CIT (w mln zł)

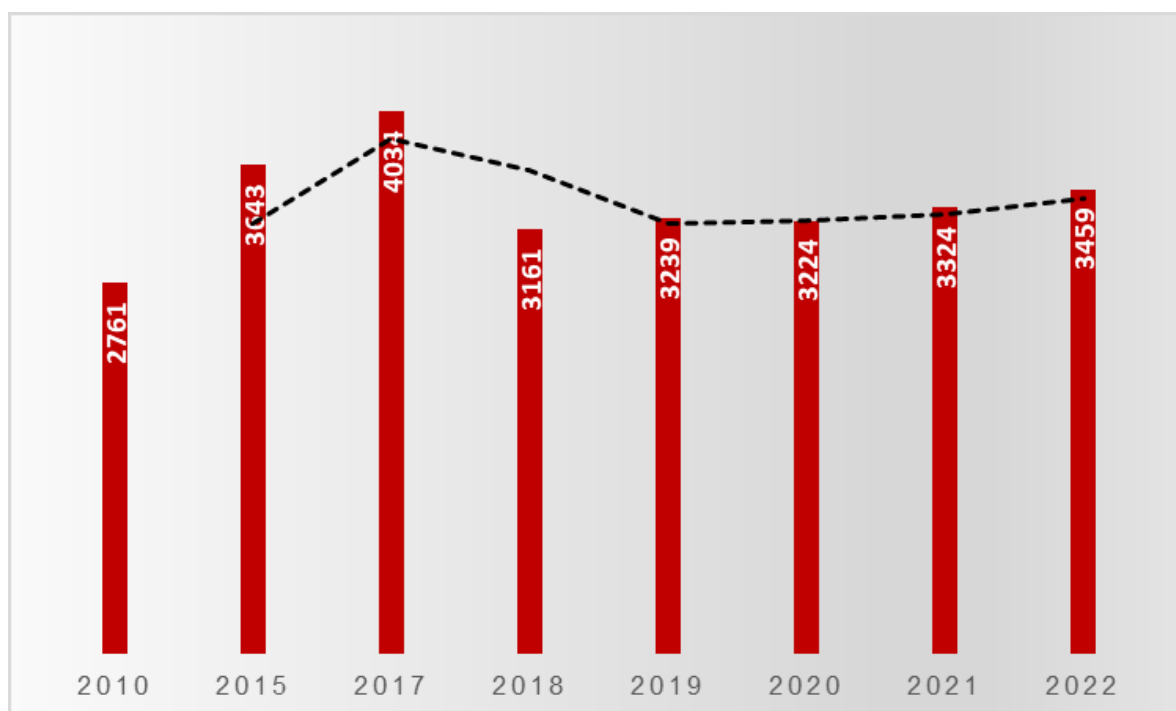
Wykres 5. Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Poznaniu (w tys.)

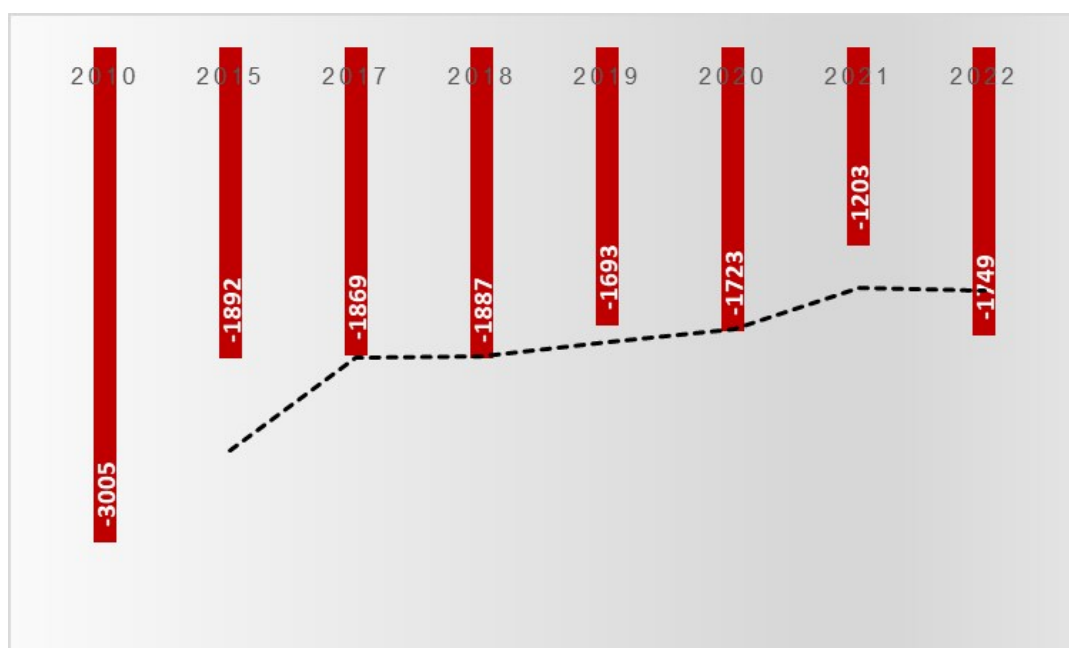
Wykres 6. Ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Poznań – Ławica (w tys.)

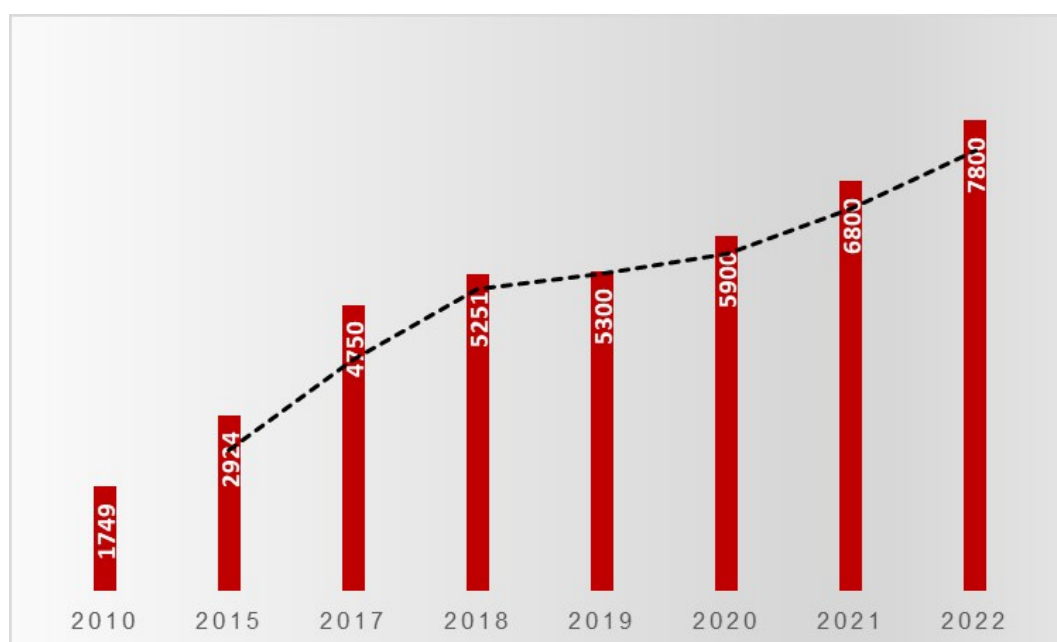
Wykres 7. Spółki z udziałem kapitału zagranicznego w Poznaniu

Wykres 8. Saldo migracji w Poznaniu (w osobach)

Wykres 9. Cudzoziemcy studiujący w Poznaniu (w osobach)

2. Realizacja priorytetu „Silna Metropolia”

Priorytet „Silna Metropolia” jest ukierunkowany na rozwój spójności Metropolii Poznań oraz zwiększenie jej roli na arenie międzynarodowej poprzez rozwój powiązań instytucjonalno-gospodarczych w sieciach regionalnych, krajowych i globalnych.

Na obszarze położonym w sąsiedztwie Poznania wykształciły się najsilniejsze w kraju cechy aglomeracyjne, jednak obszar metropolitalny nadal nie stanowi spójnego układu przestrzenno-funkcjonalnego. Na wizerunek Metropolii Poznań² na arenach krajowej i międzynarodowej wpływa atrakcyjność Poznania, będącego miastem–rdzeniem całego obszaru metropolitalnego. Potencjał miasta jest związany z jego tożsamością, zapisaną w bogatym dziedzictwie historycznym i kulturowym, oraz cechach kojarzonych z jego mieszkańcami. Rozwój kultury, sportu i sektorów kreatywnych jest szansą na zwiększenie atrakcyjności Poznania dla biznesu i nauki, środowiska akademickiego oraz artystów, sportowców i turystów.

Rozwój spójności Metropolii Poznań i zwiększenie jej znaczenia na arenie międzynarodowej uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- zwiększenie spójności Metropolii Poznań;
- rozwój współpracy na poziomie miast i regionów;
- intensyfikacja kontaktów i powiązań międzynarodowych;
- wzmocnienie pozycji Poznania jako silnego ośrodka biznesu i nowoczesnych technologii;
- wzmocnienie akademickich i naukowych funkcji Poznania;
- wzmocnienie rozpoznawalności Poznania w kraju i za granicą w oparciu o potencjał dziedzictwa kulturowego, kultury, sportu i turystyki.

² Metropolia Poznań obejmuje: gminy powiatu poznańskiego, w tym Miasto Poznań, Powiat Poznański, oraz gminy spoza powiatu poznańskiego: Skoki, Szamotuły, Oborniki, Śrem.

WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE

Tabela 3. Wskaźniki dla priorytetu „Silna Metropolia”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Metropolii Poznań w 2022 r. (2010=100)	111%
Dynamika frekwencji w teatrach i instytucjach muzycznych w 2021 r. (2010=100)	18%
Dynamika liczby zwiedzających muzea w 2021 r. (2010=100)	74%
Dynamika liczby międzynarodowych imprez sportowych w 2022 r. (2010=100)	107%
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w 2022 r. (2010=100)	101%
Dynamika liczby konferencji i kongresów w 2021 r. (2018=100)	54%

Źródło: GUS, PLOT, UMP

Tabela 4. Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Silna Metropolia”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	195	382	217	555	335
Zwiedzający muzea na 1000 mieszkańców w 2021 r.	407	3554	448	5223	599
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w % w 2022 r.	8,7	9,0	8,6	10,1	7,9

Źródło: GUS

Wykres 10. Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Silna Metropolia”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Silna Metropolia” wskazuje, że ten kierunek rozwoju jest bardzo silnie skorelowany z przemysłem spotkań i czasu wolnego, które notują ponowny rozwój po zahamowaniu w czasie pandemii COVID – 19. Obszar Metropolii Poznań rozwija się, zwiększa się liczba mieszkańców i stabilizuje się rozwój firm sektorów kreatywnych.

Poznań jest miastem–rdzeniem poznańskiego obszaru metropolitalnego. Liczba mieszkańców Metropolii Poznań corocznie się zwiększa. Obszar ten jest atrakcyjny dla nowych mieszkańców zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Według badań, w Poznaniu przebywa tymczasowo do 30 tys. obywateli Ukrainy pracujących lub uczących się w poznańskich szkołach i uczelniach oraz ok. 40 tys. uchodźców wojennych z Ukrainy.

Miasto Poznań współpracuje z Powiatem Poznańskim oraz sąsiednimi gminami w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Realizowane są wspólne projekty transportowe, turystyczne, społeczne, edukacyjne, inwestycyjne, planowania przestrzennego i promocyjne. Rozwijany jest wspólny projekt Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, która łączy Poznań z wielkopolskimi miejscowościami. Miasto buduje także swoją pozycję jako silnego ośrodka metropolitalnego w oparciu o współpracę z innymi samorządami oraz instytucjami regionalnymi i zagranicznymi. W ramach współpracy międzynarodowej Poznań prowadzi współpracę z 15 zagranicznymi miastami partnerskimi oraz jest członkiem 10 międzynarodowych organizacji oraz sieci współpracy miast i regionów.

Poznań, jako jeden z największych ośrodków miejskich w kraju, pełni liczne funkcje metropolitalne. W 2022 r., po zahamowaniu w okresie pandemii COVID – 19, zwiększyła się liczba organizowanych wydarzeń przemysłu spotkań i czasu wolnego. Poznań jest centrum kulturalnym Metropolii i miejscem organizacji dużych imprez sportowych, które przyciągają sportowców oraz kibiców z kraju i z zagranicy. Należy do prężnie działających ośrodków przemysłu spotkań w Polsce. W mieście znajduje się ponad 100 obiektów z salami konferencyjnymi, w których odbyło się około 700 wydarzeń branży MICE dla różnych grup odbiorców, jednak było to 4 – krotnie mniej niż przed pandemią. W 2022 r. liczba turystów zwiększyła się, osiągając stan okresu przed pandemią.

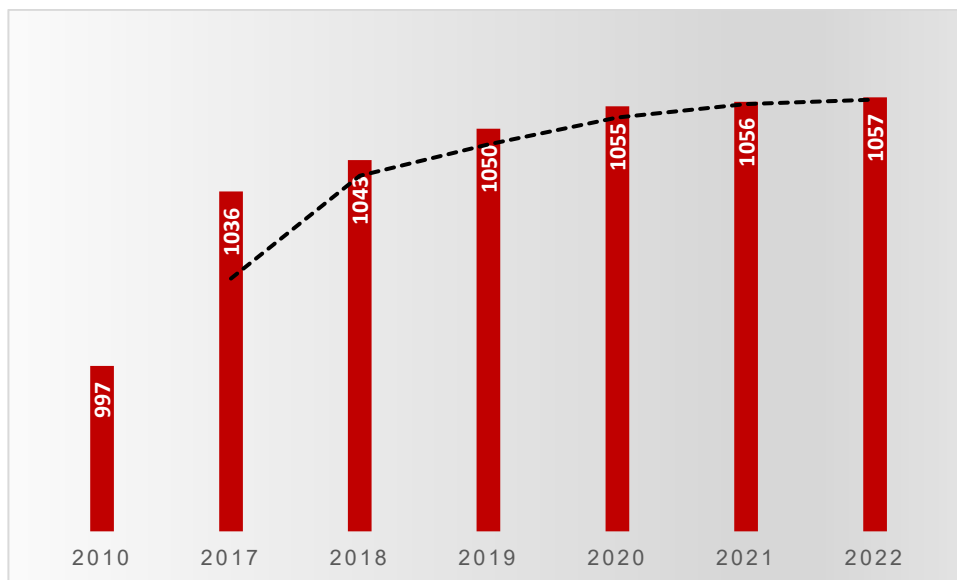
W 2022 r. firmy przemysłu spotkań i czasu wolnego odnotowały wzrost zainteresowania swoją ofertą. Jednak kolejnym wyzwaniem dla przemysłu spotkań i czasu wolnego jest konflikt zbrojny w Ukrainie, który wpływa na mniejszą atrakcyjność turystyczną Polski na rynkach międzynarodowych.

Akademickość miasta i silne środowisko naukowe powodują, że w Poznaniu rozwija się gospodarka oparta na wiedzy, a potencjał kultury korzystnie wpływa na rozwój sektorów kreatywnych. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych ponad 700 nowych firm sektorów kreatywnych, a trend powstawania nowych firm kreatywnych jest stabilny.

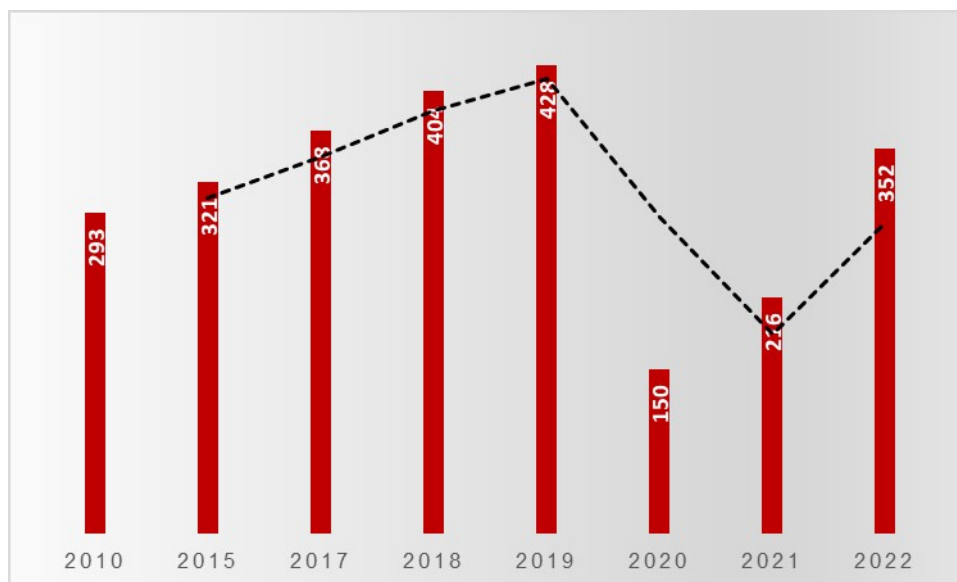
Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno nadal intensyfikować rozwój działań uatrakcyjnających ofertę

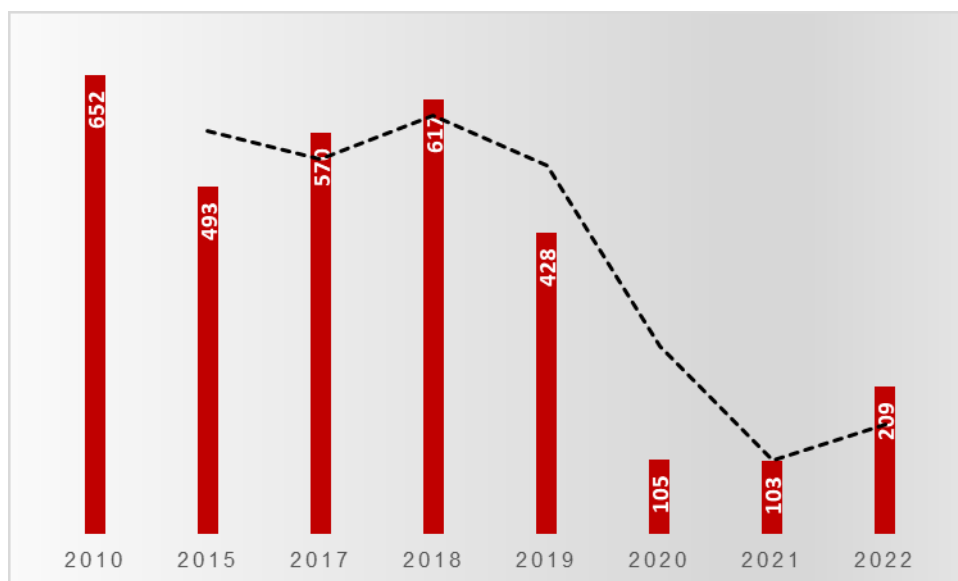
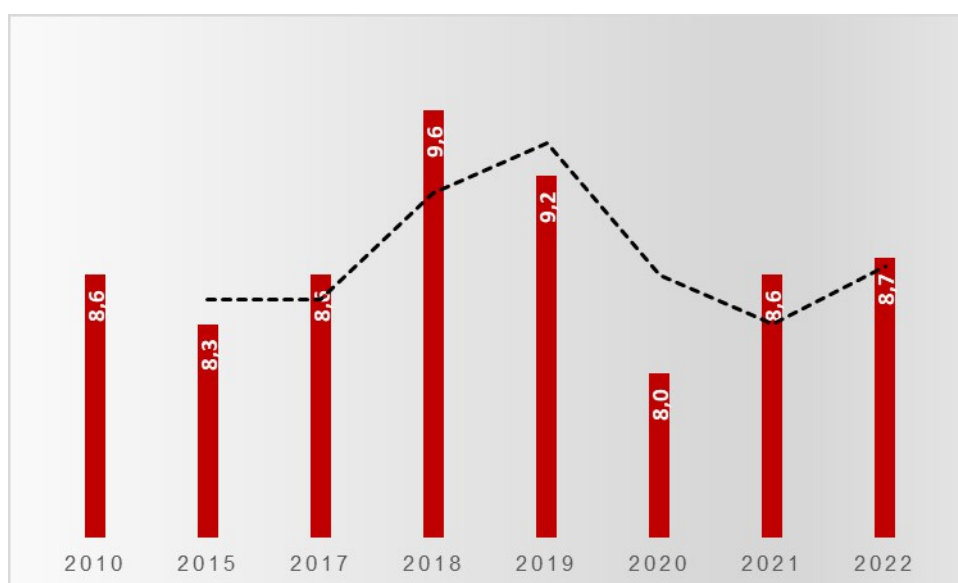
kulturalną dla mieszkańców i turystów, szczególnie krajowych. Jednocześnie powstawanie nowych firm sektorów kreatywnych potwierdza, że w Poznaniu istnieją silne lokalne środowiska kultury, nowych technologii i innowacji, które powinny być wspierane także przez władze lokalne.

Wykres 11. Ludność Metropolii Poznań (w tys.)

Wykres 12. Zwiedzający muzea w Poznaniu (w tys.)

Wykres 13. Frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych w Poznaniu (w tys.)**Wykres 14. Udział nowych firm sektorów kreatywnych w nowych firmach ogółem w Poznaniu (w %)**

3. Realizacja priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość” ukierunkowany jest na rozwijanie w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki.

Poznań tradycyjnie kojarzony jest z oszczędnością, praktycznością, przedsiębiorczością i pracowitością mieszkańców oraz tradycjami akademickimi i targowymi. Miasto charakteryzuje się bardzo wysokim potencjałem wzrostu gospodarczego w skali kraju, wysoką aktywnością ekonomiczną i silnym lokalnym rynkiem pracy, który wymaga jednak uatrakcyjnienia oferty dla wysoko wykwalifikowanych pracowników. Zróżnicowana gospodarka jest oparta na działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, charakteryzujących się elastycznością w dostosowywaniu się do reguł gry rynkowej, jednak w małym stopniu wykorzystujących nowoczesne rozwiązania innowacyjne. Duży potencjał środowiska akademickiego i naukowego jest szansą na rozwój firm innowacyjnych i sektorów kreatywnych, tworzących nowe produkty i usługi oraz atrakcyjne miejsca pracy. Rozwój zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki w Poznaniu uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- rozwój lokalnych małych i średnich firm w kierunku innowacyjności;
- rozwój i wsparcie lokalnych centrów innowacji i biznesu;
- wspieranie i promocja lokalnych startupów i sektorów kreatywnych;
- współpraca edukacji, nauki i biznesu na rzecz wsparcia/wdrażania innowacji;
- rozwój przemysłów czasu wolnego, kultury, kongresów, targów;
- zwiększenie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego.

WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE

Tabela 5. Wskaźniki dla priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby pracujących w 2021 r. (2010=100)	112%
Dynamika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 r. (2010=100)	129%
Dynamika udziału absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2022 r. (2010=100)	116%
Dynamika udziału studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem w 2020 r. (2014=100)	98,5%
Dynamika liczby wystawców na Międzynarodowych Targach Poznańskich w 2022 r. (2010=100)	43%

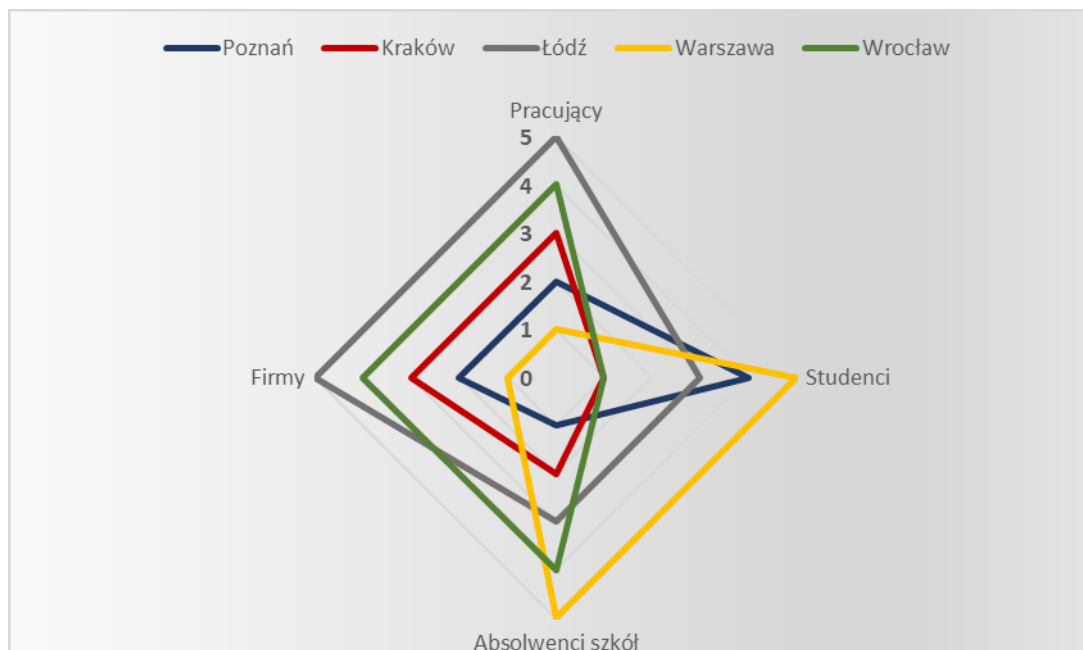
Źródło: GUS, MTP

Tabela 6. Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	War-szawa	Wrocław
Pracujący na 1000 mieszkańców w 2021 r.	656	638	505	745	595
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców w 2022 r.	226	199	149	268	198
Udział absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2021 r.	36,6	36,0	30,3	22,7	29,0
Udział studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem w % w 2020 r. (regiony)	19,2	26,6	20,2	16,8	26,6

Źródło danych: GUS

Wykres 15. Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wskaźniki statystyczne osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., poza udziałem studentów kierunków technicznych i przyrodniczych oraz wskaźnikiem charakteryzującym przemysł spotkań, który jednak ponownie rozwija swoją ofertę po obostrzeniach spowodowanych pandemią COVID – 19. Efekt przynoszą działania skierowane na promocję i rozwój szkolnictwa zawodowego.

Poznań jest atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej. Tworzy korzystne warunki do zakładania i prowadzenia własnych firm. Przeważająca liczba poznańskich przedsiębiorców to mikro- i mali przedsiębiorcy (łącznie 92%). Ich elastyczność w dostosowywaniu się do warunków rynkowych powoduje, że lokalna gospodarka jest bardziej odporna na cykliczne wahania koniunktury. W grupie MSP rozwija się silne środowisko startupów oraz przemysłu gier, a także platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych ponad 700 nowych firm sektorów kreatywnych. Coraz większy jest także kapitał zewnętrzny angażowany w gospodarkę miejską.

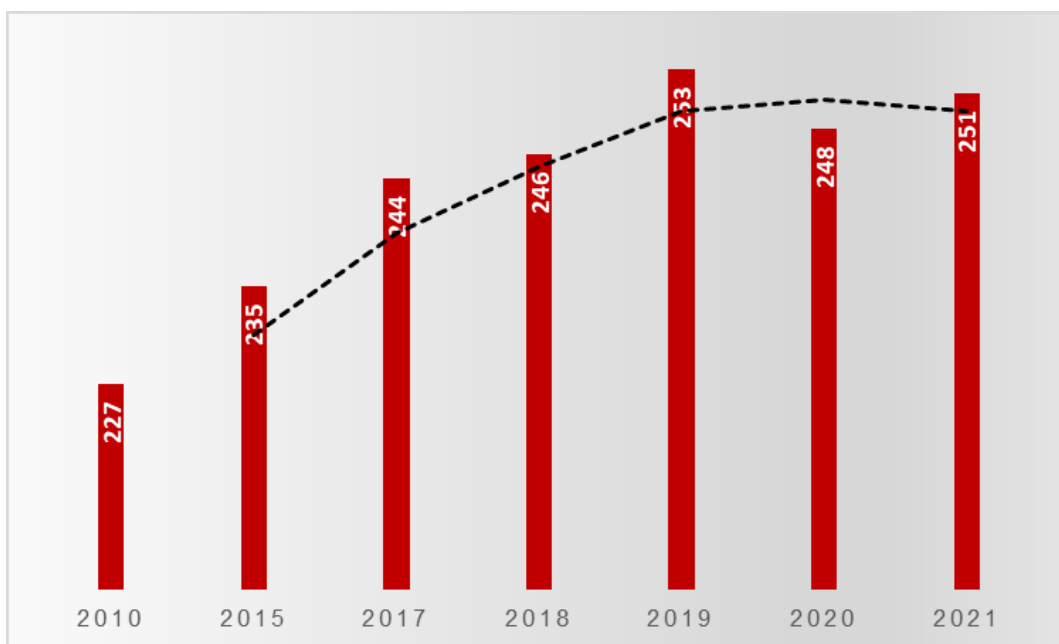
Liczba pracujących zwiększa się, jednak lokalny rynek pracy wciąż poszukuje wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Największe zapotrzebowanie jest na specjalistów IT, inżynierów o specjalizacjach mechanicznych, elektrycznych i lądowych. Kierunkami, które zyskują na znaczeniu, są też mikroelektronika i nanotechnologia.

W Poznaniu poszerza się oferta akademicka. Uruchamiane są nowe kierunki mające zachęcić młodzież do studiowania na poznańskich uczelniach.

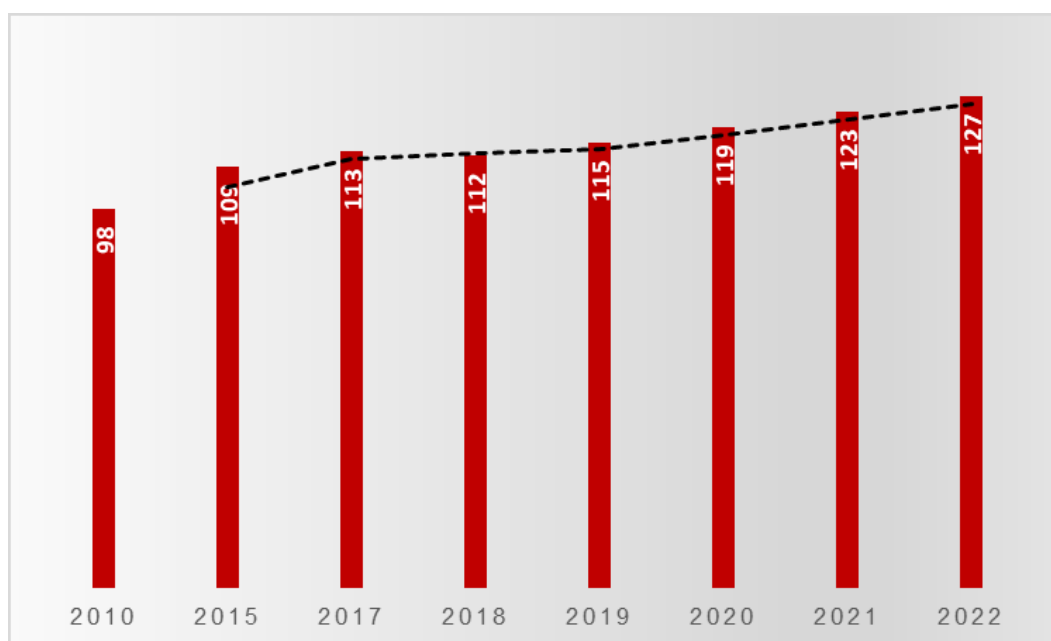
Do kluczowych firm przemysłu spotkań należą Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. (MTP), których udziałowcem jest Miasto Poznań. Do 2020 r. były one największym organizatorem imprez i wydarzeń targowych w Europie Środkowo – Wschodniej oraz liderem wśród polskich wystawców, posiadając ponad połowę krajowego rynku powierzchni wystawienniczej i ponad 1/3 rynku wystawców. Działalność MTP jest ukierunkowana zarówno na współpracę z biznesem, jak i na ofertę dla społeczności lokalnej. Przemysł spotkań należy do działów gospodarki, które najbardziej doświadczyły skutków pandemii COVID – 19.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto – wraz z Warszawą – charakteryzuje się wysoką aktywnością ekonomiczną. Jest także liderem (wraz z Krakowem) pod względem zainteresowania młodzieży szkolnej kształceniem zawodowym. Miasto powinno nadal rozwijać współpracę ze szkołami wyższymi, poszerzając swoją ofertę dla studentów oraz wspierając działania uczelni w kierunku uatrakcyjnienia oferowanych kierunków technicznych i przyrodniczych.

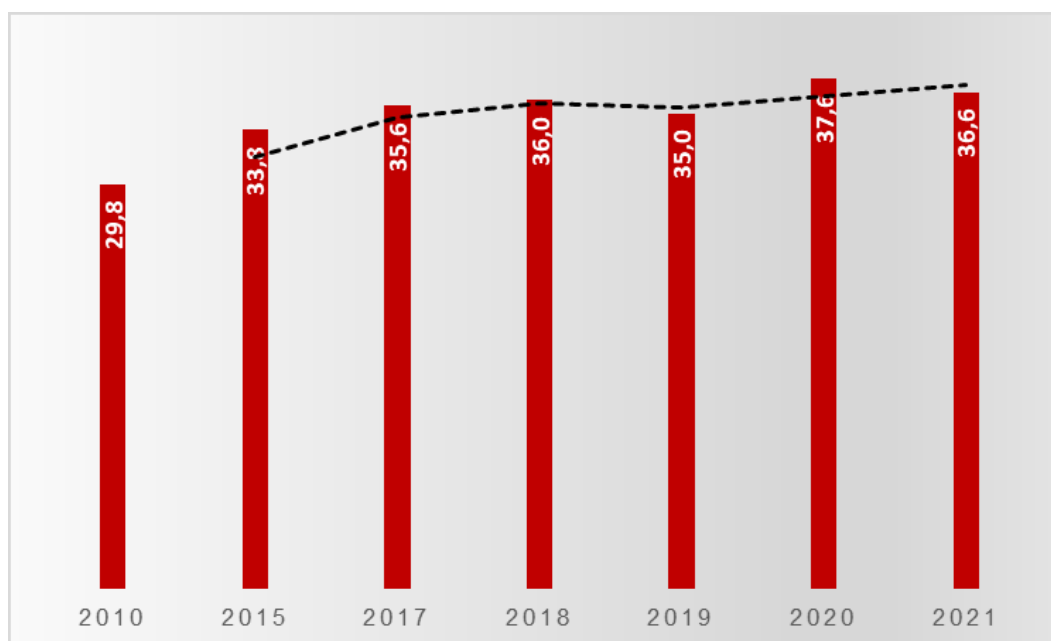
Wykres 16. Pracujący w firmach zatrudniających powyżej 9 osób w Poznaniu (w tys. osób)

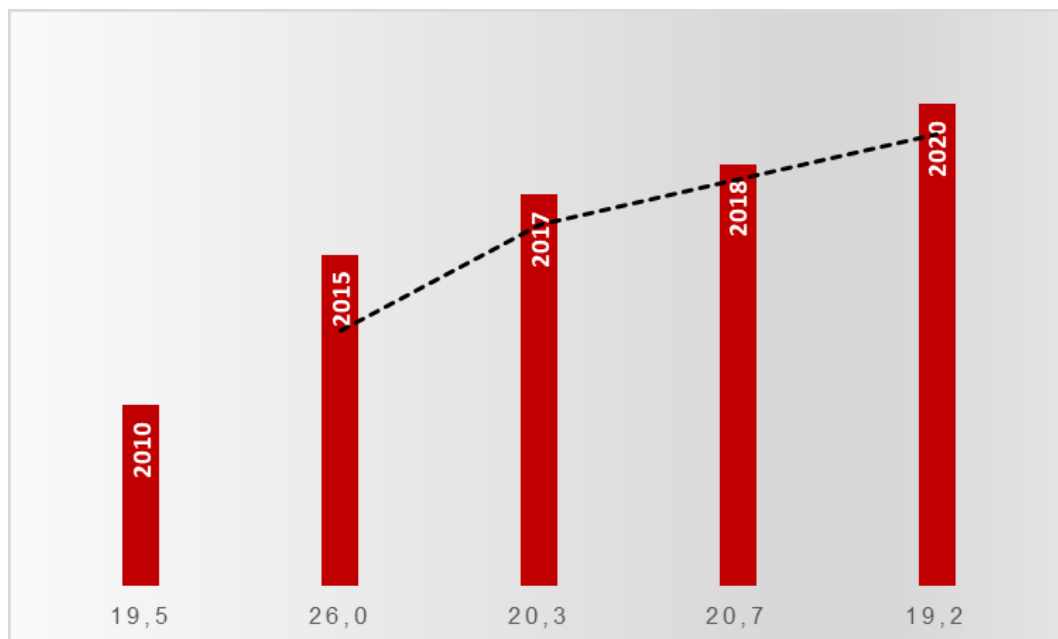
Wykres 17. Podmioty gospodarcze w Poznaniu (w tys.)

Wykres 18. Udział absolwentów szkół zawodowych w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w Poznaniu (w %)

Wykres 19. Udział studentów kierunków technicznych i przyrodniczych w Wielkopolsce (w %)

4. Realizacja priorytetu: „Zielone, mobilne miasto”

Priorytet „Zielone, mobilne miasto” ukierunkowany jest na uczynienie z Poznania „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport.

Zwarty, multicentryczny układ urbanistyczny miasta z klinami zieleni już dzisiaj czyni Poznań miastem zielonym, „kompaktowym i krótkich odległości”. Gęsta – w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce – sieć ulic nie rozwiązuje problemu zatłoczenia z powodu nadmiernego wykorzystywania indywidualnego transportu samochodowego. Alternatywą jest transport publiczny, rowerowy lub pieszy. Ruch samochodowy i nieefektywne niskoemisyjne źródła ogrzewania powodują zanieczyszczenie powietrza i obniżają jakość życia w mieście, tym bardziej, że tereny zieleni są nierównomiernie rozłożone na mapie miasta.

Rozwój „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport, uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- zachowanie, poprawa jakości i rozwój terenów zieleni, w szczególności systemu klinowo – pierścieniowego oraz zabytkowych założeń zieleni;
- wykorzystanie potencjału Warty i innych rzek oraz jezior do celów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i transportowych;
- zwiększenie atrakcyjności i efektywności transportu publicznego oraz wykorzystania możliwości transportowych miasta.

- uspokojenie ruchu samochodowego w mieście;
- rozwój ekomobilności;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wzrost efektywności energetycznej;
- racjonalne korzystanie z zasobów środowiskowych oraz ich odzyskiwanie;
- zapewnienie należytej czystości przestrzeni publicznej;
- rozwijanie form ochrony przyrody oraz edukacji przyrodniczej;

WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE

Tabela 7. Wskaźniki dla priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Najczęściej wybierany środek transportu Zachowania komunikacyjne mieszkańców Poznania ³	Wartość
Samochód osobowy	37%
Transport zbiorowy	34%
Rower	8%
Pieszko	21%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika wskaźnika motoryzacji w 2021 r. (2010=100)	152%
Klasyfikacja strefy pod względem poziomu emisji PM10 w 2022 r.	A
Dynamika wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w 2019 r. (2010=100)	1119%
Dostępność zagospodarowanych terenów zieleni dla mieszkańców w 2018 r.	68%
Dynamika udziału terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w 2022 r. (2010=100)	95%
Poziom redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w 2021 r.	0%
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła w 2021 r.	37,63%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2021 r.	93,56%

Źródło: GOAP, GUS, WIOŚ, UMP

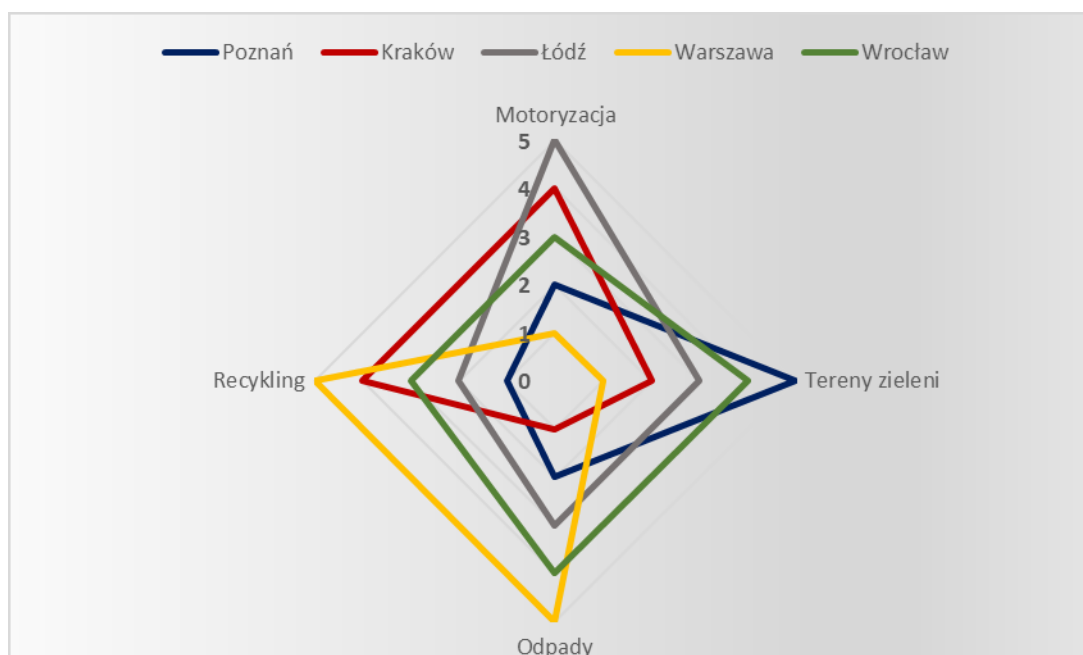
³ Bez zależności od dystansu od miejsca pracy/nauki.

Tabela 8. Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	War- szawa	Wrocław
Wskaźnik motoryzacji w 2021 r.	778	685	645	784	7302
Udział terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w % w 2021 r.	3,9	5,9	5,7	6,5	5,6
Udział odpadów zebranych selektywnie w ilości odpadów ogółem w % w 2021 r.	39,7	47,0	38,8	33,4	36,5
Udział zebranych selektywnie papieru, tektury, metali, szkła i tworzyw sztucznych w ilości odpadów ogółem w % w 2020 r.	19,5	11,4	15,6	9,5	13,3

Źródło: GUS

Wykres 20. Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych dla priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Zielone, mobilne miasto” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie dostępności do terenów zieleni, gospodarki odpadami z systemem selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu, wykorzystania energii odnawialnej i alternatywnych środków transportu. Wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźniki poziomu recyklingu i biodegradacji odpadów spełniają przepisy prawa. Problemem jest rosnący wskaźnik motoryzacji powiązany z wciąż wysokim udziałem wykorzystywania indywidualnych pojazdów samochodowych jako podstawowego środka transportu w mieście.

Poznań należy do najbardziej zatłoczonych dużych polskich miast. Poziom motoryzacji jest wyższy jedynie w Warszawie. Ponad jedna trzecia mieszkańców przemieszcza się po mieście korzystając z własnego samochodu. Na wielkość ruchu samochodowego wpływają także codzienne dojazdy do miejsc pracy lub nauki osób mieszkających poza Poznaniem. Wysoki poziom motoryzacji powoduje konieczność budowy sieci parkingów typu Park&Ride, wprowadzanie stref ograniczonego ruchu oraz ograniczonego postoju.

Oprócz samochodów prywatnych, mieszkańcy mogą korzystać z komercyjnych sieci współdzielenia ekologicznych pojazdów silnikowych, w tym sieci car-sharing, scooter-sharing i hulajnog-sharing. Rozwija się infrastruktura dla pojazdów z napędem elektrycznym oraz dla ruchu rowerowego. Jako podstawowy środek transportu miejskiego jest promowany transport publiczny, z którego korzysta jedna trzecia mieszkańców.

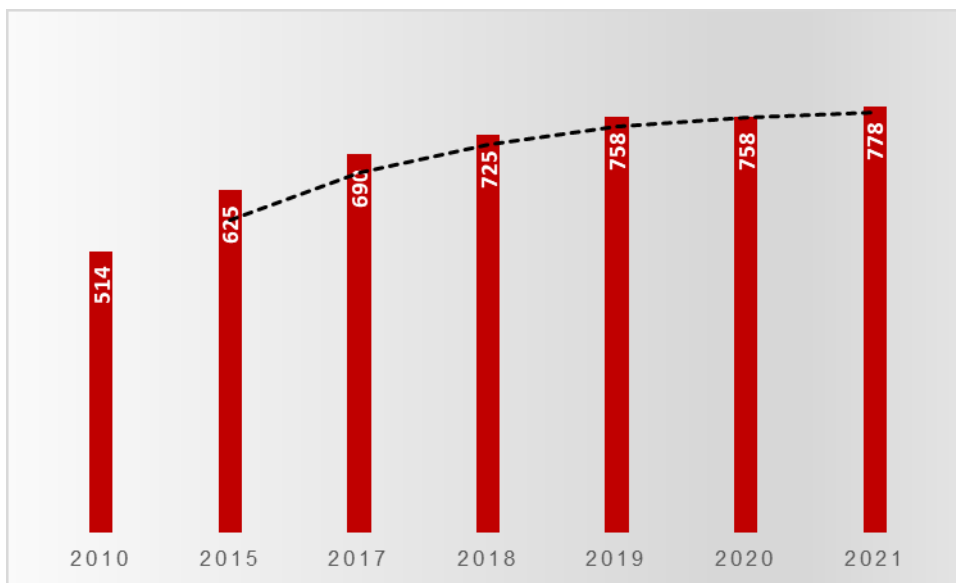
Emisja spalin przez poruszające się po mieście pojazdy oraz wciąż duża liczba mieszkań opalanych węglem przyczyniają się do zanieczyszczeń powietrza, z powodu których obszar aglomeracji poznańskiej zaklasyfikowano do najniższej klasy C pod względem poziomu emisji benzo(a)pirenu. Zmniejszył się natomiast poziom emisji pyłu PM₁₀ i pod tym względem obszar miasta znajduje się w klasie A. Oznacza to, że podejmowane działania systemowe, w ramach których promowany jest transport nisko- i zeroemisyjny oraz są oferowane mechanizmy wsparcia i promocji wymiany ogrzewania węglowego i podłączanie mieszkań do miejskiej sieci ciepłowniczej (program KAWKA BIS), powinny być kontynuowane.

Za korzystną należy uznać sytuację związaną z gospodarką odpadami. Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK), zapewniając zrównoważony system przetwarzania odpadów, jest jednym z głównych elementów systemu gospodarowania odpadami zmieszanymi. Spalarnia pozwala na ograniczenie składowania odpadów, ograniczając przy tym znacznie zapotrzebowanie na nowe składowiska miejskie. Dzięki działającej infrastrukturze w Poznaniu jest osiąganý poziom recyklingu odpadów wyższy od minimalnego wyznaczonego w przepisach obowiązujących samorządy.

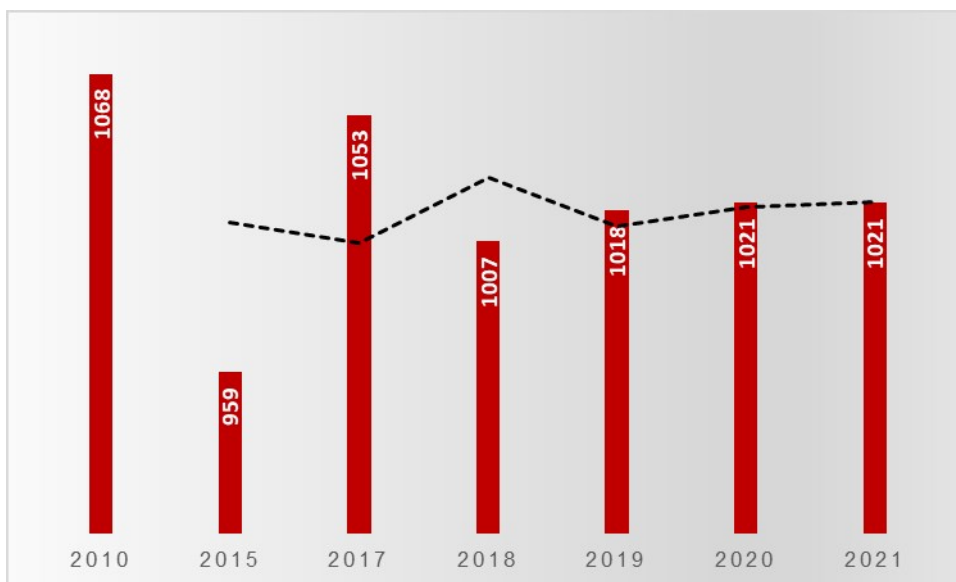
Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto posiada dobrze zorganizowany system selektywnej zbiórki odpadów i

charakteryzuje się wysokim poziomem recyklingu. Miasto powinno nadal wspierać rozwój alternatywnych środków transportu i udostępniać nowe miejskie otwarte tereny zieleni.

Wykres 21. Wskaźnik motoryzacji w Poznaniu (samochody osobowe na 1000 mieszkańców)

Wykres 22. Tereny zieleni komunalne i osiedlowe w Poznaniu (w ha)

5. Realizacja priorytetu „Przyjazne osiedla”

Priorytet „Przyjazne osiedla” jest ukierunkowany na zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter.

Poznań ma historycznie ukształtowany, szczególny układ przestrzenny z wieloma rynkami i lokalnymi centrami, unikatowymi przestrzeniami o różnorodnym charakterze oraz silnej tożsamości lokalnej. Niedobór dostępnych dla wszystkich mieszkańców zasobów mieszkaniowych o odpowiednim standardzie przyczynia się do odpływu stałych mieszkańców z Poznania.

- Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:
- wzmocnienie relacji społecznych i poczucia tożsamości na poziomie osiedli;
- zapewnienie wysokiej jakości lokalnej oferty kulturalnej, sportowo – rekreacyjnej, usług społecznych i oświatowych na osiedlach;
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego;
- wspieranie rewitalizacji i tworzenia nowych otwartych przestrzeni publicznych;
- wspieranie zróżnicowania przestrzennego miasta dla zwiększenia jego atrakcyjności turystycznej;
- zapewnienie dostępności mieszkań dla wszystkich grup społecznych;
- ochrona lokalnego rzemiosła, gastronomii, sklepów i punktów usługowych.

WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE

Tabela 9. Wskaźniki dla priorytetu „Przyjazne osiedla”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Śródmieścia w 2022 r. (2010=100)	84%
Dynamika liczby oddanych do użytku mieszkań komunalnych i społeczno-czynszowych w 2021 r. (2010=100)	1106%
Dynamika udziału liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2021 r. (2010=100)	408%
Dynamika udziału liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2021 r. (2010=100)	115%
Dynamika liczby uczestników imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury w 2022 r. (2011=100)	155%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika nakładów na zadania rad osiedli finansowane z budżetu Miasta w 2022 r. (2014=100)	114%
Dynamika wskaźnika przestępczości w 2022 r. (2010=100)	43%

Źródło: GUS, UMP

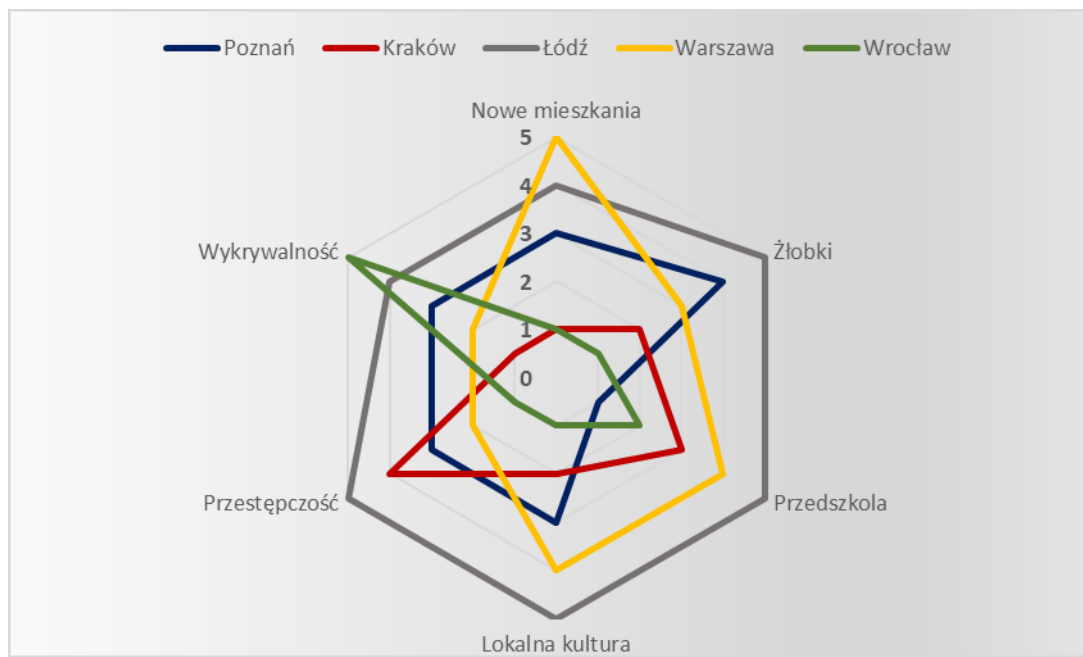
Tabela 10. Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Przyjazne osiedla”⁴

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	War- szawa	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku na 10 tys. mieszkańców w 2022 r.	98	134	88	83	134
Udział liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w % w 2021 r.	26,5	33,2	21,5	27,5	34,9
Udział liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w % w 2021 r.	105,3	104,6	99,7	101,8	105,1
Uczestnicy imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury na 1000 mieszkańców w 2022 r.	567	1181	161	404	1564
Wskaźnik przestępczości w 2022 r.	28,3	27,2	23,7	30,0	34,9
Wskaźnik wykrywalności przestępstw w % w 2022 r.	50,5	62,8	46,2	52,9	43,5

Źródło: GUS

⁴ Dane za 2018 r.

Wykres 23. Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych dla priorytetu „Przyjazne osiedla”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Przyjazne osiedla” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie mieszkalnictwa, usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego. Wszystkie wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźnik przestępczości się zmniejszył. Ujemną dynamikę wykazuje liczba zameldowanych mieszkańców Śródmieścia, jednak na obszarze tym zamieszkuje przynajmniej kilkutysięczna grupa niezameldowanych osób spoza Poznania, tymczasowo pracujących lub studiujących w mieście oraz uchodźcy wojenni z Ukrainy.

W Poznaniu funkcjonują 42 jednostki pomocnicze Miasta – osiedla. Obszar 5 osiedli: Jeżyce, Ostrów Tumski – Śródka – Komandoria – Zawady, Stare Miasto, św. Łazarz, Wilda stanowi strefę centralną – Śródmieście z największą koncentracją funkcji metropolitalnych i miastotwórczych. Część ta jest także najbardziej zaludnionym obszarem miasta.

Realizacja – w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji – kompleksowego Programu dla Śródmieścia powoduje, że wyhamowuje trend spadkowy liczby zameldowanych na pobyt stały lub czasowy mieszkańców tego obszaru, jednak dynamika liczby stałych mieszkańców jest wciąż ujemna. W ramach otrzymywanych z budżetu Miasta środków finansowych, rady osiedli realizują działania mające na celu polepszenie warunków życia mieszkańców. Projekty zmian w lokalnym otoczeniu oraz wspólnej przestrzeni publicznej są także inicjowane przez mieszkańców. Społeczne projekty są finansowane w ramach

Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, Centrów Inicjatyw Lokalnych, miejskich konkursów małych grantów. Nowe formy zagospodarowania przestrzeni miejskiej powodują, że mieszkańcy osiedli coraz częściej uczestniczą w wydarzeniach lokalnych i angażują się w działania na rzecz lokalnej społeczności oraz uczestniczą w lokalnych wydarzeniach i imprezach.

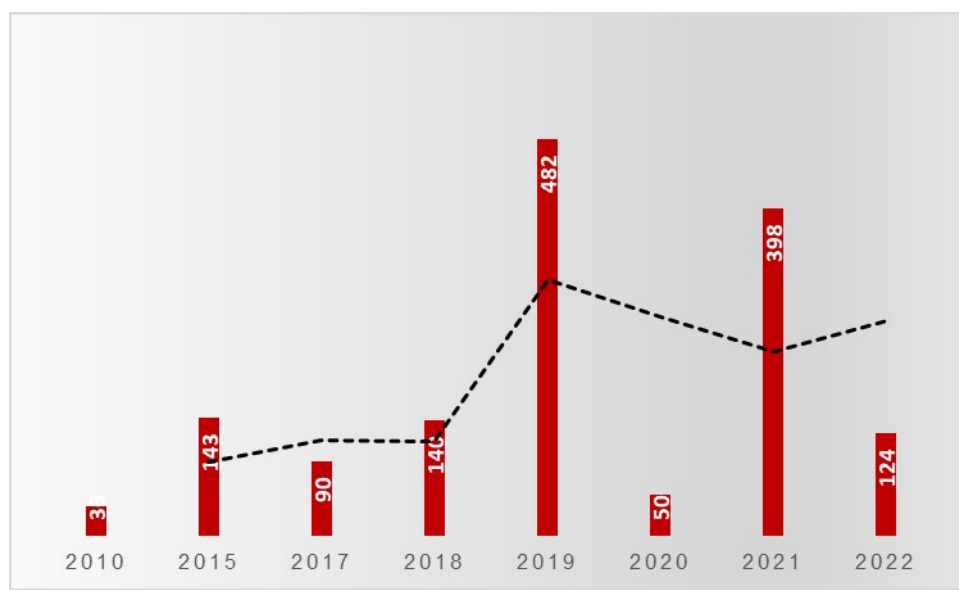
Zwiększa się liczba budowanych mieszkań. Miasto realizuje duży program budowy mieszkań komunalnych i socjalnych. Realizowany jest także miejski program budowy mieszkań społeczno-czynszowych. Część z nich jest przeznaczona na realizację nowego miejskiego „POZnań – i zamieszkaj”.

Zgodnie z normami unijnymi docelowy poziom wskaźników udziału liczby dzieci objętych opieką żłobkową i liczby dzieci objętych opieką przedszkolną ma wynosić w 2030 r. odpowiednio 30% i 100%. Miasto jest zobowiązane zapewnić miejsca opieki dla wszystkich dzieci, dlatego – oprócz rozbudowy własnej bazy – dofinansowuje miejsca dla dzieci w placówkach komercyjnych.

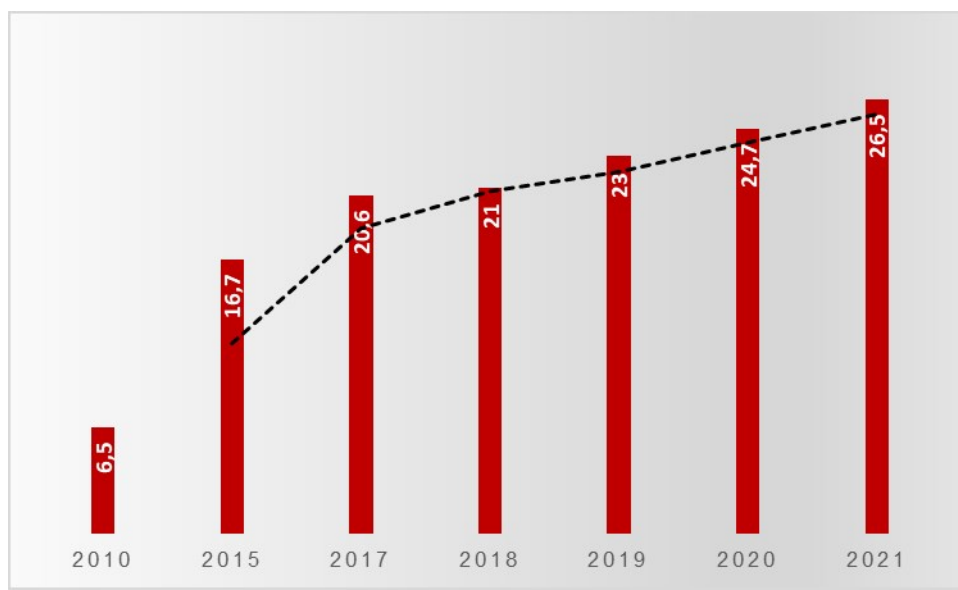
Poznań jest miastem bezpiecznym, z wysokim wskaźnikiem wykrywalności przestępstw. Wśród stwierdzonych przestępstw nadal najwięcej jest jednak przestępstw o charakterze kryminalnym, które najbardziej wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno wspierać rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej oraz ofertę lokalnych ośrodków kultury. Ważne jest także tworzenie warunków do rozwoju nowego budownictwa mieszkaniowego. Poznań – wraz z Krakowem i Warszawą – charakteryzują się wysokim wskaźnikiem wykrywalności przestępstw, jednak nadal potrzebne są działania ukierunkowane na ciągłe zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

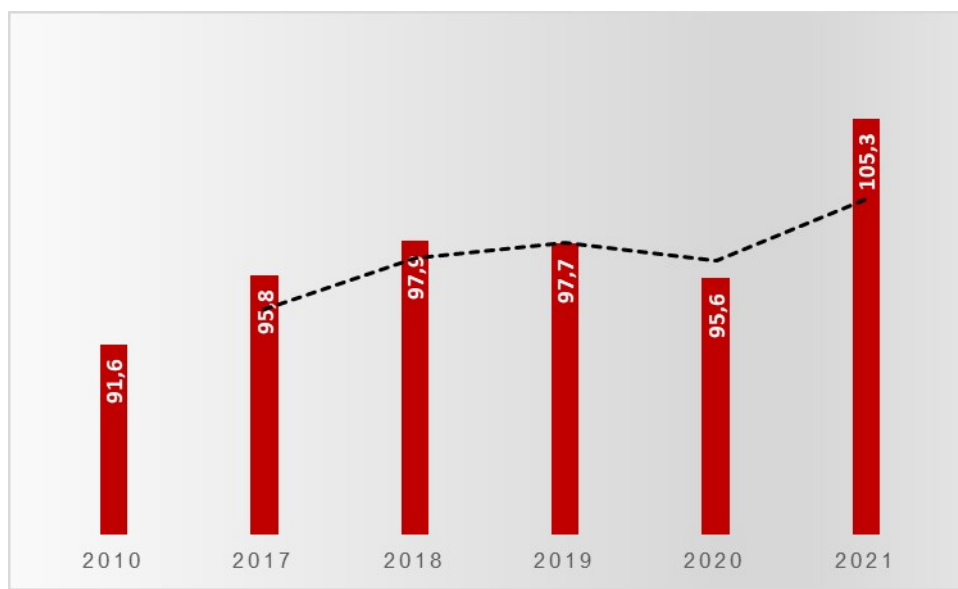
Wykres 24. Nowe mieszkania komunalne i społeczno-czynszowe w Poznaniu

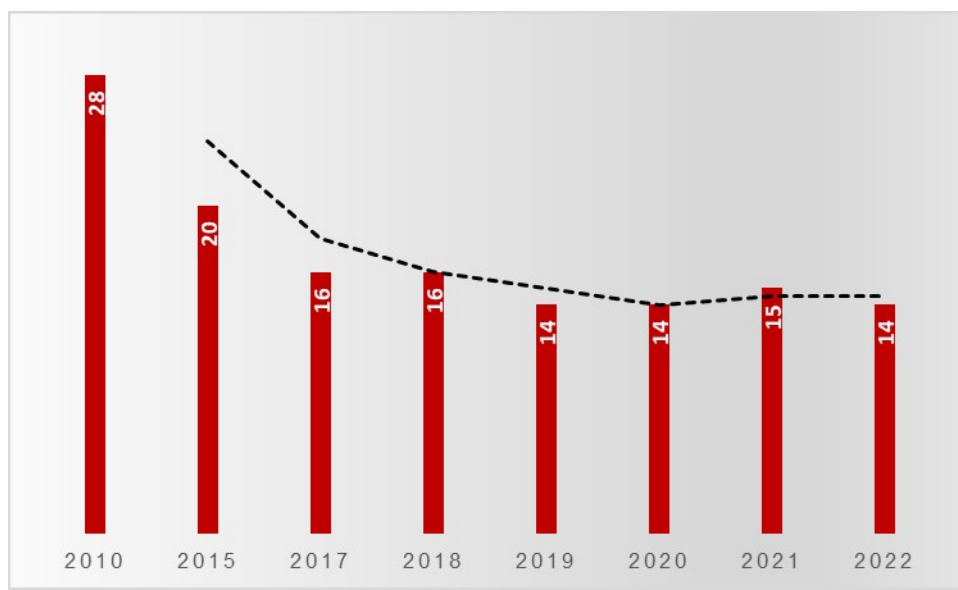
Wykres 25. Udział dzieci objętych opieką żłobkową w liczbie dzieci do 3 lat w Poznaniu (w %)

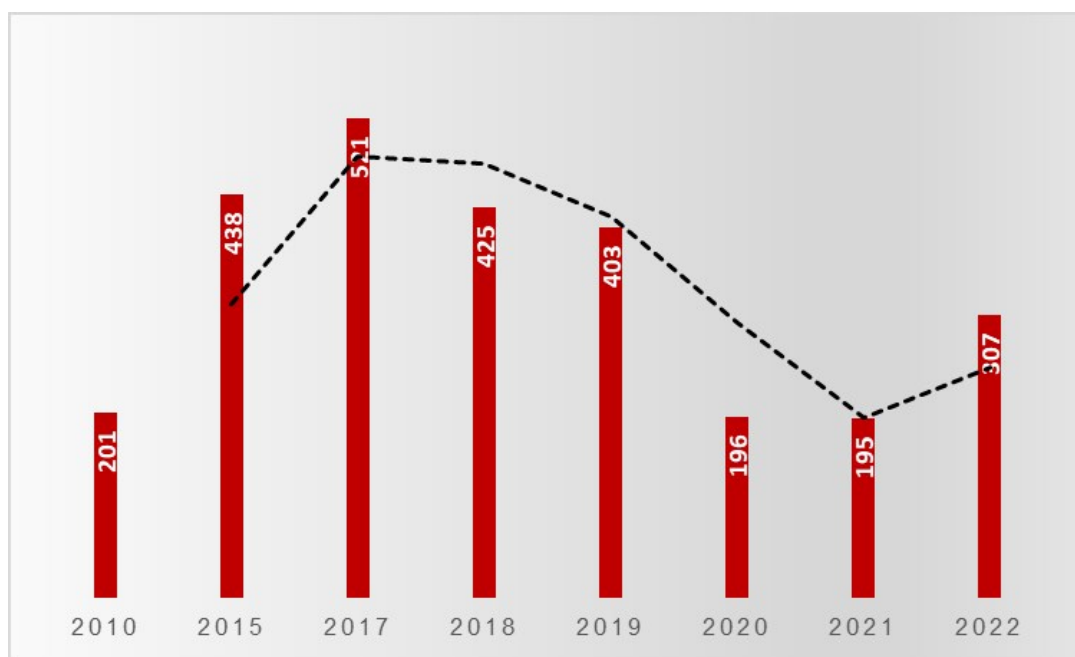
Wykres 26. Udział dzieci w wieku od 3 do 6 lat objętych opieką przedszkolną w liczbie dzieci w tym wieku w Poznaniu (w %)

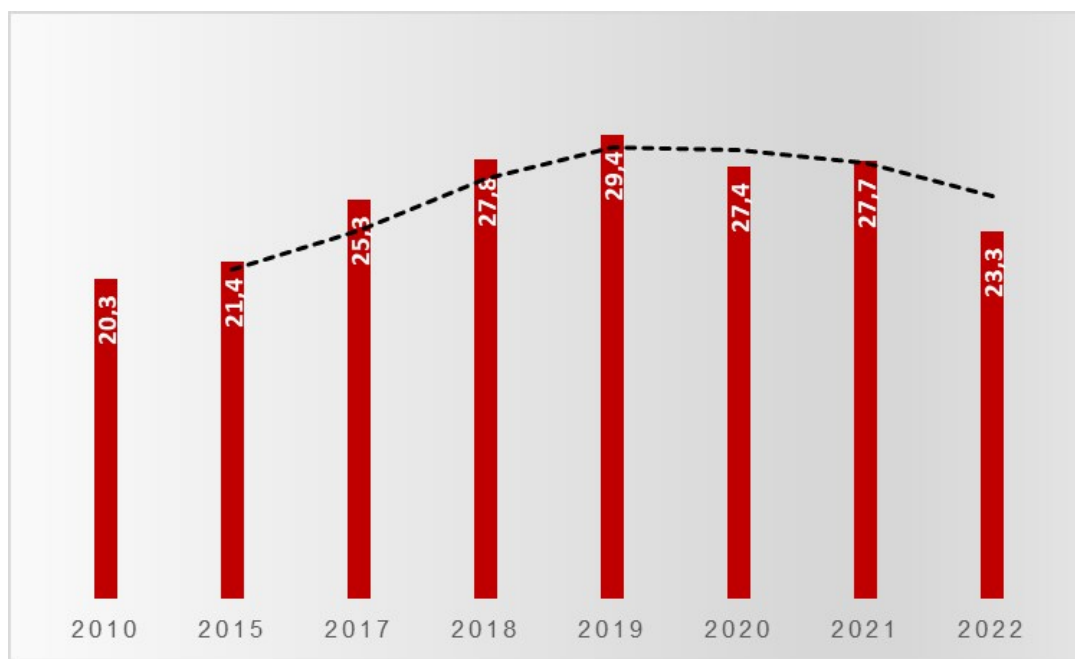
Wykres 27. Przestępstwa stwierdzone w Poznaniu (w tys.)

Wykres 28. Uczestnicy lokalnych wydarzeń kulturalnych w Poznaniu (w tys. osób)

Wykres 29. Nakłady na zadania rad osiedli finansowane z budżetu Miasta Poznania (w mln zł)

6. Realizacja priorytetu: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny” ukierunkowany jest na tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta.

Wysoki kapitał społeczny opiera się na dużej aktywności instytucjonalnej organizacji pozarządowych i społecznych, działalności rad osiedli, oraz najsilniejszych w Polsce ruchów miejskich, a także niesformalizowanych inicjatywach społecznościowych. Coraz bardziej przyjazna i dostępna przestrzeń publiczna sprzyja dialogowi społecznemu. Jednak osoby z grup problemowych, o trudnej sytuacji życiowej, wciąż nie włączają się do współdecydowania o rozwoju miasta.

Tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- miasto przyjazne rodzinom i seniorom;
- budowanie szerokiej integracji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem;
- zwiększenie współuczestnictwa mieszkańców w życiu miasta;
- wspieranie działań kulturalnych i sportowych na rzecz rozwoju społecznego;
- kształtowanie zachowań prozdrowotnych mieszkańców Poznania;
- unowocześnienie oraz zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług publicznych;
- usprawnienie systemu komunikacji z mieszkańcami;
- wspieranie organizacji pozarządowych oraz zwiększenie aktywności obywatelskiej.

WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE

Tabela 11. Wskaźniki dla priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika udziału beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w 2021 r. (2010=100)	62,5%
Dynamika liczby imprez masowych w 2022 r. (2013=100)	209%
Dynamika liczby konsultacji społecznych w 2022 r. (2018=100)	162%
Dynamika liczby projektów organizacji pozarządowych uzyskujących dofinansowanie z budżetu Miasta w 2020 r. (2010 = 100)	128%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby e-usług administracji lokalnej w 2022 r. (2018=100)	209%

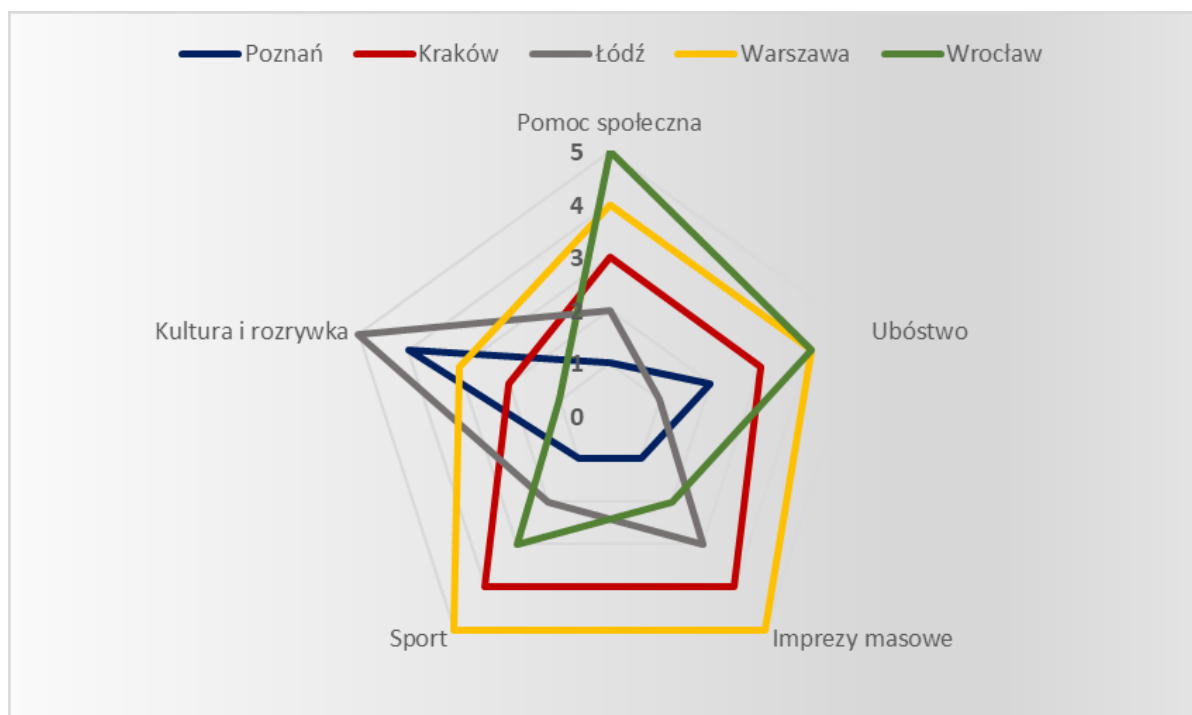
Źródło GUS, UMP

Tabela 12. Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	War- szawa	Wrocław
Beneficjenci pomocy społecznej na 10000 mieszkańców w 2021 r.	323	208	284	178	123
Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w % w 2021 r.	1,4	1,0	2,0	0,8	0,8
Imprezy masowe na 100 000 mieszkańców w 2021 r.	34	23	26	16	32
Uczestnicy sportowych imprez masowych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	2208	761	1306	678	1136
Uczestnicy artystyczno-rozrywkowych imprez masowych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	645	768	490	747	1070

Źródło: GUS

Wykres 30. Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wszystkie wskaźniki statystyczne osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a powiązany z wykluczeniem społecznym wskaźnik ubóstwa się zmniejszył.

Poznań charakteryzuje się najwyższym w Polsce (po Warszawie) poziomem kapitału ludzkiego i społecznego, który charakteryzuje jakość, zasięg i cel relacji społecznych. Wysoki poziom kapitału społecznego pozytywnie wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy miasta oraz jakość życia mieszkańców, sprzyja aktywności organizacji pozarządowych (NGOs), fundacji i stowarzyszeń zakładanych przez mieszkańców, którzy pragną udzielać się na rzecz i w życiu miasta. Wiele z nich realizuje zadania własne samorządu w ramach uzyskanych dotacji i grantów. Organizacje pozarządowe aktywnie współpracują z Miastem przy realizacji zadań publicznych ukierunkowanych na społeczność lokalną oraz należą do miejskich zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, takich jak: Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Miejska Rada Seniorów, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Rodziny Dużej, Młodzieżowa Rada Konsultacyjna przy Prezydencie Miasta Poznania oraz komisje dialogu obywatelskiego.

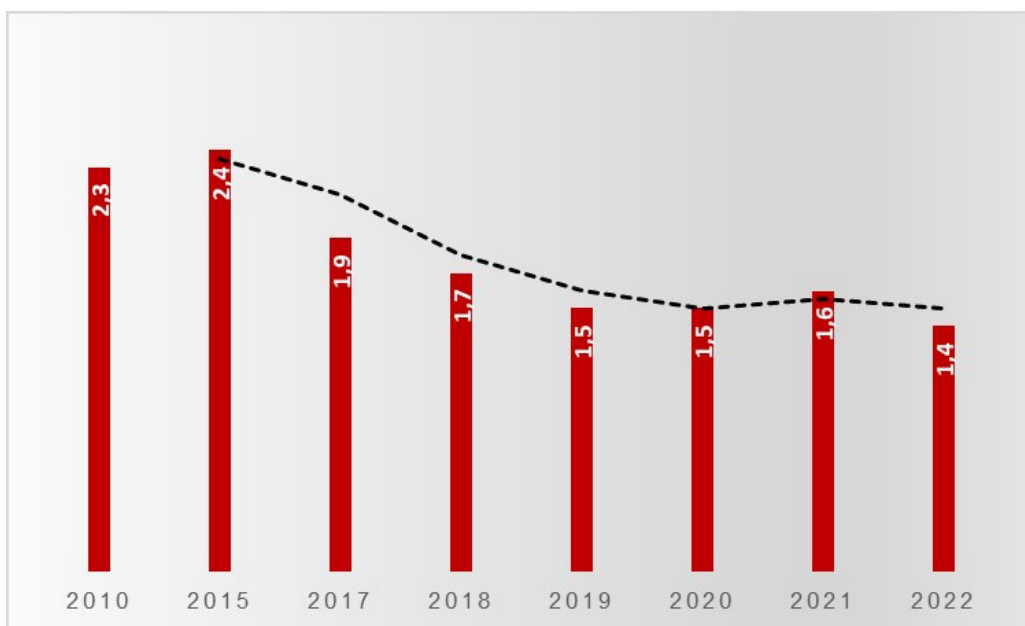
Mieszkańcy, poza udzielaniem się w organizacjach społecznych, uczestniczą także we współdecydowaniu o mieście poprzez udział w konsultacjach społecznych poświęconych różnym aspektom funkcjonowania miasta. Dla usprawnienia kanałów komunikacji oraz załatwiania spraw urzędowych funkcjonują internetowe serwisy informacyjne – Miejski Informator Multimedialny i Biuletyn Informacji Publicznej, udostępniające także e-usługi miejskie. Mieszkańcy mają do dyspozycji m.in. następujące cyfrowe rozwiązania: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, skrzynka na ePUAP, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC. Miasto oferowało również możliwość skorzystania z SMS – owego systemu informowania o zagrożeniach. Miejski system otwartego dostępu do informacji i danych miasta obejmuje miejskie API, serwis internetowy BaDaM Poznań, System Informacji Przestrzennej z modelem 3D Miasta Poznania, aplikację Smart City Poznań. W kwietniu 2022 r. został uruchomiony program OK Poznań (Osobista Karta Poznańska) z aplikacją mobilną.

W pracy administracji lokalnej są wprowadzane nowe rozwiązania zapewniające lepszy kontakt ze wszystkimi grupami mieszkańców. Miasto wspiera i uaktywnia także grupy społeczne z wykluczeniami społecznymi oraz rodziny z dziećmi i seniorów. Wspólnotowość jest także budowana przez różne działania integracyjne. Od lutego 2022 r. uruchomiono szeroki program wsparcia uchodźców wojennych z Ukrainy, realizowany ze środków z budżetu Miasta, budżetu Państwa oraz środków zagranicznych.

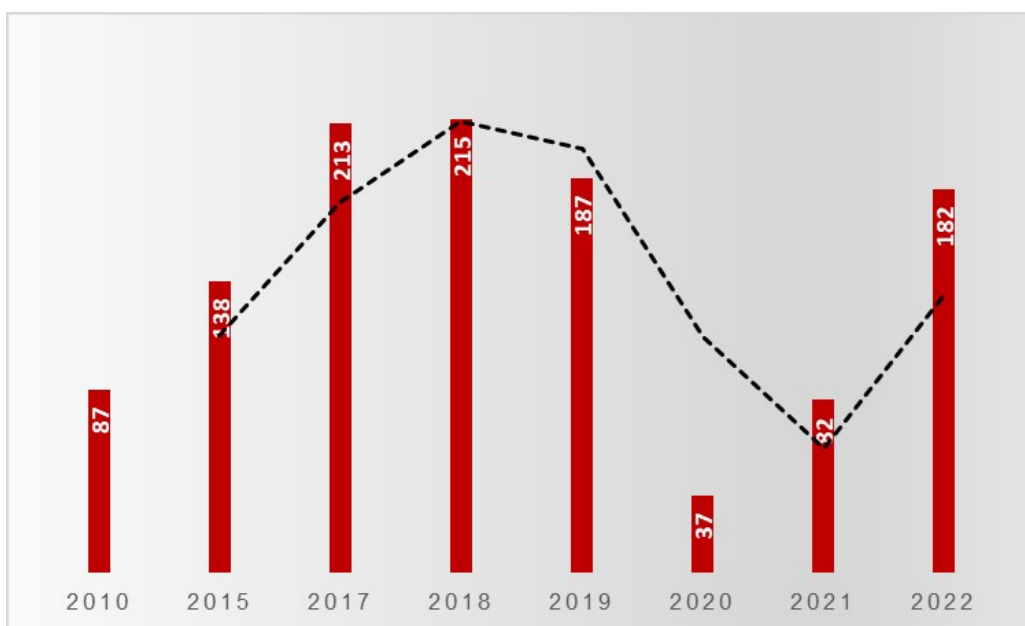
Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno nadal wspierać działania ukierunkowane na uaktywnianie i włączanie

społeczne osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a także wspierać grupę osób dotkniętych ubóstwem. Poznań był wiceliderem pod względem liczby organizowanych imprez masowych, a największym zainteresowaniem uczestników wciąż cieszyły się masowe imprezy sportowe.

Wykres 31. Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów (w %)

Wykres 32. Imprezy masowe w Poznaniu

II. POZIOM ZAAWANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ KLUCZOWYCH

W ramach wdrażania priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ realizowane są zadania kluczowe obejmujące przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne. **Strategia określa 55 zadań kluczowych.** W ich realizację są lub będą zaangażowane różne podmioty i jednostki. Efekty ich działań mają i będą miały znaczący wpływ na wdrażanie Strategii. Pomimo, iż zadania kluczowe zostały przyporządkowane do poszczególnych priorytetów strategicznych, ich realizacja – podobnie jak wszystkich przedsięwzięć wynikających ze Strategii – wpływa na poziom wdrażania wszystkich priorytetów. Wynika to z oparcia Strategii na systemie poczwórnej helisy obejmującej wzajemnie powiązane ze sobą: społeczność lokalną, biznes, naukę i administrację publiczną.

1. Priorytet: „Silna Metropolia”

W ramach priorytetu przewiduje się rozwój funkcji metropolitalnych Poznania przy uwzględnieniu procesu metropolizacji w aspekcie przestrzennym, funkcjonalnym i sieciowym. Proces ten wpływa na sąsiadującą przestrzeń obszaru metropolitalnego oraz na cały region. Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania mające na celu rozwój funkcji biznesowych, akademickich, targowych, turystycznych, konferencyjnych, kulturalnych, sportowych Poznania i coraz lepszą rozpoznawalność Poznania w skali globalnej. Rozwijana jest współpraca regionalna i metropolitalna oraz wykorzystywane są możliwości, jakie daje współpraca międzynarodowa.

Proces metropolizacji jest związany z rozbudową powiązań transportowych. Poznań należy do miast o dużej krajowej i międzynarodowej dostępności transportowej, jest miastem – węzłem łączącym różne środki transportu i platformy multimodalne, leżącym na skrzyżowaniu dwóch korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T: Bałtyk-Adriatyk i Morze Północne-Bałtyk. Pozwala to na rozwój dostępności międzynarodowej, a w skali lokalnej, także na rozwój zrównoważonego transportu w mieście i gminach sąsiednich oraz budowę brakujących odcinków tzw. „ostatniej mili” z wykorzystaniem unijnego instrumentu finansowego CEF.

W 2022 r. w ramach zadań kluczowych realizowano:

- w zakresie zwiększania spójności i dostępności Metropolii Poznań:
 - **rozbudowę infrastruktury portu lotniczego Poznań-Ławica**, który należy sieci TEN-T. Rok 2022 był okresem bardzo dynamicznej odbudowy pasażerskiego ruchu lotniczego po kryzysie wywołanym pandemią koronawirusa. Pomimo niekorzystnych zjawisk geopolitycznych spowodowanych wybuchem wojny w Ukrainie oraz niepewna sytuacja po Covid-19 w pierwszych sześciu miesiącach 2022 r. sprawiła, że Spółka skupiła się na dokończeniu zadań inwestycyjnych rozpoczętych w roku 2021:

- w ramach modernizacji infrastruktury energetycznej w 2022 r. ukończona została **wymiana energochłonnych naświetlaczy metahalogenowych na masztach oświetleniowych płaszczyzn lotniskowych na energooszczędne naświetlacze LED wraz z niezbędnym przystosowaniem instalacji elektrycznej**. W zakresie realizacji inwestycji wymienione zostały także stare oprawy przeszkodowe. Wykonanie zadania miało na celu również przynieść oszczędności w kosztach energii.;
- kolejnym zadaniem dokończonym w 2022 r. był **zakup urządzenia do kontroli rentgenowskiej towarów na paletach w magazynie cargo**. W związku z przejęciem przez Port w 2021 r. świadczenia usług cargo, zakup był konieczny dla zapewnienia sprawnej i zgodnej z wymogami prawa obsługi. Dotychczasowe posiadane przez Spółkę urządzenie było wyeksploatowane, a przede wszystkim nie spełniało wymogów prawnych, ponieważ wyposażone było w jeden generator prześwietlania towaru, a od 1 stycznia 2022 r. Port jako zarejestrowany agent zobowiązany jest do korzystania wyłącznie z urządzenia wyposażonego w dwa generatory. W ramach działań rozwojowych w 2022 r. poniesiona została pierwsza część nakładów inwestycyjnych na **zakup oprogramowania do zarządzania magazynem cargo**. Jest on niezbędny ze względów operacyjnych (Urząd Celny) i wymogów przewoźników lotniczych. Oprogramowanie umożliwi współpracę z Urzędem Celnym poprzez prowadzenie magazynu czasowego składowania, zarządzanie powierzchnią magazynową, wystawianie faktur oraz komunikację z przewoźnikami.;
- w ramach **infrastruktury parkingowej** w 2022 r. została utworzona na terenie Parkingu P1 bezpłatna i nie ograniczona szlabanami strefa służąca komfortowej obsłudze pasażerów przybywających na lotnisko transportem innym niż własny. Realizacja tego projektu podyktowana była między innymi potrzebą zwiększenia bezpieczeństwa w bezpośrednim sąsiedztwie terminala oraz następstwem wytycznych ECAC oraz ULC, wymagających zwiększenia kontroli pojazdów poruszających się po wewnętrznym układzie komunikacyjnym – zarówno tych należących do klientów instytucjonalnych jak i indywidualnych. W związku ze wzrostem zapotrzebowania na miejsca postojowe dla pasażerów korzystających z poznańskiego lotniska wykonane zostały prace związane z powiększeniem powierzchni parkingu P6 w części południowo-zachodniej, dzięki której udostępnionych zostało ok. 250 miejsc parkingowych. Ponadto wykonane zostały prace modernizacyjne polegające na utwardzeniu parkingu oraz utwardzeniu nowych ciągów pieszych celem przygotowania powierzchni do kolejnego sezonu czarterowego.;
- w 2022 r. Spółka kontynuowała zadanie inwestycyjne związane z **modernizacją ogrodzenia lotniska**. W ramach pierwszego etapu wymienione zostało ogrodzenie w zachodniej części lotniska na długości 652 mb wraz z dwiema bramami wjazdowymi, a w drugim ogrodzenie na wschód od płyty PPS2 na długości 735 mb. Zadanie to Spółka realizuje etapowo, rozkładając modernizację na lata 2023-2024.

Zmodernizowane ogrodzenie wykonane jest z systemowych paneli ogrodzeniowych ocynkowanych i powlekanych o parametrach gwarantujących odpowiednie walory funkcjonalne i trwałość.;

- w ramach zadań związanych z infrastrukturą informatyczną w 2022 r. zrealizowane zostało zadanie polegające na **doposażeniu w sprzęt SITA CUTE stanowisk odpraw pasażerskich oraz gate’ów** celem zapewnienia odpowiedniej ilości sprzętów w związku z tendencją rosnącą operacji lotniczych, a co się z tym wiąże ruchu pasażerskiego (w 2022 r. obsłużono o 113 procent więcej osób niż w 2021 – tj. 2 252 428. Z Ławicy samoloty odlatywały do 76 kierunków). Realizacja inwestycji wynikała również z kumulacji rejsów celem spełnienia wymogów przewoźników lotniczych. Kumulacja rejsów z kolei przekłada się również na konieczność zapewnienia dostępności odpowiedniej ilości sprzętu w gate’ach.;
- rozpoczęta została w 2022 r. i jest kontynuowana w 2023 r. inwestycja w zakresie **fotowoltaiki** - budowa farmy fotowoltaicznej o mocy ok. 6MW. Inwestycja zostanie ulokowana w południowej części lotniska, w rejonach niekolidujących z operacjami lotniczymi, a jednocześnie optymalnych z punktu widzenia przesyłu energii. Wyprodukowana z paneli fotowoltaicznych energia elektryczna ma zostać zbilansowana w celu zaspokojenia możliwie najwyższego poziomu zapotrzebowania lotniska. Założeniem projektu jest ograniczenie do minimum zakupu energii elektrycznej od operatora dystrybucji ze źródeł konwencjonalnych, co przy dynamicznie rosnących jej cenach i potrzebie zrównoważonego rozwoju jest argumentem decydującym o podjęciu inwestycji.;
- w ramach modernizacji infrastruktury energetycznej rozpoczęto w 2022 r. zadanie inwestycyjne polegające na **modernizacji systemu sterowania i monitoringu oświetlenia nawigacyjnego**, która spowodowana jest w głównej mierze wyeksploatowaniem dotychczasowego systemu, pracującego w trybie pracy ciągłej. Realizacja inwestycji jest konieczna dla zapewnienia ciągłości operacyjnej systemu sterowania i monitoringu, pozwoli na uniknięcie krytycznej awarii. Ponadto, przyczyni się do zwiększenia niezawodności systemu sterowania oświetleniem nawigacyjnym i będzie miała wpływ na podniesienie bezpieczeństwa wykonywania operacji lotniczych.;
- **rozwój Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)** – w 2022 r. w ramach Poznańskiej Kolei Metropolitalnej funkcjonowały połączenia w 8 kierunkach: Wągrowiec, Grodzisk Wielkopolski, Nowy Tomyśl, Jarocin, Gniezno, Rogoźno, Września i Kościan. W 2022 r. Powiat Jarociński wycofał się z finansowania zadania określonego w Porozumieniu, i z dniem 12 czerwca 2022 roku skróceniu uległ odcinek linii komunikacyjnej, który współfinansowany jest przez sygnatariuszy Porozumienia. Poczynając od 12 czerwca 2022 r. zadanie realizowane jest bez udziału Powiatu Jarocińskiego, a także trzech kolejnych jednostek samorządu terytorialnego, tj. Gminy Jarocin, Gminy Nowe Miasto nad Wartą oraz Gminy Krzykosy. Linia PKM do Jarocina została skrócona do Środy Wielkopolskiej. Dla umożliwienia realizacji

umowy Miasta Poznania z Województwem Wielkopolskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych – dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)", na rok 2022 w budżecie Miasta zabezpieczono środki w wysokości ponad 3,8 mln zł. W zakresie dotyczącym uruchomienia nowej linii kolejowej do Wronek, Miasto Poznań, w dniu 4 lipca 2022r., podpisało z Województwem Wielkopolskim, Powiatem Poznańskim i innymi powiatami i gminami Porozumienie deklarujące partycypację finansową na uruchomienie linii w ramach PKM, a także w konsekwencji Miasto Poznań 2.12.2022 r. podpisało z Województwem Wielkopolskim umowę w sprawie dotacji Miasta Poznania na rok 2023 na uruchomienie linii kolejowej do Wronek. Linia kolejowa została uruchomiona od 1 stycznia 2023 r. W ramach rozwoju PKM, planowane jest uruchomienie nowych połączeń na trasie Poznań – Śrem oraz Poznań – Międzychód. Za realizację tych planów odpowiada Marszałek Województwa Wielkopolskiego.;

- działania związane z przedsięwzięciami kolejowymi mającymi wpływ na funkcjonowanie transportu w Poznaniu mają na celu m.in.:
 - dostosowanie kolejowej obwodnicy towarowej do ruchu pasażerskiego – realizowane zadanie dotyczy opracowania dokumentacji projektowej obejmującej sporządzenie projektów budowlanych oraz wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy 8. zintegrowanych węzłów przesiadkowych (ZWP) rozmieszczonych wzdłuż północnej kolejowej (towarowej) obwodnicy Poznania w sąsiedztwie nowoprojektowanych osobowych przystanków kolejowych. Miasto realizuje zadanie dotyczące 4. ZWP: Poznań Franowo, Poznań Kobylepole, Poznań Zieliniec, Poznań Piątkowo oraz dowiązania pieszo-rowerowego do przystanku kolejowego i ZWP Poznań Naramowice (ZWP Poznań Naramowice realizowany jest przez Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu). Celem zagwarantowania wysokiej jakości i prawidłowości sporządzonej dokumentacji, w ramach projektu przewidziana została również usługa nadzoru nad opracowywaną dokumentacją. Pozostałe zadania w ramach projektu realizują partnerzy: Suchy Las, Czerwonak, Swarzędz. Planowane ZWP umożliwią dogodną zmianę środka transportu z indywidualnego (samochodu, roweru) na publiczny transport zbiorowy: autobus, tramwaj, kolej i będą integrować transport kolejowy, autobusowy, samochodowy, motocyklowy, rowerowy, pieszy oraz tramwajowy. W ramach realizacji zadania zaprojektowane zostaną takie infrastrukturalne komponenty projektu jak m.in.: parkingi P+R, B+R oraz K+R, infrastruktura techniczna drogowa, rowerowa i piesza (dojazdy drogowe, rowerowe oraz dojścia piesze do projektowanych węzłów, bezkolizyjne przejazdy drogowo-kolejowe, bezkolizyjne przejścia piesze wraz ze schodami, pochylniami i windami), infrastruktura transportu publicznego (przystanki, pętle, dojazdowe odcinki tras tramwajowych i autobusowych), komponenty ITS z zakresu informacji

pasażerskiej. Projekt zakłada silne preferencje dla transportu zbiorowego i ruchu niezmotoryzowanego, będzie miał zatem pozytywny wpływ na realizację polityki zrównoważonego rozwoju transportu. Projekt wynika z potrzeby poprawy funkcjonowania transportu publicznego MOF Poznania. Jego głównym celem jest wsparcie zrównoważonego rozwoju miejskiego oraz aglomeracyjnego systemu transportowego poprzez zwiększenie udziału transportu publicznego w przewozach osób, a tym samym zmniejszenie niekorzystnej relacji podziału zadań przewozowych, jaki ma miejsce w Poznaniu. Oddziaływanie projektu ma charakter ponadlokalny aglomeracyjny, tzn. jest kierowane do mieszkańców całego powiatu poznańskiego. Jako częściowe cele można wyszczególnić: skrócenie czasu podróży pasażerów, zwiększenie modalnego udziału transportu publicznego w odniesieniu do wariantu bezinwestycyjnego, zwiększenie integracji różnych środków transportu (samochód, kolej, rower, autobus), zwiększenie dostępności ośrodka centralnego aglomeracji poznańskiej jakim jest Miasto Poznań, zwiększenie bezpieczeństwa podróży, zwiększenie dostępności dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej, zwiększenie komfortu podróży, zmniejszenie liczby wypadków drogowych, zmniejszenie całkowitego oddziaływania systemu transportowego na środowisko i klimat (w wyniku redukcji podróży samochodowych). Głównym rezultatem, który będzie miał wpływ na otoczenie to szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych. W grudniu 2022 r. zawarto umowę z wykonawcą na opracowanie pełnej dokumentacji projektowej dla budowy 4. ZWP oraz dla budowy dowiązania pieszo-rowerowego do infrastruktury przystanku kolejowego i ZWP Poznań Naramowice. W ramach realizacji etapu I umowy (współfinansowanego ze środków EFRR) sporządzone zostaną m.in. projekty budowlane i wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Projektant przystąpił do realizacji prac. Zakończenie prac projektowych planowane jest na 30.11.2023 r. W 2022 r. trwały prace nad opracowaniem dokumentacji projektowej dotyczącej Zintegrowanego Węzła Przesiadkowego Poznań Suchy Las;

- budowę dwóch dodatkowych torów na odcinku Poznań Główny – Poznań Wschód – w 2022 r. kontynuowano współpracę z PKP PLK Region Zachodni;
- przygotowanie i realizację na terenie Miasta Poznania inwestycji w zakresie budowy skrzyżowania bezkolizyjnego w ramach projektu dedykowanego poprawie bezpieczeństwa na przejazdach dla „Budowy węzła przesiadkowego przy przystanku pasażerskim Poznań Starołęka wraz z likwidacją kolizji drogowo-kolejowej w ciągu ulicy Starołęckiej”. W dniu 16.12.2022 roku Miasto Poznań oraz PKP PLK S.A zawarły List intencyjny w sprawie współpracy przy tym zadaniu.;
- prace przygotowawcze do realizacji projektów „Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ul. Lutyckiej w Poznaniu” oraz „Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ul. Goleścińskiej”;

rewitalizację budynku „starego” dworca kolejowego Poznań Główny poprzez przywrócenie pełnych funkcji obsługi pasażerskiej i powiązanie dworca z otaczającą tkanką miejską, wybudowanie w rejonie ul. Dworcowej oraz mostu Dworcowego przesiadkowego węzła integracyjnego obejmującego przystanki komunikacji miejskiej, skomunikowanie mostu Dworcowego ze wszystkimi peronami zintegrowanym dworcem autobusowym Poznań Główny, zapewnieniem bezpiecznego dojścia do Dworca Głównego od strony wschodniej (al. Króla Przemysła II). W 2022 r. wprowadzone zostało do WPF Miasta Poznania zadanie „Rewaloryzacja przestrzeni Dworca Głównego w Poznaniu - Uporządkowanie przestrzeni publicznej terenów w sąsiedztwie budynku Dworca Głównego w Poznaniu” w łącznej kwocie 720 tys. zł na lata 2023-2024. ;

- opiniowanie wstępnego Studium Wykonalności Poznańskiego Węzła Kolejowego, w tym możliwego poprowadzenia nowego połączenia kolejowego poprzez Lotnisko Ławica, w kierunku Tarnowa Podgórnego oraz przebiegu Kolei Dużych Prędkości w kierunku zachodnim. W 2022 r. zintensyfikowano prace nad opiniowaniem proponowanych wariantów przebiegu KDP w ramach konsultacji społecznych prowadzonych przez CPK Sp. z o.o.. Miasto Poznań zgłosiło szereg uwag do proponowanych wariantów przebiegu linii kolejowej nr 85.;
- **rozbudowę układu transportowego miasta o znaczeniu ponadlokalnym, ważnego dla zwiększenia dostępności Metropolii Poznań** – realizowano prace przy budowie zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20, skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulicy Gołęcińskiej. W trakcie realizacji były projekty „Budowa węzła komunikacyjnego Nowa Naramowicka” oraz Korekta funkcjonowania układu komunikacyjnego w rejonie ronda Rataje”. Kontynuowano integrację systemów transportowych we wszystkich gminach Metropolii.;
- w zakresie wzmocnienia rozpoznawalności Poznania w kraju i za granicą w oparciu o potencjał dziedzictwa kulturowego, kultury, sportu i turystyki:
 - realizowany był **projekt „Wielkopolskie Muzeum Niepodległości – Renowacja i adaptacja Fortu VII w Poznaniu dla zachowania dziedzictwa kulturowego”**. Celem projektu było przeprowadzenie działań renowacyjnych w Fortie VII, które objęły bramę i fosę fortu, elewacje budynku blokhauzu oraz elewację koszar szyjowych, a także pomieszczenia znajdujące się w podwalni, prochowni, kaponierze barkowej oraz na prawym majdanie. Oprócz prac renowacyjnych prowadzono także działania umożliwiające prowadzenie działalności muzealnej w tych pomieszczeniach i przestrzeniach. W ramach projektu dokonano również zakupów wyposażenia niezbędnych do przygotowania wystaw muzealnych. W związku z wykonanymi pracami spodziewane jest znaczące zwiększenie liczby odwiedzających Fort VII. Podjęte działania ograniczyły podstępującą degradację zabytkowego obiektu. W 2022 r. zrealizowano większość prac. Odbiór części robót został przesunięty na I kwartał 2023r.;

- kontynuowano prace projektowe i przygotowawcze do budowy nowych **siedzib dla Nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 oraz Teatru Muzycznego**. Równolegle trwały prace dotyczące przekazania Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości Samorządowi Województwa Wielkopolskiego. Przekazanie instytucji było konieczne dla wybudowania w Poznaniu nowej siedziby Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 przez samorząd regionu przy deklarowanym wsparciu rządowym 60% kosztów inwestycji. 28 marca 2022 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę w sprawie wyrażenia woli przejścia obu instytucji. Podobną uchwałę przyjęli w marcu radni miejscy. 12 lipca 2022 r. Rada Miasta Poznania podjęła decyzję o przekazaniu muzeów: Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości i poznańskiego Muzeum Archeologicznego wielkopolskiemu samorządowi. Od 1 stycznia 2023 r. Wielkopolskie Muzeum Niepodległości jest samorządową instytucją kultury prowadzoną przez Województwo Wielkopolskie. Strukturę Muzeum tworzą oddziały: Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919, Muzeum Martyrologii Wielkopolan - Fort VII, Muzeum Armii "Poznań", Muzeum Uzbrojenia oraz Muzeum Powstania Poznańskiego - Czerwiec 1956. W zamian Miasto Poznań objęło nadzór nad Filharmonią Poznańską, która może powstać na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich (przy zakładanym 70 proc. dofinansowaniu z Unii Europejskiej), w tworzonej tam miejskiej Strefie Kultury. Koszt całej inwestycji może wynieść ok. 350 mln zł. Planowane jest rozpięcie międzynarodowego konkursu na projekt budynku. Obecnie filharmonia korzysta z wnętrza Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, a koncerty realizuje w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Collegium Minus). W 2022 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Miasto Poznań podpisali umowę o współprowadzeniu Teatru Muzycznego w Poznaniu, co ma przyczynić się do budowy nowej siedziby i dalszego rozwoju tej instytucji. Zgodnie z podpisaną w Warszawie umową, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przeznaczy na budowę nowej siedziby Teatru Muzycznego 110 mln zł. Pozostałe środki finansowe będą pochodziły z budżetu Miasta Poznania. Ponadto MKiDN przez najbliższe cztery lata będzie wspierać teatr dotacjami na działalność bieżącą w wysokości 1,5 mln zł rocznie. Teatr Muzyczny będzie wspólną instytucją kultury Miasta Poznań i MKiDN w trakcie realizacji inwestycji: od momentu podpisania umowy tj., 20 kwietnia 2022 r. do 31 grudnia 2025 roku.;
- **placówka edukacyjno-wystawiennicza Centrum Szyfrów „Enigma”** upamiętnia znaczący sukces polskich kryptologów – Rejewskiego, Żygalskiego i Różyckiego, absolwentów Uniwersytetu Poznańskiego. Centrum przybliży również historię kryptografii od starożytności po współczesność. 24 stycznia 2022 r. w Centrum Szyfrów Enigma w Poznaniu odbyła się uroczysta prezentacja polskiej repliki niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma. To jedyny zachowany obiekt tego rodzaju udostępniony publiczności i badaczom. Od 24 stycznia-4 lipca br. w Centrum Szyfrów Enigma zwiedzający mieli szansę zobaczyć eksponat dokumentujący wielki sukces

wywiadu II Rzeczypospolitej – wykonaną przez polski wywiad Replikę Enigmy, która jest dziełem polskich kryptologów i była wykorzystywana do łamania niemieckich szyfrów. **Otwarcie Centrum Szyfrów Enigma** zorganizowane przez Poznańskie Centrum Dziedzictwa zwyciężyło w kategorii **Wydarzenie Historyczne Roku 2021**. Ogłoszenie zwycięskich projektów odbyło się podczas Gali WHR 2021 18 września 2022 r. zorganizowanej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie.;

- **modernizacje Toru Regatowego Malta** i przystosowanie do organizacji imprez o znaczeniu międzynarodowym. Poznań od wielu lat uchodzi za polską stolicę sportów wodnych, a najważniejsze kajakarskie i wioślarskie imprezy na stałe wpisały się do kalendarza sportowych wydarzeń na torze Regatowym Malta. W 2022 r. odbył się Puchar Świata w Kajakarstwie i Puchar Świata Seniorów we Wioślarstwie. W 2023 r. odbędą się kolejne ważne imprezy kajakowe w Poznaniu. Seniorscy reprezentanci kraju powalczą na Malcie w ramach Pucharu Świata (26-28 maja). Z kolei młodzi zmierzą się pod koniec lata w regatach Nadziei Olimpijskich (7-10 września). Ponadto, sprinterzy kajakowi będą rywalizować w mistrzostwach kraju seniorów (9-11 czerwca), młodzieżowych mistrzostwach Polski (4-6 sierpnia) czy MP w maratonie kajakowym (19-20 sierpnia). Miasto ubiega się o prawo organizacji kolejnych imprez w roku 2025: Mistrzostw Europy oraz Mistrzostw Świata Juniorów i U 23 w sprincie kajakowym, Mistrzostw Europy Seniorów w sprincie kajakowym i parakajakarstwie. Tor Regatowy Malta jest jednym z najlepszych obiektów sportów wodnych w Europie i na świecie, jest wizytówką Poznania i kraju. Jednak aby móc myśleć o kolejnych ważnych regatach na tym obiekcie, niezbędne jest dostosowanie toru do wymogów Międzynarodowej Federacji Kajakowej (ICF) i Międzynarodowej Federacji Towarzystw Wioślarskich (FISA), wymaga on dalszych działań modernizacyjnych i rewitalizacyjnych.;
- **Hala Widowiskowo-Sportowa „ARENA”** – w październiku 2022 r. Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o. (MTP) uzyskały dokumentację projektową dla przebudowy HWS „Arena”. Projekt przewiduje wykonanie całkowitej przebudowy obiektu w celu uzyskania nowoczesnego, funkcjonalnego wnętrza dla organizacji imprez sportowych, koncertów, wydarzeń kulturalnych, na ok. 9 tys. osób. Projekt zawiera również budynek administracyjny, parking podziemny i techniczny. Arenę mają otoczyć tereny zielone, ochraniające bioróżnorodność i zapewniające nawadnianie okolicznego parku. Wejście do Areny od strony Placu Olimpijskiego zostanie obniżone w stosunku do obecnego. Zyska formę amfiteatru, który następnie poprzez lobby zaprowadzi uczestników wydarzeń na kondygnację „- 1”. Amfiteatr z kolei będzie otwarty na co dzień, nawet jeśli w Arenie nie będą się odbywać żadne wydarzenia. 1 lutego 2023 r. MTP ogłosiły prawomocne pozwolenie na przebudowę Areny. Kolejnym krokiem będzie postępowanie na wybór generalnego wykonawcy. Potrwa ono 4 miesiące. Zgodnie z harmonogramem zakończenie inwestycji miałoby nastąpić na początku 2026 r.;

- **organizacja w Poznaniu imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym** – w 2022 r. odbyło się 29 imprez sportowych o znaczeniu międzynarodowym i 34 o zasięgu krajowym, w tym m.in.: Puchar Świata w Kajakarstwie, Puchar Świata Seniorów we Wioślarstwie, Puchar Świata we Florecie Kobiet, 4Foulee – Międzynarodowe Zawody Jeździeckie w Skokach (CSI4*) i Powożeniu (CAI2* H4), Poznań Open – Międzynarodowy Turniej Tenisa Zawodowego Mężczyzn (ATP Challenger). Poznań jako ważny ośrodek sportowy był promowany również podczas imprez sportowych jak m.in.: mecze Lecha Poznań w fazie grupowej Ligi Konfederacji Europy z Austrią Wiedeń, Hapoel Beer Szewa i Villarrealem, JBL Triathlon Poznań, Gran Fondo Poznań 2022, Międzynarodowe Zawody Konne CAVALIADA Poznań 2022, Lotto Plaża Wolności, Camp z Gwiazdą Judo, Międzynarodowy Turniej Tenisa Talex Open, DME na żużlu, Młodzieżowy Turniej Piłkarski U-12 Lech Cup. Ponadto Poznań ubiegał się o prawo organizacji dużych, międzynarodowych imprez sportowych w kolejnych latach, jak m.in.: Mistrzostw Europy oraz Mistrzostw Świata Juniorów i U 23 w sprincie kajakowym 2025, Mistrzostw Europy Seniorów w sprincie kajakowym i parakajakarstwie.;
- **w zakresie intensyfikacji kontaktów i powiązań międzynarodowych:**
 - **rozwój wydarzeń targowych** – spółka MTP w 2022 r. powróciła z pełnym programem wystawienniczym po reżimie sanitarnym związanym z pandemią COVID 19. Wojna w Ukrainie, miała i ma katastrofalny wpływ nie tylko na państwa będące bezpośrednimi stronami konfliktu, ale również na całą społeczność międzynarodową. Przyczyniła się m.in. do zmniejszenia produkcji przemysłowej, przerwania łańcuchów dostaw, wzrostu cen żywności i energii, a także do eskalacji napięć na międzynarodowych rynkach. Ze względu na położenie geograficzne Polski, która graniczy z państwami będącymi stronami konfliktu, występuje dodatkowy czynnik potęgujący negatywne skutki wojny. Wynika to nie tylko z ryzyka eskalacji konfrontacji zbrojnej poza terytorium Ukrainy i związanego z tym potencjalnego odpływu inwestycji zagranicznych, ale także z ogromnej fali migracji, która była obserwowana od pierwszych dni konfliktu. Wszystkie te czynniki miały decydujący wpływ na organizację targów. Ponadto do 31 marca 2022 r. na terenach MTP kontynuował swoją działalność szpital tymczasowy. W związku z oddaniem pawilonów 7 i 7A na potrzeby uchodźców z Ukrainy w dniu 5 marca 2022 r., działalność szpitala została ograniczona do pawilonów 5A, 5G, 8, 8A, 13 oraz pasażu. Operatorem szpitala był Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego w Poznaniu. Od stycznia 2021 r. do marca 2022 r. na terenie MTP działał punkt szczepień. W 2022 r. MTP zorganizowały 53 imprezy targowe i salony wystawiennicze. Wśród największych imprez, według wielkości sprzedanej powierzchni wystawowej, należy wymienić targi Caravans Salon Poland, Retro Motor Show, Meble Polska, Drema, ITM Industry Europe, Budma.;
- **w zakresie wzmocnienia pozycji Poznania jako silnego ośrodka biznesu i nowoczesnych technologii:**

- wspieranie nowych aktywności i współpracy biznesowej oraz różnych lokalnych inicjatyw przez spółkę MTP;
 - oferta MTP w 2022 r. była wzbogacona o konferencje i kongresy organizowane przez Spółkę. Część z nich towarzyszyła wydarzeniom targowym takim jak Budma – Forum Build4Future oraz Forum D&A, Poznań Motor Show – Kongres MOVE, ITM – Kongres Industry Next, Drema – Kongres Przemysłu Drzewnego Kopdrew, Kongres Przemysłu Meblarskiego i Międzynarodowa Konferencja Naukowa Drewno – Nauka – Gospodarka. Pozostała część organizowana była niezależnie, tak jak Golden Marketing Conference w Poznaniu, Kongres Polska Wieś XXI w Warszawie, Local Trends Samorządowy Kongres Finansowy w Sopocie czy Local Trends Europejskie Forum Samorządowe w Poznaniu. Działalność w pozostałych segmentach branży spotkań w 2022 r., koncentrowała się na rozwoju działalności w czterech sektorach: działalności konferencyjno-kongresowej, wydarzeń kulturalnych i koncertów oraz wydarzeń sportowych, najmu infrastruktury innym organizatorom, eventów korporacyjnych. Łącznie w ciągu roku zorganizowano 159 wydarzeń. Najwięcej wydarzeń zorganizowano w marcu i listopadzie 2022 r.;
 - z początku 2022 r. MTP ustanowiły Fundację In_Spire. Celem działania Fundacji jest m.in. promowanie i upowszechnianie innowacyjności, przedsiębiorczości, komercjalizacji, a także transfer wiedzy, rozwoju umiejętności i kompetencji oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej. Fundacja jest inicjatorem programów i inicjatyw prorozwojowych z zakresu takich dziedzin, jak ekonomia, gospodarka, przedsiębiorczość i innowacyjność, służących rozwojowi gospodarki oraz warunków życia społeczności. Fundacja działa na rzecz nie tylko firm, ale także osób fizycznych. Z uwagi na agresję Rosji na Ukrainę i wywołany tym kryzys uchodźczy, Fundacja koordynowała wszystkie działania, jakie na rzecz uchodźców z Ukrainy odbywały się na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich w roku 2022.;
- **strategię pozyskiwania inwestorów dla miasta Poznania**, ukierunkowaną na pozyskiwanie nowych i wspieranie już działających inwestorów w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną oraz generowanie zapotrzebowania na wykształconych i dobrze opłacanych pracowników w gospodarce opartej na wiedzy; priorytetowymi dla miasta sektorami gospodarki są: produkcja zaawansowana technologicznie, Business Process Outsourcing (BPO), Shared Services Center (SSC), badania i rozwój (B+R), a także sektor game development oraz uzupełniającą działalność kongresowo-wystawienniczą i infrastruktura rekreacyjno-rozrywkową; działania Miasta mają na celu uczynienie Poznania centrum wysokospecjalistycznych usług; dzięki konsekwentnie realizowanym działaniom Poznań zajął 5. miejsce w rankingu fDI European Cities and Regions of the Future 2022/23, w ogólnej klasyfikacji miast średniej wielkości; według ekspertów The Financial Times, w swojej kategorii, Poznań jest drugim w Europie najbardziej przyjaznym miastem dla biznesu. Zachęty inwestycyjne w Poznaniu obejmują zróżnicowane działania. Wymienić tu

należy: **I Indywidualną obsługę projektów**, wyznaczenie „project managera” - osoby dedykowanej do projektu, pomocnej w trakcie całego procesu przygotowania i realizacji inwestycji; **II Wsparcie przy przygotowaniu inwestycji**: przedstawienie najważniejszych danych (rynek pracy, liczba studentów i absolwentów, udostępnienie wszelkich informacji i danych potrzebnych inwestorowi), organizacja wizyty inwestora w Poznaniu, organizacja spotkań z Prezydentem, przedstawicielami różnych urzędów w Poznaniu, wyjaśnienie roli poszczególnych urzędów, ułatwienie kontaktów z urzędami i instytucjami administracji publicznej na terenie Miasta Poznania i aglomeracji poznańskiej; **III Wsparcie przy przygotowaniu do rozpoczęcia działalności**: zebranie ofert nieruchomości/powierzchni biurowej spełniających wymogi inwestora, wsparcie w uzyskaniu niezbędnych decyzji administracyjnych, w tym pozwoleń na budowę, pozwoleń na zatrudnienie cudzoziemców, współpraca z inwestorem w zakresie promocji projektu inwestycyjnego realizowanego w Poznaniu; **IV Wsparcie w zakresie poszukiwania pracowników**: employer branding poprzez organizowanie konferencji prasowych, dystrybuowanie materiałów do lokalnych mediów, przez media społecznościowe oraz stronę <http://www.poznan.pl>, wdrażanie niestandardowych rozwiązań w celu rekrutacji najlepszych pracowników, np. organizacja eventów, konkursów dla kandydatów na określone stanowiska, pomoc w nawiązaniu kontaktów z uczelniami i biurami karier, prowadzonymi przez uczelnie, wsparcie współpracy inwestora z uczelniami, np. stworzenie lub dostosowanie programów zajęć do potrzeb inwestora, bezpłatna pomoc Powiatowego Urzędu Pracy; **V Współpraca z inwestorem po uruchomieniu projektu**: pomoc w uzyskaniu grantów państwowych, regularne spotkania w celu poznania potrzeb inwestorów i aktualnych wyzwań rynkowych, angażowanie inwestorów w akcje CSR organizowane przez Miasto Poznań (np. Kobiety w IT – artykuł przedstawiający perspektywę poznańskich firm; partner spotkania „Mamy powracające na rynek pracy” organizowanego przez FlexDev i Centrum Inicjatyw Rodzinnych; współpraca z Fundacją im. J. Wojkowskiej – kursy programowania dla migrantek);

- **w zakresie wzmocnienia akademickich i naukowych funkcji Poznania:**
 - **rozbudowę bazy uczelnianej** – Miasto przekazuje na ten cel grunty miejskie na preferencyjnych warunkach, udziela stypendia dla studentów i absolwentów, dotacje i granty na przedsięwzięcia naukowe, organizuje konkursy dla studentów, absolwentów i naukowców. W ramach miejskiego programu „Study in Poznań” rozwijane są działania skierowane do studentów zagranicznych. W 2022 r. poznańskie szkoły wyższe realizowały inwestycje istotne w skali miasta. **Uniwersytet im. A. Mickiewicza** realizował dwie inwestycje:
 - rewitalizację obszaru powojkowego przy al. Niepodległości 53 w Poznaniu poprzez przebudowę Koszarowca na obiekt naukowo badawczy Wydziału Prawa i Administracji UAM oraz na Wielkopolską Bibliotekę Prawniczą etap II. Inwestycja jest kontynuacją wcześniejszych działań Uniwersytetu mających na celu kompleksową rewitalizację obszaru powojkowego przy al. Niepodległości 53, na

którym mieści się WPiA UAM. Przebudowa dawnego magazynu artyleryjskiego pozwoli na jego adaptację do nowych funkcji naukowo-badawczych, społecznych i kulturalnych. Planowane zakończenie prac III kw. 2023 r.;

- budowę Akademika Poznań Morasko uzupełnionego o funkcje usługowe, z wewnętrzną komunikacją, parkingami i infrastrukturą techniczną na Kampusie Morasko. W pięciokondygnacyjnym budynku parter pełni funkcje usługowe (stołówka, klub studencki, przedszkole, sklep, siłownia, radio studenckie) na kondygnacjach 2-5 zlokalizowane są pokoje studenckie: jedno- i dwuosobowe dla 400 studentów. W zagospodarowaniu terenu znalazło się boisko sportowe wielofunkcyjne, plac zabaw i miejsce rekreacji i odpoczynku oraz parking. Planowane zakończenie prac II kw. 2023 r. **Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego** kontynuował realizację prac budowlanych Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego – centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK). Celem inwestycji jest zwiększenie dostępności, jakości i kompleksowości świadczeń zdrowotnych dla pacjentów oraz stworzenie nowoczesnego i kompleksowego zaplecza dla realizacji kształcenia studentów przez budowę nowego obiektu szpitalnego z utworzeniem szpitalnego oddziału ratunkowego, do którego zostanie przeniesiona działalność dwóch szpitali klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. 1 lutego 2022 r. oficjalnie rozpoczęło działalność Centrum Innowacyjnej Technologii Farmaceutycznej, które znacząco wspomogło realizację strategii współpracy badawczo-rozwojowej z przemysłem farmaceutycznym. CITF ma swoją siedzibę w oddanym do użytku w grudniu 2021 r. Collegium Pharmaceuticum I. To nowoczesna przestrzeń z unikalnym sprzętem badawczym. Centrum ma realizować zarówno założenia projektu współfinansowanego ze środków UE, jak i rozwijać badawczą oraz komercyjną działalność w obszarze life science. W 2022 r. rozpoczęto budowę budynku dydaktycznego II Collegium Pharmaceuticum. W 2022 r. zakończono projekt „Budowa i Wyposażenie Collegium Humanum – Centrum Badań nad Człowiekiem Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFRR i wdrażany w ramach WRPO. Głównym celem projektu było utworzenie nowoczesnej infrastruktury służącej realizacji prac B+R nad zagadnieniami zdrowego starzenia się. **Uniwersytet Przyrodniczy** realizował prace projektowe Infocentrum przy Collegium Maximum przy ul. Wojska Polskiego 28 oraz prace przygotowawcze do budowy „Centrum klinicznego B+R medycyny i hodowli zwierząt oraz ochrony klimatu UPP”.

Tabela 13. Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Silna Metropolia”

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Rozbudowa systemu kolei metropolitalnej wraz z węzłami przesiadkowymi i przystankami kolejowymi	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe SA, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich	Partycypacja Miasta w projekcie (na rok 2022 w budżecie Miasta zabezpieczono środki w wysokości ponad 3,8 mln zł). W 2022 r. funkcjonowało łącznie 8 połączeń PKM. W 2022 r. podpisane zostały kolejne umowy z samorządem województwa wielkopolskiego na dofinansowanie linii PKM oraz podjęte porozumienia w sprawie linii PKM w kierunku Wroniek. Linia kolejowa do Wroniek została uruchomiona od 1 stycznia 2023 r. W ramach rozwoju PKM, planowane jest uruchomienie nowych połączeń na trasie Poznań – Śrem oraz Poznań – Międzychód
Zagospodarowanie obszaru Wolnych Torów	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Urbanistyki i Architektury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Miejski Konserwator Zabytków	Etap uzgodnień, przygotowanie koncepcji zagospodarowania

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Budowa nowych siedzib Teatru Muzycznego i Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	Kontynuowano prace projektowe i przygotowawcze do budowy nowych siedzib dla Nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 oraz Teatru Muzycznego. Równolegle trwały prace dotyczące przekazania Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości Samorządowi Województwa Wielkopolskiego. 12 lipca 2022 r. Rada Miasta Poznania podjęła decyzję o przekazaniu muzeów: Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości i poznańskiego Muzeum Archeologicznego wielkopolskiemu samorządowi. Od 1 stycznia 2023 r. obie instytucje są samorządowymi instytucjami kultury prowadzonymi przez Województwo Wielkopolskie. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Miasto Poznań podpisali umowę o współprowadzeniu Teatru Muzycznego w Poznaniu, co ma przyczynić się do budowy nowej siedziby i dalszego rozwoju tej instytucji. Zgodnie z

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		podpisaną umową, Ministerstwo przeznaczy na budowę nowej siedziby Teatru Muzycznego 110 mln zł.
Utworzenie Centrum Szyfrów Enigma	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	Centrum Szyfrów Enigma im. M. Rejewskiego, J. Różyckiego i H. Zygałskiego jest multimedialnym centrum edukacyjnym, w którym znajdują się również, w ograniczonym zakresie, eksponaty muzealne. W ostatni weekend września 2021 r. Centrum Szyfrów Enigma zostało oficjalnie otwarte. Realizację projektu zakończono w 2022 r. Otwarcie Centrum Szyfrów Enigma zorganizowane przez Poznańskie Centrum Dziedzictwa zwyciężyło w kategorii Wydarzenie Historyczne Roku 2021. Ogłoszenie zwycięskich projektów odbyło się podczas Gali WHR 2021 18 września 2022 r. zorganizowanej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie.
Renowacja poznańskich fortyfikacji dla zachowania dziedzictwa kulturowego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	W trakcie realizacji jest projekt: „Wielkopolskie Muzeum Niepodległości – Renowacja i adaptacja Fortu VII w Poznaniu dla zachowania dziedzictwa kulturowego”. W 2022 r. zrealizowano większość

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		prac zaplanowanych w etapie II projektu. Odbiór części robót został przesunięty na I kwartał 2023r.
Utworzenie parku kulturowego i podjęcie starań o wpisanie centrum Poznania na listę UNESCO	Wydział Kultury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków	Wdrażane są zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta na podstawie Uchwały Rady Miasta Poznania o utworzeniu „Parku Kulturowego Stare Miasto”.
Realizacja projektu „Tu się wszystko zaczęło”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta Projekt realizowany w partnerstwie z Archidiecezją Poznańską i Muzeum Archeologicznym w Poznaniu	Projekt został sfinalizowany w 2021 r.
Budowa nowej hali widowiskowo-sportowej	Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	W październiku 2022 r. Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o. uzyskały dokumentację projektową dla przebudowy HWS „Arena”. 1 lutego 2023 r. MTP ogłosiły prawomocne pozwolenie na przebudowę Areny. Kolejnym krokiem będzie postępowanie na wybór generalnego wykonawcy. Potrwa ono 4 miesiące. Zgodnie z harmonogramem zakończenie inwestycji miałyby nastąpić na początku 2026 r.
Rozbudowa i przebudowa układu komunikacyjnego miasta o znaczeniu	Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	2022 r. trwały prace realizacyjne przy budowie Ronda Rataje,

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
ponadlokalnym (układ komunikacyjny ronda Rataje, II nitka ul. Dolna Wilda od ul. Hetmańskiej do autostrady A2, zintegrowany węzeł komunikacyjny w ul. Grunwaldzkiej przy granicy miasta, węzeł Wola i węzeł Koszalińska, ul. Gdyńska, ul. Obornicka, most Lecha		zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20, węzła komunikacyjnego Nowa Naramowicka. Trwały prace przygotowawcze do budowy skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulicy Gołęcińskiej, 8. zintegrowanych węzłów przesiadkowych rozmieszczonych wzdłuż północnej kolejowej (towarowej) obwodnicy Poznania oraz budowy węzła przesiadkowego przy przystanku pasażerskim Poznań Starołęka wraz z likwidacją kolizji drogowo-kolejowej w ciągu ulicy Starołęckiej.
Utworzenie połączenia kolejowego z Portem Lotniczym Poznań-Ławica	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe SA, Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o. o.	Planowane do realizacji po 2025
Rozbudowa infrastruktury Portu Lotniczego Poznań-Ławica	Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o. o	Realizacja sukcesywnie. W 2022 r. zakończono wymianę na energooszczędne naświetlaczy LED na masztach oświetleniowych płaszczyzn lotniskowych wraz z niezbędnym przystosowaniem instalacji elektrycznej.

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		Kontynuowano działania związane z poprawą standardu obsługi pasażerów. W 2022 r. sfinalizowano zakup urządzenia do kontroli rentgenowskiej towarów na paletach w magazynie cargo, poniesiona została pierwsza część nakładów inwestycyjnych na zakup oprogramowania do zarządzania magazynem cargo. Ponadto, w 2022 r. rozpoczęta została budowa farmy fotowoltaicznej o mocy ok. 6MW
Organizacja nowych wydarzeń o randze międzynarodowej (np. Targi Technologii Jutra; Kongres Miast Partnerskich; światowe targi najbardziej promujące eksportowe branże Polski oraz imprezy w 100. rocznicę PeWuKi	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	Realizacja sukcesywnie. Spółka MTP w 2022 r. powróciła z pełnym programem wystawienniczym po reżimie sanitarnym związanym z pandemią COVID 19. Oferta MTP była wzbogacona o konferencje i kongresy organizowane przez Spółkę. Część z nich towarzyszyła wydarzeniom targowym takim jak Budma – Forum Build4Future oraz Forum D&A, Poznań Motor Show – Kongres MOVE, ITM – Kongres Industry Next, Drema – Kongres Przemysłu Drzewnego Kopdrew, Kongres Przemysłu Meblarskiego i Międzynarodowa Konferencja Naukowa

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		Drewno – Nauka – Gospodarka. Pozostała część organizowana była niezależnie, tak jak Golden Marketing Conference czy Local Trends Europejskie Forum Samorządowe.

Źródło: UMP

2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Realizacja priorytetu zakłada rozwój w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki przy wykorzystaniu dużego potencjału gospodarczego, biznesowego, akademickiego, naukowego i innowacyjnego miasta oraz zasobów lokalnego rynku pracy, który korzysta także z pracowników spoza Poznania. Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania wspierające innowacyjność, rozwój sektorów kreatywnych i startupów, inteligentne specjalizacje regionalne, przemysł spotkań i lokalny rynek pracy, w tym szkolnictwo zawodowe. W gospodarce Poznania coraz większą rolę odgrywa silne środowisko startupów oraz przemysł gier, platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Zapleczem dla działalności biznesowej, szczególnie sektorów kreatywnych, jest kultura, która jest niezbędna do rozwoju konkurencyjnej gospodarki w skali globalnej. Dla rozwoju potencjału gospodarki miasta ważne są inwestycje zewnętrzne, szczególnie w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną.

W ramach zadań kluczowych w 2022 r. realizowano:

- **w zakresie rozwoju lokalnych małych i średnich firm w kierunku innowacyjności:**
 - **program promocji i wsparcia rzemioł unikatowych w Poznaniu p.n. „Zaulek Rzemiosła”.** Celem programu jest wsparcie procesu rewitalizacji gospodarczej, społecznej i kulturowej wybranych obszarów miasta Poznania, promocja i ochrona cenionych i poszukiwanych specjalności rzemieślniczych oraz aktywizacja zawodowa bezrobotnych posiadających kwalifikacje w zawodach rzemieślniczych. Ponadto, lokalizacja w wybranych obszarach miasta grup zakładów rzemieślniczych reprezentujących rzadkie, poszukiwane przez klientów specjalności, wspieranie różnych form współpracy pomiędzy rzemieślnikami uczestniczącymi w programie oraz mieszkańcami Poznania, podniesienie atrakcyjności obszarów miasta objętych programem w oczach ich mieszkańców oraz mieszkańców innych dzielnic Poznania, zagospodarowanie miejskich lokali użytkowych położonych na obszarach miasta objętych programem, organizacja kampanii edukacyjnych i współpraca z lokalnymi szkołami w celu promowania zawodów rzemieślniczych. W 2022 r. w programie „Zaulek Rzemiosła” brało udział 18 pracowni. W ramach Programu zorganizowano

kilka wydarzeń/warsztatów dla mieszkańców Poznania: Rodzinne warsztaty intrologatorskie – stwórz własny notes! (prowadzone przez Intrologatorię Lewandowsky); Warsztaty ceramiczne z Wytwórnią Bakcyl (dwukrotnie); Pokaz złotniczy (wydarzenie towarzyszące wystawy "Rękodzielni", prowadzone przez pracownię OYCA); Moje pierwsze naczynie z gliny - warsztaty ceramiczne (z Ceramiką Kopiczko) - 6 osób; Rodzinne warsztaty cukiernicze - świąteczne pierniki (z Cukiernią Weber) - 2x 14 osób. Ponadto Zaułek Rzemiosła był partnerem innych wydarzeń, m.in. wystawy "Rękodzielni. Opowieści o poznańskim rzemiośle", która miała miejsce w Galerii Śluz 30.04 - 02.10.2022 r. Uczestniczył też w różnych wydarzeniach w mieście, m.in. w Majówce na Bernardynach, Dożynkach Miejskich 2022 czy też Świącie Fyrtla Garbary. Dzięki współpracy z Factory Outlet kilka Zaułkowych pracowni miało okazję wystawić się tam ze swoimi produktami.;

- **w zakresie wspierania i promocji lokalnych startupów i sektorów kreatywnych:**
 - **rozwój oferty inkubatora przedsiębiorczości, Strefy Pracy Wspólnej „+1”** – w ramach projektu Strefa Pracy Wspólnej „+1” w budynku Za Bramką, realizowana jest m.in. przestrzeń dedykowana nieodpłatnie dla mieszkańców, przedsiębiorców, freelancerów, osób pracujących w systemie pracy zdalnej. W ramach strefy „+1” przeprowadzone zostały szkolenia z różnych dziedzin (informatyczne, design, rozwój biznesu, sprzedażowo-marketingowe). W maju i czerwcu 2022 r. odbył się cykl bezpłatnych szkoleń online pn. „Plus Jeden do rozwoju”. Program był skierowany do osób, które chcą tworzyć firmy w oparciu o wiedzę i nowe rozwiązania biznesowe oraz dla tych wszystkich, którzy szanse swojego rozwoju upatrują w wykorzystaniu nowoczesnych i innowacyjnych metod zarządzania i marketingu. Wydarzenie organizowane było przez Plus Jeden Poznań oraz Huge Thing. W ramach programu odbyły się 4 moduły: Startupy, Zarządzanie, Marketing i Rozwój osobisty. Startupy: Wstęp do ekosystemu startupowego, Rozwój produktu #1, Rozwój produktu #2, Sposoby finansowania startupów; Zarządzanie: Zarządzanie produktem / Scrum; Zarządzanie budżetem, Aspekty prawne, Budowanie zespołu; Marketing: Budowanie marki, Strategia sprzedażowa, Strategia marketingowa, Growth hacking; Rozwój osobisty: Wystąpienia publiczne, Work-life balance, Marka osobista, Jak się przygotować na rynek pracy przyszłości?. W całym cyklu wzięło udział ponad 100 osób. Większość wydarzeń organizowanych bezpośrednio przez Plus Jeden odbywa się nadal w formie online, co jest spowodowane dużo większym zainteresowaniem tego typu formą spotkań. Po przerwie spowodowanej pandemią ponownie zaczęły się odbywać stacjonarne spotkania społeczności związanych z programowaniem (Agile, meet js, PRUG) oraz cyberbezpieczeństwem. Ogólna liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów – 32; Ogólna liczba uczestników powyższych wydarzeń – 869; Ogólna liczba użytkowników coworku – 2640.;
- **w zakresie zwiększanie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego:**

- **rozwój infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (CKZiU).** Celem projektu było podniesienie jakości kształcenia i poprawa warunków kształcenia zawodowego w CKZiU. Dzięki zakupom pomocy dydaktycznych i urządzeń w sposób znaczący poprawiła się jakość bazy dydaktycznej i szkoleniowej, a przez to atrakcyjność kształcenia. Ponadto, zwiększeniu uległy szanse młodzieży pobierającej naukę w procesie zdobywania pełnych kwalifikacji zawodowych. W 2022 r. zakupiono serwery oraz wyposażenie do Pracowni Mechaniki. Projekt został zakończony.;
- **projekt „Rozwój kształcenia zawodowego w ZSBD w Poznaniu”.** Celem projektu było zwiększenie efektywności kształcenia zawodowego uczniów Technikum Budowlano-Drzewnego w 4. zawodach prowadzonych w Zespole Szkół Budowlano-Drzewnych w Poznaniu (ZSBD) tj. technik technologii drewna, technik inżynierii sanitarnej, technik budownictwa oraz technik architektury krajobrazu. W ramach projektu zaplanowano wsparcie ZSBD zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb. Zaplanowany zakres: doposażenie pracowni technologii drewna, pracowni inżynierii sanitarnej/budownictwa, pracowni architektury krajobrazu; doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu (12 nauczycieli); podnoszenie kompetencji/kwalifikacji zawodowych uczniów (44 uczniów); organizacja staży zawodowych dla uczniów (10 uczniów). W 2022 r. zostały zrealizowane staże uczniowskie (10) oraz przeprowadzone zaplanowane w projekcie szkolenia i kursy. Wszyscy uczestnicy nabyli kwalifikacje lub zwiększyli kompetencje. Dodatkowo udało się zakupić minikoparkę z przyczepką do pracowni inżynierii sanitarnej/budownictwa oraz podpisać umowę z wykonawcą na dostawę pozostałego doposażenia do trzech pracowni zawodowych.;
- **dwuletni projekt „Współpraca dla zawodowej przyszłości** – podnoszenie efektywności kształcenia w Zespole Szkół Łączności im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu, Zespole Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca '56 w Poznaniu oraz Zespole Szkół Zawodowych Nr 6 im. Joachima Lelewela w Poznaniu”; projekt ma na celu podwyższenie kwalifikacji uczniów dla wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia, a także podniesienie kompetencji/kwalifikacji nauczycieli oraz doposażenie 3 szkół zgodnie ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionu;
- **prace przygotowawcze do realizacji projektu „Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie piekarstwa”.** Projekt ma na celu utworzenie i wsparcie funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności z dziedziny piekarstwa oraz przeszkolenie 200 uczestników, w tym 60 uczniów, 120 osób dorosłych, 20 nauczycieli kształcenia zawodowego. Przedsięwzięcie realizowane będzie w partnerstwie: Miasto Poznań jako organ prowadzący szkołę tj. Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego im. J.J. Śniadeckich w Poznaniu – Lider, Stowarzyszenie Rzemieślników Piekarstwa Rzeczypospolitej Polskiej, Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu. Celem Partnerstwa jest wspólna realizacja projektu na rzecz gospodarki i edukacji społeczeństwa polegającego na

utworzeniu BCU w dziedzinie piekarstwa przy Zespole Szkół Przemysłu Spożywczego w Poznaniu, prowadzącym kształcenie w zawodzie piekarz w Branżowej Szkole I stopnia. W ramach projektu powstanie innowacyjne zaplecze infrastrukturalne Centrum oraz wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży piekarstwa. BCU zapewni trwałą współpracę sfery biznesu z edukacją zawodową. Wartość projektu: 12 mln zł; okres realizacji: 01.04.2023 r. – 30.06.2026 r.;

- **w zakresie rozwoju przemysłów czasu wolnego, kultury, kongresów, targów:**
 - **inwestycje unowocześniające infrastrukturę wystawienniczo-kongresową;** Spółka MTP prowadziła inwestycje modernizacyjne i rozwojowe w dużej części będące kontynuacją z 2021 r., jak m.in. modernizację pawilonu targowego nr 1 z częściową zmianą jego funkcji (zakres prac obejmował całkowicie nowe instalacje wewnętrzne budynku, wydzielenie pomieszczeń biurowych, przestrzeni na aranżację żłobka oraz przestrzeń wystawienniczą); budowę trzypoziomowego parkingu podziemnego na 650 samochodów (realizacja: styczeń – listopad 2022 r.; prace prowadzono w następujących etapach: wykonanie fundamentowej płyty żelbetowej, montaż konstrukcji prefabrykowanej – 3 poziomy, wykonanie kompletnych instalacji wewnętrznych, montaż systemu parkingowego, wykonanie nawierzchni placu wraz z małą architekturą i zagospodarowaniem terenu; przebudowę elewacji pawilonu PCC (realizacja: styczeń – wrzesień 2022 r.; modernizacja elewacji objęła prace demontażowe, wymianę stolarki okiennej, wykonanie docieplenia wszystkich ścian, montaż oświetlenia, montaż ekranu LED, wykonanie okładziny ścian zewnętrznych); modernizacja budynku przy ul. Litewskiej 22 (prace wykonawcze, polegające na aranżacji budynku na hotel oraz pomieszczenia restauracyjne restauracji PORT SOŁĄCZ).

Tabela 14. Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna Przedsiębiorczość”

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Uzbrojenie terenów objętych Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną w Poznaniu	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o. o.	Promocja terenów Inwestycyjnych.
Rozbudowa Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o. o.	Realizacja projektu „Zagospodarowanie i rewaloryzacja budynku Łazienki Rzeczne” została zakończona w 2021 r.. Inwestycja stanowi wsparcie IOB-PPTP poprzez rozszerzenie oferty o nowe

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		powierzchnie biurowe w postaci inkubatora dla perspektywicznych firm z branży ICT oraz powierzchni biurowych w części technologicznej dla firm o ugruntowanej pozycji na rynku, działających w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji.
Program akceleracji startupów na terenach MTP	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	Rozwój oferty skierowanej do startupów w ramach projektu Strefa Pracy Wspólnej „+1” w budynku Za Bramką – cykl bezpłatnych szkoleń online pn. „Plus Jeden do rozwoju”, moduł Startupy. Organizacja Dni Przedsiębiorczości Poznań – MTP od wielu lat są głównym partnerem i organizatorem Dni Przedsiębiorczości Poznań. Wydarzenie ma na celu inspirowanie generowanie pomysłów na własną firmę oraz przekazywanie wiedzy na temat formalnej strony działalności gospodarczej oraz źródeł finansowania i partnerów dla biznesu.
Rozbudowa infrastruktury targowej i kongresowej MTP Międzynarodowe Targi Poznańskie	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	Realizacja sukcesywnie. W 2022 r. realizowano m.in.: modernizację pawilonu targowego nr 1 z częściową zmianą jego funkcji, budowę parkingu wielopoziomowego na 650 samochodów, przebudowę elewacji pawilonu PCC,

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		modernizację budynku przy ul. Litewskiej 22 (PORT SOŁĄCZ).
Rozbudowa infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Oświaty	2022 r. zakupiono serwery oraz wyposażenie do Pracowni Mechaniki CKZiU. Projekt został zakończony.

Źródło: opracowanie UMP

3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”

Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania wspierające rozwój ekomobilności i promujące transport publiczny, ruch rowerowy, pieszy oraz systemy współdzielenia pojazdów. Realizacja priorytetu zakłada zachowanie klinów zieleni oraz uzupełniającego je pierścieniowego układu zieleni, zapewniającego zapewnienie ciągłości ekologicznej z terenami zieleni aglomeracji poznańskiej. Racjonalne wykorzystanie tego potencjału jest kluczowe dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i ochrony terenów cennych przyrodniczo. Sprzyja temu zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych Warty. Ponadto, jest to ściśle powiązane z dbałością o jakość powietrza, wód oraz gospodarką odpadami. Oprócz dużych przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzone są liczne działania polegające na kształtowaniu świadomości ekologicznej i promowaniu właściwych postaw i zachowań. Miasto Poznań prowadzi kampanie informacyjne i edukacyjne oraz tworzy warunki sprzyjające odbudowie biologicznej i odnowie ekosystemów na terenach pozbawionych dotychczas walorów przyrodniczych.

W ramach zadań kluczowych w 2022 r. realizowano:

- **w zakresie zwiększenia atrakcyjności i efektywności transportu publicznego oraz wykorzystania możliwości transportowych miasta:**
 - budowę nowej **trasy tramwajowej od pętli Wilczak do Naramowic** – trwały prace drogowe i procedura odbiorowa. Od kwietnia pasażerowie mogli korzystać z wszystkich siedmiu przystanków na całej długości nowej trasy tramwajowej, prowadzącej do ul. Błażeja. Jesienią kończone były prace drogowe oraz realizowana procedura odbiorowa. Oddanie do użytku ostatniego fragmentu ulic Błażeja i Hilczer-Kurnatowskiej przyczyniło się do poprawy sytuacji drogowej w tej części miasta, a w szczególności pozwoliło na sprawniejsze poruszanie się okolicznym mieszkańcom i tym samym zmniejszyło ruch na ul. Naramowickiej i Jasna Rola. Od 23 października kierowcy mogli już korzystać z całej al. Praw Kobiet, która powstała w ramach budowy trasy tramwajowej na Naramowice. Przy al. Praw Kobiet powstaje park. Park docelowo ma pełnić funkcję osłonową wobec pobliskich osiedli i zabudowań. Powstanie poza zakresem inwestycji tramwajowo-drogowej, głównie na

niezagospodarowanym do tej pory terenie. Projekt uwzględnia także rezerwę terenową pod targowisko przewidziane przy skrzyżowaniu ul. Łużyckiej i al. Praw Kobiet.;

- prace przedprojektowe w zakresie opracowania Programu funkcjonalno-użytkowego dla inwestycji „**Budowa trasy tramwajowej na Naramowice etap II**”;
- przebudowę **trasy tramwajowej na Ratajach** (ul. Kórnicka – os. Lecha i Ring Łacina);
- **Program Centrum I** – w 2022 r. finalizowano zasadnicze roboty budowlane dla zakresu 2.2 - Rozbudowa ul. Św. Marcin na odcinku pomiędzy ul. Ratajczaka i Al. Marcinkowskiego wraz z przebudową fragmentu Alei Marcinkowskiego na odcinku od ul. Św. Marcin do Pl. Wolności. W trakcie realizacji był zakres 2.1 i 4 - Rozbudowa fragmentu ulicy Św. Marcin na odcinku od Mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości oraz ul. Towarową oraz rozbudowa fragmentu ulicy Św. Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej. Rozpoczęła się przebudowa zakresu 2.3 - Rozbudowa drogi Plac Wolności i przebudowa fragmentu ul. 27 Grudnia oraz zakresu 2.4 Rozbudowa ulicy 27 Grudnia i Kantaka oraz przebudowa ul. Gwarnej. Wykonano pierwsze prace ziemne oraz prace przy przebudowie gazociągu w ul. 27 Grudnia. Zgodnie z nowym projektem gazociąg nie będzie przebiegał przy platanach, a w miejscu istniejącej sieci – po południowej stronie ulicy. Na ul. Gwarnej rozpoczęto układanie płyty podtorowej na skrzyżowaniu z ul. Św. Marcin. Na styku ul. Mielżyńskiego, Fredry i Okrąglaka wykonane zostały prace związane z przebudową sieci wod-kan. Zakończenie tych prac umożliwiło rozpoczęcie robót torowych, kluczowych dla uruchomienia przejazdu tramwaju w ciągu ul. Fredry i Mielżyńskiego. Realizacja inwestycji pozwoli na uspokojenie układu komunikacyjnego w centrum miasta, zwiększenie przewozów komunikacją miejską oraz uatrakcyjnienie przestrzeni – wzdłuż budynków Alfa na ul. Św. Marcin i ul. 27 Grudnia powstanie szeroka aleja spacerowa. Powstaje nowy łuk tramwajowy z ul. Towarowej w ul. Św. Marcin oraz z ul. 27 Grudnia w ul. Mielżyńskiego, a także nowy przystanek przy CK Zamek. Zmiany te ułatwią mieszkańcom i pasażerom podróżowanie po centrum.;
- **Program Centrum II** – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka. W 2022 r. rozpoczęto realizację zakresu 2.3.1 (Przebudowa ul. Ratajczaka na odcinku od ul. 27 Grudnia do ul. Św. Marcin) oraz skrzyżowania ulic Św. Marcin i Ratajczaka.;
- **przebudowę układu transportowego na Wildzie** (ulice Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r.), kontynuowano realizację etapu II – Przebudowa ul. 28 Czerwca 1956 r. do ul. Krzyżowej;
- projekt „**Odnowa infrastruktury publicznego transportu zbiorowego**” – kontynuacja;
- projekt: „**Korekta funkcjonowania układu komunikacyjnego w rejonie ronda Rataje**” – w 2022 r. zakończono roboty budowlane w ramach prowadzonych prac i oddano do użytkowania przebudowywane torowisko tramwajowe. Trwały prace modernizacyjne budynku dworca autobusowego Rataje;

- unowocześnianie **taboru transportu publicznego**:
 - w 2022 roku MPK Poznań Sp. z o.o. wprowadziło do eksploatacji 5 autobusów MINI marki Mercus. Zakup ten podyktowany był planowanym utworzeniem nowych linii komunikacyjnych, których realizacja przewidziana została na terenie peryferyjnych dzielnic Poznania o mniejszym natężeniu ruchu z wykorzystaniem infrastruktury drogowej o niższej nośności. Zakup ten sfinansowany został ze środków własnych w wysokości 542 tys. zł netto (666,7 tys. zł brutto) za jeden pojazd. Cena całkowita za dostawę 5 autobusów wyniosła 2,7 mln zł netto (3,3 mln zł brutto).;
 - podpisane zostały dwie umowy na dostawę autobusów dla MPK Poznań Sp. z o.o. Pierwsza z nich dotyczy dostawy 25 autobusów miejskich o napędzie elektrycznym zasilanych wodorem marki Solaris Urbino 12 Hydrogen. Łączna wartość zakontraktowanych pojazdów wynosi: 73,3 mln zł netto (90,1 mln zł brutto). Jednostkowa cena autobusu wodorowego jaki zostanie dostarczony dla MPK Poznań Sp. z o.o. wyniesie 2,9 mln netto (3,6 mln zł brutto). Środki niezbędne do zrealizowania zakupu pochodzą z przyznanego dofinansowania przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Druga dostawa dotyczy 20 autobusów przegubowych o napędzie konwencjonalnym marki Mercedes Benz Conecto G. Podpisana umowa opiewa na łączną wartość 29,8 mln zł netto (36,6 mln zł brutto), co daje kwotę 1,5 mln zł netto/pojazd (1,8 mln zł brutto). Pojazdy zostaną zakupione ze środków własnych.;
 - wycofano z eksploatacji 9 pojazdów najstarszych technologicznie. Udział autobusów zeroemisyjnych na koniec 2022 r. wyniósł ponad 17% w odniesieniu do całości taboru.;
 - polityka taborowa prowadzona konsekwentnie przez MPK Poznań Sp. z o.o. pozwoliła uzyskać na koniec 2022 r. wskaźnik taboru autobusowego spełniającego normę emisji spalin Euro5 lub Euro6 (w tym najwięcej EEV) na poziomie 69%, a także zapewnić wysoki poziom komfortu oraz bezpieczeństwa przewożonych pasażerów. Nowe autobusy wyposażone zostały m.in. w ładowarki USB, rozbudowany system informacji pasażerskiej, a także monitoring wewnętrzny i zewnętrzny (w tym monitoring online). We współpracy z aplikacjami towarzyszącymi takimi jak myMPK, Kiedy Pojadę, czy też z portalem jakdojade.pl za pomocą których możliwe jest efektywne zaplanowanie czasochłonnych przesiadek, podróż staje się łatwiejsza, a co ważniejsze znacznie szybsza w szczególności dla osób spoza naszego miasta. W 2022 r. wszystkie pojazdy eksploatowane przez MPK Poznań Sp. z o.o. wyposażone zostały w instalację niezbędną do zamontowania w nich terminali płatniczych. Uruchomienie systemu nastąpi w 2023 r. Umożliwi on pasażerom komunikacji publicznej zakup biletów przy użyciu karty płatniczej z wykorzystaniem funkcji płatności zbliżeniowej. Wymiana autobusów z napędem konwencjonalnym, najstarszych technologicznie i spełniających jedynie najniższe normy emisji zanieczyszczeń, na autobusy

proekologiczne, zeroemisyjne pozwala oddziaływać na jakość powietrza w Poznaniu, a tym samym poprawiać standard życia jego mieszkańców.;

- działania podejmowane dla poprawy płynności ruchu komunikacji miejskiej, jak: wymiana wiat przystankowych (nowe z oświetleniem i czytelniejszą informacją pasażerską), nowe bus pasy (powstały odcinki buspasów na ulicach: Księcia Mieszka I - 674 m i Aleja Wielkopolska - 700 m oraz w miejscach, w których wykonywane są duże prace inwestycyjne, np. remont trasy PST) i zwiększona jest kongestia ruchu drogowego, optymalizacja sterowania sygnalizacjami świetlnymi w zakresie priorytetów dla komunikacji zbiorowej – trasa do Naramowic, rondo Rataje, ul. Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r. trasa Kórnicka, Program Centrum I;
- **w zakresie rozwoju ekomobilności oraz uspokojenia ruchu samochodowego w mieście:**
 - **rozbudowę infrastruktury rowerowej** – w 2022 r. sieć dróg rowerowych w Poznaniu wynosiła 333,53 km i zwiększyła się o 21% w stosunku do 2020 r. Została rozbudowana m.in. w ciągu następujących ulic: Złotowskiej, Grunwaldzkiej (na odc. od ul. Roosevelta do Ronda Skubiszewskiego), Literackiej, Kórnickiej (od ul. Piotrowo do ul. Przysań), Ługańskiej, Zwierzynieckiej (od ronda Kaponiera do ul. Gajowej), Św. Marcin (od UAM do ul. Zwierzynieckiej), Szymanowskiego oraz łącznik rowerowy od ul. Abrahama do ul. Murawa; modernizowano nawierzchnię dróg rowerowych w ulicach: Droga Dębińska, Hetmańska, Lechicka oraz na Wartrostradzie; ponadto opracowywane były dokumentacje projektowe dla dalszych realizacji, m.in. wzdłuż ulic ul. Dmowskiego, od Rembertowskiej przy os. Kopernika aż po ul. Chociszewskiego, ul. Konkiewicza, Połabskiej, Wyszyńskiego, Estkowskiego, Wolnica, Solna, w rejonie ulic Strzeleckiej i Królowej Jadwigi. Na budowę dróg rowerowych w 2022 r. wydatkowano ponad 16 mln zł z budżetu miasta.;
 - **uspokojenie ruchu samochodowego w Centrum** – 1 sierpnia 2022 r. godziny funkcjonowania strefy parkowania zostały wydłużone o 2 godziny (8:00 – 20:00 od poniedziałku do piątku i 8:00 – 18:00 w soboty). Zmiana dotyczyła terenów Łazarza, Wildy, części Jeżyc oraz Śródki, Zagórza i Ostrowa Tumskiego. Nowe godziny obowiązywania opłat za parkowanie zostały przyjęte przez Radę Miasta Poznania podczas sesji w czerwcu i stanowiły odpowiedź na głosy płynące ze strony mieszkańców. Kierowcy mieszkający przy ulicach objętych Strefą Płatnego Parkowania zwracali uwagę na problem ze znalezieniem miejsca postojowego po godzinie 18:00, kiedy wracali do domów, a opłaty za postój przestawały obowiązywać. Był to również jeden z najważniejszych wniosków płynących z przeprowadzonej pod koniec 2021 r. ankiety mieszkańców. Wydłużenie godzin działania strefy parkowania do 20:00 poprawiło dostępność miejsc postojowych dla osób mieszkających przy objętych nią ulicach. Od 3 października 2022 r. płatnym parkowaniem objęte zostały ulice: Berdychowo, Piotrowo i Św. Roch, czyli obszar ograniczony ulicami Wyszyńskiego, Jana Pawła II, Krzywoustego oraz korytami Warty i Cybiny. Ponadto zmienione zostały granice istniejącej SPP / ŚSPP na Łazarzu i Starym

Mieście. W obszar płatnego postoju została włączona północna strona ul. Hetmańskiej oraz wschodnia strona ulic Reymonta i Przybyszewskiego. Za postój trzeba zapłacić w rejonie Cytadeli na ul. Pułaskiego i Armii Poznań, a także na pozostających dotychczas poza „strefą” fragmentach ul. Cichej, al. Niepodległości i w sąsiedztwie dworca PKP Poznań Garbary. W 2022 r. prowadzone były przygotowania do wdrożenia e-kontroli w Strefie Parkowania w roku 2023; trwały prace przygotowawcze dla zmiany lokalizacji Wydziału Parkowania w 2023 r. (dotychczasowy budynek nie był przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami); prowadzone były dalsze prace nad e-identyfikatorem parkingowym (wszedł w życie 14.10.2021 r.). ;

- **wdrożenie stałej organizacji ruchu na osiedlu Grunwald Południe - Strefa tempo 30** w Poznaniu, obszar ograniczony ulicami: Palacza, Grunwaldzka, Jugosłowiańska, Taczanowskiego, Podchorążych.;
- **budowę stacji ładowania dla transportu publicznego:** w zajezdni autobusowej Kacza (41 punktów ładowania), dworcu autobusowym Jana III Sobieskiego (2 punkty), dworzec autobusowy Garbary (2 punkty), dworzec autobusowy Górczyn (4 punkty), pętla tramwajowo-autobusowa Falista (2 punkty). Zakończenie w 2022 r. inwestycji w ramach projektu „Elektryfikacja wybranych linii autobusowych w Poznaniu”, zgodnie z dodatkowymi kryteriami II stopnia dokumentacji konkursowej (Projekt jest zdolny do funkcjonowania bezpośrednio po zakończeniu realizacji inwestycji), umożliwiło użytkowanie stacji bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja projektu przyczyniła się do spadku emisji CO₂ w mieście (37 projektowych autobusów elektrycznych zastąpiło 37 autobusów spalinowych wycofanych z użytku).;
- **promocję korzystania z alternatywnych środków transportu. „Akademia Małego Pasażera – komunikacyjna podróż z Bimbolą” to nazwa programu edukacyjnego, przygotowanego przez Spółkę MPK. Kierowcy i motorniczowie w przystępny sposób wyjaśniali dzieciom, jak działa i dlaczego jest potrzebna komunikacja miejska.** Program jest skierowany do najmłodszych uczniów szkół podstawowych (klasy 1-3), obejmuje przydatne i praktyczne informacje dotyczące funkcjonowania transportu publicznego w Poznaniu, przekazane w sposób prosty, zrozumiały i przystępny, a przy tym niezwykle atrakcyjny. Dzięki niemu dzieci miały możliwość dowiedzenia się dlaczego komunikacja zbiorowa w miastach jest potrzebna, jaki ma wpływ na środowisko naturalne, jak z niej korzystać, ale również jak zachowywać się, aby być bezpiecznym i nie utrudniać podróży współpasażerom. MPK Poznań zrealizowało również cztery filmy tematyczne, w których przez kolejne zagadnienia (ekologia, dostępność, zasady savoir-vivre i bezpieczeństwo) najmłodszych pasażerów prowadzi maskotka Bimbola.;
- **w zakresie zachowania, poprawy jakości i rozwoju terenów zieleni:**
 - **rewaloryzację poznańskich parków: park Tysiąclecia** (zakończono modernizację układu komunikacyjnego – zmieniono nawierzchnię alejek – w dużej części zastosowano nawierzchnię przepuszczalną oraz poprzez zwężenie szerokości alejek

zwiększono powierzchnię biologicznie czynną, zamontowano także małą architekturę – ławki i kosze), **Park Kirschke** (zagospodarowano pas zieleni nieurządzonej wzdłuż ul. A. Hlonda, włączając go do parku im. ks. T. Kirschke; wytyczono układ komunikacyjny – zastosowano przepuszczalną nawierzchnię z kruszywa mineralnego, zamontowano oświetlenie, ławki i kosze oraz posadzono drzewa, krzewy i byliny; w obniżeniu terenu urządzono tzw. ogród deszczowy), **park Cytadela – zbiorniki wodne** – ze względu na bytujące w zbiornikach chronione gatunki ropuch, zbiorniki musiały być systematycznie oczyszczane; usuwane były przede wszystkim sztucznie wprowadzane do zbiorników ryby, które zagrażały populacji chronionych gatunków płazów, ale też muł oraz odpady komunalne. Zbiorniki po opróżnieniu i wyczyszczeniu zostały sprawdzone pod kątem szczelności, a następnie napełnione wodą. Zadanie realizowane było we współpracy z pracownikami Katedry Zoologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.;

- **tworzenie nowych zieleńców i skwerów:** przy ulicach Podkomorskiej, Kutnowskiej;
- **zalesianie nowych terenów** – w 2022 r. założono **las kieszonkowy przy ul. Piastowskiej/Bielniki** na powierzchni 250 m² obsadzono sadzonkami 483 drzew i 232 krzewów. Na terenie byłej szkółki roślin ozdobnych w Krzyżownikach dokonano kolejnych zalesień ok. 4 ha lasu. Akcja sadzenia była przeprowadzona przez Zakład Lasów Poznańskich przy współudziale partnerów, firm Reforest’Action oraz Green-Up, gdzie Zakład Lasów Poznańskich był jednostką udostępniającą teren pod zalesienia. Koszty związane z sadzeniem na obszarze byłej szkółki w Krzyżownikach pokryte zostały z nakładów finansowania zewnętrznego. Docelowo w przyszłych latach ma zostać zalesione dalsze 13 ha byłej szkółki roślin ozdobnych. Zakład Lasów Poznańskich dokonał również grodzenia 1 ha nasadzonych drzew na terenie byłej szkółki, najbardziej podatnych na szkody powodowane przez zwierzynę.;
- programy: **„Rewaloryzacja zieleni parkowej w Śródmieściu”, „Program ratowania starych, cennych drzew z przyrodniczego i społecznego punktu widzenia oraz nasadzenia nowych w aglomeracji poznańskiej”** – w 2022 r. w ramach programu poddano pracom pielęgnacyjnym i ratowniczym drzewa w parkach: im. K. Marcinkowskiego, im. R. Maciejewskiego, im. St. Moniuszki, im. A. Mickiewicza, im. F. Chopina, im. Jana Pawła II, im. A. Wodiczki, Szelągowskim oraz zieleńcu im. I. Łukasiewicza, skwerze im. I. i W. Wierzejewskich, placu zabaw przy ul. Swoboda, terenie rekreacyjno-sportowy przy ul. Obrzeże i teren przy ul. Świt-Modra;
- **rewaloryzację zieleni przyulicznej** – w 2022 r. poddano rewaloryzacji zieleń, dodatkowo instalując elementy małej architektury, drzewa i krzewy posadzono po uprzednim odbrukowaniu fragmentów chodników: ul. Czajcza (obsadzenia zieleni na ul. Czajczej zostały wprowadzone po wdrożeniu Strefy Płatnego Parkowania na tej ulicy. Część miejsc postojowych, została wyłączona z parkowania, dzięki temu odzyskano chodniki. W powstałe pasy zieleni dosadzono drzewa, obsadzono roślinnością ozdobną, wytrzymałą na niekorzystne warunki pasa drogowego. Efektem jest poprawa warunków siedliskowych istniejących drzew, zwiększona retencja

wodna.); ul. Jasielska; ul. Kanałowa; ul. Długa; ul. Karwowskiego; ul. Stablewskiego; ul. Wyspiańskiego; ul. Kolejowa oraz terenów zieleni pomiędzy kościołem a przedszkolem przy ul. Błogosławionej Piątki Poznańskiej, a także na terenach pasów drogowych osiedla Fabianowo-Kotowo;

- **zakładanie nowych, atrakcyjnych, ogólnodostępnych terenów zieleni w przestrzeni publicznej** – w 2022 r. w ramach projektu „Zasadzka na Fyrte – program tworzenia lokalnych skwerów w Śródmieściu” działaniami zostały objęte zaniedbane i zdegradowane tereny na Jeżycach. Skwer przy ul. Jeżyckiej 36 o pow. 200 m kw. został zrekultywowany; zaprojektowano tam centralny plac, posadzono drzewa owocowe, kwitnące rabaty, zbiornik umożliwia gromadzenie wody deszczowej z dachu sąsiedniej kamienicy. Ideą nadrzędną realizowanych przedsięwzięć jest wprowadzanie nowej zieleni oraz tworzenie miejsc rekreacyjnych dla mieszkańców. Poprawia to estetykę ale także jakość powietrza śródmiejskich osiedli; w ramach działań powstają nowe przestrzenie z zielenią wysoką i niską, nowe ścieżki wraz z małą architekturą oraz obiekty umożliwiające retencje wody; działanie to prowadzone jest we współpracy z różnymi jednostkami m.in. Radami Osiedli i Aquanet Retencja S.A.;
- w zakresie **wykorzystania potencjału Warty i innych rzek oraz jezior** do celów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i transportowych:
- **budowa i przebudowa ciągu rowerowo-pieszego Wartostrada** po obu brzegach rzeki Warty od mostu Lecha na półn. do mostu Przemysła I na połd. – w 2022 r. zakończono roboty budowlane na odcinku nr 10 Wartostrady – odcinek w Parku nad Wartą pomiędzy Mostem Królowej Jadwigi a Mostem Przemysła I na wschodnim brzegu rzeki Warty. Zakończono prace związane z budową nawierzchni ścieżki pieszorowerowej, montażem oświetlenia i monitoringu wzdłuż ścieżki oraz montażem małej architektury.;
- **budowa mostów dla pieszych i rowerzystów nad Wartą oraz Cybiną**, na wysokości ul. Berdychowo, następnie przez cypel w połd. części Ostrowa Tumskiego (Zagórze) do Chwaliszewa; ułatwi komunikację okolic kampusu Politechniki Poznańskiej i Mały z południowym rejonem Ostrowa Tumskiego i lewobrzeżną częścią miasta, w tym ze Starym Rynkiem. Dodatkowym efektem będzie aktywizacja terenu połd. cypla Ostrowa Tumskiego. W styczniu 2023 r. Spółka PIM rozstrzygnęła postępowanie przetargowe. Inwestycję zrealizuje Budimex za ok. 156 mln zł brutto.;
- **prace związane z konserwacją rowów, cieków, zbiorników wodnych oraz małej retencji i budowli hydrotechnicznych**, w tym m.in. 5 wybranych rowów na terenie Miasta; przeprowadzono konserwację o łącznej długości ok. 15,5 km; zakres prac konserwacyjnych obejmował: usunięcie zatorów, namulów, skoszenie skarp, oczyszczenie rowów z zalegających śmieci; zakres prac obejmował: na Skórczynie naprawy i wymiany umocnień koryta cieku jego odmuleniem; na Wierzbaku z dopływami Ceglance, Krzyżance i Szklarce: wykaszania porostów ze skarp, usuwania namułu, oczyszczanie przepustów, naprawy konstrukcji betonowych; wykoszenie

trzciny z czaszy i brzegów stawu nr 1 w Parku Sołackim wraz z częściowym usuwaniem kłaczy oraz korzeni ze stawu. Do zadań zrealizowanych w 2022 r. należy również modernizacja rurociągu A odwadniającego pompownię Bielniki z budową schodów serwisowych na wale przeciw powodziowemu rzeki Warty oraz modernizacja (odnowienie) umocnień przeciwerozrywnych odcinków rowu Ju-7-1 (Plewianka) w rejonie ulicy Wołczyńskiej, Frezjowej, Hiacyntowej. W ramach renowacji Stawów Strzeszyńskich – etap II”, wykonano projekt oraz przeprowadzono odmulenie stawu nr 3 (z 5 stawów), naprawę ubytków budowli upustowych, co przyczyniło się do zwiększenia retencji zbiorników oraz podczyszczania dopływających wód Strumienia Strzeszyńskiego, będącego bezpośrednim dopływem Bogdanki, stanowiącej dopływ do jeziora Rusałka, na którym zlokalizowane jest kąpielisko miejskie. Realizacja zadania pn.: „Zagospodarowanie wód opadowych na terenie użytku ekologicznego Traszki Ratajskie” przyczyniła się do zwiększenia retencji i zasilania wód gruntowych. Powstał odcinek kanalizacji deszczowej całkowicie odcięty od dopływu wód opadowych z innych (zanieczyszczonych) powierzchni szczelnych. Zagospodarowanie wód opadowych z powierzchni dachów budynków Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego to jedna z inwestycji które mają pomóc w adaptacji do zmian klimatu w mieście.;

- **projekt „Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu”**, którego celem jest dostosowanie istniejącej przestrzeni w otoczeniu Bramy Poznania do prowadzenia działań związanych z edukacją ekologiczną oraz prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska. Jest to projekt edukacyjno-informacyjny obejmujący 4 komponenty: Eksperymentalny Ogród Dziedzictwa, Ścieżkę Ekoedukacji, Rzeczny Ogród Ekoedukacji oraz stronę internetową projektu. Dwa pierwsze elementy zostały zrealizowane w 2022 r., kolejne planowane są na rok 2023. Zamiarem projektu jest wykorzystanie potencjału Bramy Poznania, wynikającego z jej położenia nad rzeką Cybiną, w zakresie edukacji przyrodniczej mieszkańców, poprzez stworzenie miejsc służących bezpośredniemu doświadczaniu przyrody w centrum miasta.;
- **projekt „Rewitalizacja ubezpieczeń betonowych brzegów rzeki Warty na odcinku od mostu Przemysła I (246,00 km) do rozwidlenia rzeki Warty w Poznaniu (243,50 km)”** – w 2022 r. roboty budowlane zostały zakończone; polegały na wymianie umocnień z betonowych na proekologiczne pozwalające na wchłanianie wody do gruntu, uelastycznieniu brzegów rzeki oraz zwiększeniu jej retencji, remoncie umocnień wraz przyległą infrastrukturą tj. tarasami schodami slipami i wylotami kanalizacyjnymi, wykonaniu ścieżki szutrowej wzdłuż linii brzegowej po obu stronach brzegu rzeki. Celem tych działań było zabezpieczenie brzegów rzeki przed erozją, która stanowi zagrożenie dla przyległej infrastruktury i pogarsza warunki przepływu wód wezbraniowych; w rezultacie podjętych działań na wskazanym odcinku rzeki nastąpi wzrost objętości retencjonowanej wody o 255 tys. m³.;

- **aktywizacja terenów nadrzecznych** – w 2022 r. w ramach konkursu ofert na najem nieruchomości zostało zawartych 9 umów na dzierżawę terenu w sąsiedztwie rzeki Warty. Dzięki aktywności nowych oraz działających już w latach ubiegłych partnerów prywatnych mieszkańcy ponownie uzyskali dostęp do usług gastronomicznych, kulturalnych i sportowych w sezonie wiosenno-letnim. Kontynuowano przygotowywanie dokumentacji projektowej dla inwestycji polegającej na budowie przystani jachtowej jako kolejnego kroku do powstania na terenie miasta Poznań całorocznej przystani jachtowej oraz nurtowej. Nad rzeką, od 30 kwietnia do 28 sierpnia, funkcjonowała wypożyczalnia sprzętu wodnego. Wypożyczalnia sprzętu w sezonie 2022 r. odnotowała około 1000 wypożyczeń łodzi motorowych. Z indywidualnych rejsów łodziami motorowymi skorzystało ponad 3000 osób. Poza wypożyczalnią w sezonie 2022 na rzece pływał Tramwaj wodny – z rejsów skorzystało 4175 osób. Trasa tramwaju realizowana była w kierunku północnym od mostu kolejowego w Koziegłowach oraz w kierunku południowym do wysokości mostu kolejowego na Starołęce. W ramach aktywowania terenów nadrzecznych w 2022 r. funkcjonowała przystań rzeczna w Starym Porcie. Port pełnił całodobową obsługę z monitoringiem i łazienką. W sezonie 2022 z przystani miejskiej skorzystało około 300 jednostek pływających. Znaczna część zasobów zarówno finansowych, jak i organizacyjnych dedykowana została działaniom związanym z utrzymaniem porządku nad rzeką Wartą.;
- **w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń i wzrostu efektywności energetycznej:**
 - **program „Kawka BIS”**, wspierający likwidację źródeł niskiej emisji z gospodarstw domowych indywidualnych i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi – w 2022 r. budżet programu wyniósł 15 mln zł. Na podstawie złożonych przez mieszkańców wniosków przygotowano umowy na łączną kwotę 8,1 mln zł. Komisja przyznała dotację dla 560 wniosków, dotację wypłacono dla 477 wniosków na łączną kwotę 6,9 mln zł. W ramach programu w 2022 r. zlikwidowano 725 źródeł opalanych węglem lub drewnem. Pozwoliło to zredukować ilość spalanego opału o 2 587,16 ton.;
 - w celu ułatwienia mieszkańcom Poznania dostępu do korzystania z różnych mechanizmów finansowych przy realizowaniu inwestycji polegających na zmianie sposobu ogrzewania a także na prace termomodernizacyjne, Miasto Poznań podpisało porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie realizacji krajowego programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W Wydziale Kształtowania i Ochrony Środowiska utworzony został punkt konsultacyjny, w którym mieszkańcy mogą uzyskać informacje o programie a także pomoc w bezpośrednim wypełnieniu wniosku. Mieszkańcy korzystając z pomocy konsultantów złożyli łącznie 64 wnioski.;
 - Miasto Poznań zakwalifikowało się do udziału w **programie LeadAir – Miasta neutralne dla klimatu**. Uczestnictwo w programie dało samorządowi możliwość zdobycia wiedzy poprzez dedykowane kontakty z ekspertami. Program skupiał 15 polskich miast. Zdobyta wiedza oraz kontakt z ekspertami dały podłoże do

rozpoczęcia prac nad stworzeniem planu osiągnięcia neutralności klimatu dla miasta Poznania.;

- Spółka Veolia Energia Poznań Sp. z o.o. realizuje wieloletni **program rozbudowy miejskiej infrastruktury ciepłowniczej** i przyłączania nowych odbiorców z jednoczesną likwidacją nieefektywnych i przestarzałych lokalnych źródeł ciepła;
- **projekt „Trzymaj ciepło”**, w ramach którego przeprowadzono bezpłatne badania termowizyjne domów jednorodzinnych i kamienic na terenie Poznania – w 2022 r. wykonano badania termowizyjne 347 domów jednorodzinnych i 16 kamienic – celem projektu jest zwrócenie uwagi na straty ciepła w budynkach powodujące emisję zanieczyszczeń do środowiska oraz obciążające budżety domowe;
- usługi informacyjne o wartości stężeń zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wraz z odniesieniem do obowiązujących norm oraz poziomów dopuszczalnych:
Ekoproгноzy, Atmosfera dla Poznania, Skończmy ze smogiem w Poznaniu – usługa wyświetlania bieżących informacji o jakości powietrza na wybranych przystankach komunikacji miejskiej (ekrany LCD) w 22 lokalizacjach Poznania;
- **program modernizacji budynków komunalnych wraz z ich podłączeniem do miejskiej sieci ciepłowniczej** (msc) – w 2022 r. kontynuowano działania prowadzące do ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie lokalowym. Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła:
 - przyłączenie do sieci ciepłowniczej 89 szt., powierzchnia lokali 4085,1 m²;
 - przyłączenie do sieci gazowej 225 szt., powierzchnia lokali 8380,3 m²;
 - ogrzewania elektryczne 18 szt., powierzchnia lokali 527,25 m².
- Wysokość nakładów poniesionych na realizację działań: Miasto Poznań: 3,3 mln zł, ZKZL sp. z o.o.: 7,4 mln zł. Rejony, w których prowadzono działania: Stare Miasto, Nowe Miasto, Jeżyce, Wilda, Grunwald, Górczyn, Ostrów Tumski.;
- w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów środowiskowych oraz ich odzyskiwania:
 - **rozbudowę systemu wodociągów i kanalizacji przez spółkę Aquanet SA.** w ramach „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Aquanet SA na lata 2023 – 2026”;
 - **wystąpienie Miasta Poznania ze struktur Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” i przejęcie od 1 stycznia 2022 r. kompetencji w zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta Poznania.** Uruchomienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zorganizowanego przez Miasto Poznań pozwoliło na przejęcie kontroli zarządczej oraz finansowej nad gospodarką odpadami komunalnymi na terenie miasta Poznania; przeprowadzona została kampania informacyjno-promocyjna dotycząca obowiązku złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do Urzędu Miasta Poznania, w celu przystąpienia do poznańskiego systemu gospodarki odpadami; w ramach kampanii szczególny nacisk położony został na korzystanie z rozwiązań online – portalu „Przyjazne deklaracje”; wortal „Wszystko o odpadach” stał się źródłem służącym do szerzenia wiedzy z zakresu gospodarki odpadami dla

mieszkańców. Na potrzeby realizacji tego zadania wdrożono procedurę rejestrowania i prowadzenia dokumentacji napływającej do UMP w systemie Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), co pozwoliło na szereg unikatowych rozwiązań technicznych m.in. integrację związaną z wpływem deklaracji składanych w formie elektronicznej oraz z wykorzystaniem skanów dokumentów. W systemie informatycznym został stworzony moduł Gospodarki Odpadami (GOP) zintegrowany z systemem obsługi dokumentów, którego wdrożenie usprawniło przepływ dokumentacji drogą elektroniczną i pozwoliło na skrócenie czasu jej obsługi. W 2022 r. przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Miasta Poznania zostało złożonych 77 336 deklaracji, z czego 36% zostało złożonych elektronicznie za pośrednictwem platformy Przyjazne deklaracje, co znacząco zminimalizowało ryzyko błędnego wypełnienia dokumentu przez mieszkańców oraz ułatwiło proces wprowadzania danych do systemu informatycznego.;

- w zakresie rozwijania form ochrony przyrody oraz edukacji przyrodniczej:
 - **program „Poznań dla Pszczół”** – 3. edycja, mający na celu przekazanie mieszkańcom wiedzy o zagrożeniu wyginięcia pszczół oraz działań w zakresie powstrzymania tego procesu. W 2022 r. kontynuowany był projekt pn. „Stołówka dla fify owadów”, uczestniczyło w nim 9 przedszkoli i szkół podstawowych, 9 Rodzinnych Ogrodów Działkowych (ROD) oraz 2 Domy Kultury. Uczestnicy otrzymali „Tytki dobroci dla owadów” z mieszanką nasion wieloletnich roślin pyłko- i nektarodajnych, które kwitną od maja do października, do wysiane w ogródkach przedszkolnych i szkolnych oraz na terenach ROD. Dla uczestników akcji przygotowano również wykonane z materiałów ekologicznych specjalne hoteliki dla pszczół i innych owadów - zapylaczy. Dla dzieci został przygotowany film edukacyjny na temat owadów, a dla osób dorosłych publikacja pt. „Pszczoly wokół nas”. Ponadto zrealizowano:
 - film edukacyjny dla dzieci na temat owadów;
 - publikację pt. „Pszczoly wokół nas” w której opisane m.in. rośliny przyjazne owadom zapylającym;
 - konkurs plastyczny dla dzieci pn. „Pszczoly i trzmiele to nasi przyjaciele” (314 uczestników);
 - wystawy edukacyjne na temat pszczół w Palmiarni Poznańskiej i Ogrodzie Botanicznym;
 - warsztaty dla dzieci w Palmiarni Poznańskiej i w ramach wydarzenia MIASTO OBRAZ na pl. Bernardyńskim;
 - grę terenową dla dzieci „Z kwiatka na kwiatek” w Ogrodzie Botanicznym;
 - spektakle edukacyjne dla dzieci „Pszczółka Maja” i „Co słyhać w ulu?”;
 - biegi charytatywne, których uczestnicy otrzymali broszurę informacyjną na ten temat oraz paczki nasion roślin miododajnych do wysiania w ogrodzie lub na balkonie;
 - festyn rodzinny na Dziedzińcu UMP z galą laureatów konkursu plastycznego zorganizowanego przez Miasto Poznań;

- kolejna edycja konkursu **„Zielony Poznań”**, w ramach której odbyły się m.in.: warsztaty i spotkania pn. **„Zainspiruj się wiosną”** mające na celu pogłębianie wiedzy przyrodniczej oraz zainteresowanie ekologią i propozycjami kreatywnych zabaw z wykorzystaniem przyrody (uczestniczyło 300 osób); wydarzenia edukacyjne pn. **„Akademia Zielony Poznań”** obejmujące m.in.: organizację „zielonych warsztatów” oraz lekcji przyrody dla dzieci, publikacje artykułów m.in.: „Zaprzyjaźnij się z chwastami”, „Warzywa warte przypomnienia” oraz „Kwiaty wokół nas” w poznańskim miesięczniku „Senioralny Poznań”. W ramach Akademii Zielony Poznań zorganizowane zostało także spotkanie z grupą dzieci z Przedszkola nr 25 w Poznaniu, które uczestniczyły w inauguracyjnej lekcji przyrody;
- **dwa ekomurale wykonane farbami fotokatalitycznymi**, mające funkcje oczyszczania powietrza, zaprojektowane razem z uczniami Szkoły Podstawowej nr 19 na os. Oświecenia 1 oraz w Dwujęzycznej Polsko-Angielskiej Prywatnej Szkole Podstawowej na ul. Piwnej 1;
- **ogród wertykalny z funkcją oczyszczania powietrza** zainstalowany na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 1 na os. Łokietka 104 (w ramach akcji edukacyjnej #MiastoMisja Solaris);
- rozwój terenowej infrastruktury edukacyjnej poprzez wykonanie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej na terenie Lasku Dębińskiego;
- projekt **„Zielone fyrtle. Niech połączą nas drzewa”** realizowany w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych nr 5, Szkole Podstawowej nr 6, Szkole Podstawowej nr 60, Szkole Podstawowej nr 63, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2
- projekt **„Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu”**, mający na celu edukację ekologiczną prowadzoną w naturalnej przestrzeni. W 2022 r. zrealizowano: Eksperymentalny Ogród Dziedzictwa, Edukacyjną Ścieżkę Ekologiczną oraz częściowo edukacyjną stronę internetową projektu. W trakcie realizacji był Rieczny Ogród Ekoedukacji.
 - programy: **Naturalne place zabaw, Szkoła wśród zieleni;**
 - projekt **Health&Greenspace** (URBACT III), w ramach realizacji działań w Poznaniu powstała międzywydziałowa Lokalna Grupa URBACT złożona z kilkudziesięciu przedstawicieli wydziałów i jednostek miejskich, ale również przedstawicieli organizacji pozarządowych i poznańskich uczelni. Przez dwa lata współpracy, wspólnych spotkań i warsztatów, opracowano **„Zielony Plan Dla Poznania. Zintegrowany Lokalny Plan Działania”**;
 - projekt **„Zagospodarowanie wód opadowych na terenie użytku ekologicznego Traszki Ratajskie”** – woda z dachu Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego na os. Tysiąclecia zasili stawy leżące na terenie użytku ekologicznego Traszki Ratajskie; zasilenie stawów ma przyczynić się do zwiększenia retencji wodnej w mieście, a realizacja stanie się jednym ze sposobów przeciwdziałania suszy; dodatkowo zapewni ona odpowiednie warunki życia i godowania traszkom, które występują na tym terenie;

- **akcja ekologiczna pn. I love Kierskie!** W ramach akcji odbył się spacer ekologiczny wzdłuż brzegu jeziora, słuchacze nauczyli się w praktyce rozróżniać najpospolitsze gatunki drzew w swoim otoczeniu. Przedstawione zostały również rodzime, obce i inwazyjne gatunki oraz o konsekwencje ich wprowadzenia do środowiska. Na uczestników czekały ciekawostki w ramach wystawy dotyczącej ochrony ptaków i nietoperzy zasiedlającym nasze miasto.
- **cykl szkoleń** związanych z przyjętymi przez Prezydenta Miasta Poznania w maju 2022 r. „**Standardami ochrony drzew**” dla Miasta Poznania. W trzech turach szkoleń uczestniczyli pracownicy Wydziałów UMP, Miejskich Spółek i Jednostek Organizacyjnych, Rady Miasta Poznania, Rad Osiedli, spółdzielni, firm deweloperskich oraz mieszkańcy Poznania. Wydarzenia spotkały się z ogromnym zainteresowaniem – w szkoleniach wzięło udział ponad 210 uczestników (stacjonarnie oraz online). W uzupełnieniu zostały przygotowane broszury, notesy i karty informacyjne zawierające wskazania „Standardów ochrony drzew” dostosowane dla 5 różnych typów odbiorców: mieszkańców, inwestorów, projektantów, wykonawców robót oraz inspektorów nadzoru. Materiały są dołączane do decyzji wydawanych przez Wydział Klimatu i Środowiska oraz rozdawane uczestnikom poszczególnych wydarzeń tematycznych.
- cykl „**Zielony Serwis Poznania**” w telewizji WTK; w programie prezentowano działania Miasta w zakresie ochrony środowiska oraz udzielano porad dla mieszkańców, jakie postawy i zachowania proekologiczne powinni przyjmować.;
- **kampania informacyjno-promocyjna programu KAWKA BIS**, opisująca zasady pozyskiwania dotacji, terminów i form składania wniosków (portal Środowisko, wpisy śródtekstowe i bannery reklamowe na portalu epoznan.pl, spoty informacyjno-edukacyjne w radiu, telewizji, informacje w środkach komunikacji miejskiej, odcinek programu „Zielony Serwis Poznania” – KAWKA BIS na antenie telewizji WTK).;
- **portal „Środowisko”** będący częścią oficjalnego portalu Miasta Poznania – Miejskiego Informatora Multimedialnego. W ramach portalu funkcjonują strony tematyczne związane z działaniami Miasta w zakresie ochrony środowiska oraz prowadzonymi projektami, m.in. dotyczące ekoprognoz, programu KAWKA BIS.;
- **warsztaty „Grabienie, koszenie – przyrodnicze utrapienie”**, których tematyka dotyczyła pielęgnacji terenów zieleni w mieście i zagadnień związanych z koszeniem trawników i grabieniem liści, w ścisłym powiązaniu z praktycznym zastosowaniem zapisów Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania oraz ochroną bioróżnorodności. Prelegentem był Arkadiusz Gawroński – przyrodnik i członek Klubu Przyrodników, który opowiedział o ekologicznej funkcji łąk kwietnych oraz o własnym projekcie łąki kwietnej przy ul. Łąkowej w Poznaniu, na terenie Szkoły Podstawowej nr 82. Uczestnikami warsztatów byli przedstawiciele miejskich wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, firm deweloperskich i biur projektowych a także placówek oświatowych.;
- projekt „Ochrona siedlisk ptaków na budynkach oświatowych w Poznaniu – promocja wydarzenia z udziałem uczniów z poznańskich placówek oświatowych” – w ramach

projektu zakupiono 71 budek dla jerzyków i zamontowano na budynkach placówek oświatowych w Poznaniu. Projekt dofinansował Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.;

- cykl spacerów przyrodniczych po użytkach ekologicznych:
 - „Łęgi Różanego Potoku” - 29 października 2022 r.
 - „Bogdanka II” - 26 listopada 2022 r.
 - „Strzeszyn” - 10 grudnia 2022 r.
- Spacerzy przyrodnicze cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem oraz aktywnością ze strony uczestników. Wzięło w nich udział ponad 100 osób. Dla młodszych mieszkańców Poznania przygotowane zostały zagadki i łamigłówki, natomiast przekazywane treści dostosowane były również do dorosłych odbiorców. Uczestnicy otrzymali pakiety edukacyjne przygotowane przez Wydział Klimatu i Środowiska.

Tabela 15. Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Zielone, mobilne Miasto”

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Budowa nowych tras tramwajowych (na Naramowice, w ul. Unii Lubelskiej, w ul. Ratajczaka, na os. Kopernika, os. Dębina, węzeł Brama Zachodnia)	Zarząd Transportu Miejskiego	owa trasy tramwajowej na Naramowice: trwały prace drogowe i procedura odbiorowa. Od kwietnia 2022 r. pasażerowie mogli korzystać z wszystkich siedmiu przystanków na całej długości nowej trasy tramwajowej, prowadzącej do ul. Błażeja. Trwała budowa węzła komunikacyjnego Nowa Naramowicka. Trasa w ul. Ratajczaka: w 2022 r. rozpoczęto realizację zakresu 2.3.1 (Przebudowa ul. Ratajczaka na odcinku od ul. 27 Grudnia do ul. Św. Marcin) oraz skrzyżowania ulic Święty Marcin i Ratajczaka
Przebudowa tras tramwajowych (ul. Kórnicka – os. Lecha – rondo Żegrze, ul. Wierzbicice i 28)	Zarząd Transportu Miejskiego	Trasa tramwajowa na Ratajach: kontynuowano przebudowę odcinka ul.

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Czerwca 1956 r., ul. Zwierzyniecka, ul. Dąbrowskiego		Kórnicka – os. Lecha i Ring Łacina. Trasa tramwajowa na Wildzie: kontynuowano realizację etapu II – przebudowa ul. 28 Czerwca 1956 r. do ul. Krzyżowej.
Zakup nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu publicznego	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (MPK), PKS Poznań SA, operatorzy gminni realizujący usługi lokalnego transportu zbiorowego w ramach porozumień międzygminnych w zakresie organizacji przez Miasto Poznań lokalnego transportu zbiorowego	2022 r. MPK kontynuowała działania związane z zakupem i eksploatacją autobusów zeroemisyjnych – elektrycznych. Podpisane zostały dwie umowy na dostawę autobusów dla MPK Poznań Sp. z o.o.: pierwsza dotyczy dostawy 25 autobusów miejskich o napędzie elektrycznym zasilanych wodorem marki Solaris Urbino 12 Hydrogen, druga 20 autobusów przegubowych o napędzie konwencjonalnym marki Mercedes Benz Conecto G. Udział autobusów zeroemisyjnych na koniec 2022 r. wyniósł ponad 17% całości taboru.
Utworzenie nowych połączeń komunikacyjnych (os. Świerczewo z centrum miasta, północnych osiedli miasta z trasą PST, usprawnienie ruchu komunikacyjnego do węzła Ogrody/Brama Zachodnia)	Zarząd Transportu Miejskiego	Zrealizowano prace projektowe dla budowy 8. zintegrowanych węzłów przesiadkowych (ZWP) rozmieszczonych wzdłuż północnej kolejowej (towarowej) obwodnicy Poznania w sąsiedztwie nowoprojektowanych osobowych przystanków kolejowych. Miasto realizuje zadanie dotyczące 4. ZWP:

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		Poznań Franowo, Poznań Kobylepole, Poznań Zieliniec, Poznań Piątkowo oraz dowiązania pieszo-rowerowego do przystanku kolejowego i ZWP Poznań Naramowice (realizacja ZTM).
Realizacja programu „Poznań Rataje – Franowo” w zakresie modernizacji układu drogowego	Zarząd Dróg Miejskich	Zadanie zrealizowane
Rozbudowa Strefy Tempo 30	Zarząd Dróg Miejskich	Działania ciągłe. W 2022 r. wdrożono stałą organizację ruchu na osiedlu Grunwald Południe - Strefa tempo 30 w Poznaniu, obszar ograniczony ulicami: Palacza, Grunwaldzka, Jugosłowiańska, Taczanowskiego, Podchorążych.
Budowa systemu parkingów Park&Ride	Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	Zadanie ciągłe. W 2022 r. infrastruktura rowerowa została rozbudowana m.in. w ciągu ulic: Złotowskiej, Grunwaldzkiej (na odc. od ul. Roosevelta do Ronda Skubiszewskiego), Literackiej, Kórnickiej (od ul. Piotrowo do ul. Przysań), Ługańskiej, Zwierzynieckiej (od ronda Kaponiera do ul. Gajowej), Św. Marcin (od UAM do ul. Zwierzynieckiej), Szymanowskiego oraz łącznik rowerowy od ul. Abrahama do ul. Murawa; modernizowano nawierzchnię dróg

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		rowerowych w ulicach: Droga Dębińska, Hetmańska, Lechicka oraz na Wartrostradzie; ponadto opracowywane były dokumentacje projektowe dla dalszych realizacji
Utworzenie parku Rataje	Zarząd Zieleni Miejskiej	Zadanie zrealizowane.
Zagospodarowanie starego koryta Warty	Zarząd Zieleni Miejskiej, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami	Działania ciągłe.
Zagospodarowanie starego koryta Warty	Zarząd Zieleni Miejskiej, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami	Działania ciągłe.
Budowa i modernizacja obiektów nad Wartą (kładka pieszo-rowerowa nad Wartą i Cybiną, Łazienki rzeczne, Dzieciniec Pod Słońcem)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	Kładka Berdychowska to dwie przeprawy mostowe. Pierwsza połączy nad Wartą Stare Miasto i południowy cypel Ostrowa Tumskiego. Druga – nad kanałem łączącym Wartę z rzeką Cybiną – zepnie cypel z ul. Berdychowo i terenami Politechniki. Projekt został wyłoniony w 2018 r. w konkursie architektonicznym. Realizacja nastąpi w latach kolejnych. W styczniu 2023 r. Spółka PIM rozstrzygnęła postępowanie przetargowe. Inwestycję zrealizuje Budimex za ok. 156 mln zł brutto

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Rozbudowa ciągu pieszo-rowerowego Wartostrada	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	Zadanie ciągłe. W 2022 r. zakończono roboty budowlane na odcinku nr 10 Wartostrady – odcinek w Parku nad Wartą pomiędzy Mostem Królowej Jadwigi a Mostem Przemysła I na wschodnim brzegu rzeki Warty. Zakończono prace związane z budową nawierzchni ścieżki pieszo-rowerowej, montażem oświetlenia i monitoringu wzdłuż ścieżki oraz montażem małej architektury
Unowocześnienie systemu gospodarki odpadami	Zakład Zagospodarowania Odpadów, Wydział Gospodarki Komunalnej, Związek Międzygminny GOAP, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska	Działania ciągłe. Miasto Poznań wystąpiło ze struktur Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” i przejęło od 1 stycznia 2022 r. kompetencje w zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta Poznania.
Budowa nowego schroniska dla zwierząt	Zakład Usług Komunalnych	Zadanie zrealizowane. W 2021 r. zakończono budowę Schroniska dla Zwierząt w Poznaniu przy ul. Kobylepole 51, którym zarządza jednostka budżetowa Miasta – Usługi Komunalne. Łączny koszt inwestycji wyniósł 40,1 mln zł.

Źródło: opracowanie UMP

4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”

Realizacja priorytetu zakłada coraz lepsze warunki i jakość życia w skali lokalnej, na obszarach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter. Jest to związane z rozwojem, na tych obszarach, miejskich usług oraz tworzeniem przyjaznych i dostępnych dla wszystkich mieszkańców przestrzeni publicznych. Ważnym obszarem jest Śródmieście, które pełniąc funkcje miastotwórcze, metropolitalne i ponadregionalne, jednocześnie wymaga kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Warunkiem efektywnej realizacji priorytetu jest włączenie mieszkańców poprzez tworzenie warunków do rozwoju aktywizacji społecznej i budowanie tożsamości lokalnej. Zgodnie ze Strategią, Miasto wspiera inicjatywy społeczne, stymulujące budowanie lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i usług społecznych na osiedlach, dofinansowując projekty wskazane przez mieszkańców jako ważne dla lokalnej społeczności sąsiedzkiej. Coraz powszechniejsze staje się udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne, promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło. W ramach zadań wynikających z przepisów prawa, Miasto Poznań stara się zapewnić lokalnym społecznościom dostęp do różnego rodzaju usług publicznych oraz kształtować warunki do rozwoju usług komercyjnych. Dynamiczny rozwój osiedli (zwłaszcza Naramowic i Strzeszyna) powoduje konieczność skumulowania działań inwestycyjnych, obok Śródmieścia, także w tych obszarach.

W ramach zadań kluczowych w 2022 r. realizowano:

- **w zakresie wspierania rewitalizacji i tworzenia nowych otwartych przestrzeni publicznych:**
 - Program „Centrum etap I – przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach św. Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, pl. Wolności, Towarowa”, obejmujący rozwój i przebudowę infrastruktury tramwajowej, przebudowę ulic i chodników w dużej części Śródmieścia, a także wymianę infrastruktury podziemnej, poprawę bezpieczeństwa i priorytetowości ruchu pieszego i rowerowego oraz wielowymiarową aktywizację społeczną i gospodarczą tego obszaru – w 2022 r. finalizowano zasadnicze roboty budowlane dla zakresu 2.2 - Rozbudowa ul. Św. Marcin na odcinku pomiędzy ul. Ratajczaka i Al. Marcinkowskiego wraz z przebudową fragmentu Alei Marcinkowskiego na odcinku od ul. Św. Marcin do Pl. Wolności. W trakcie realizacji był zakres 2.1 i 4 - Rozbudowa fragmentu ulicy Św. Marcin na odcinku od Mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości oraz ul. Towarową oraz rozbudowa fragmentu ulicy Św. Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej. Rozpoczęła się przebudowa zakresu 2.3 - Rozbudowa drogi Plac Wolności i przebudowa fragmentu ul. 27 Grudnia oraz zakresu 2.4 Rozbudowa ulicy 27 Grudnia i Kantaka oraz przebudowa ul. Gwarnej. Wykonano pierwsze prace ziemne oraz prace przy przebudowie gazociągu w ul. 27 Grudnia. Zgodnie z nowym projektem gazociąg nie będzie przebiegał przy platanach, a w miejscu istniejącej sieci – po południowej

stronie ulicy. Na ul. Gwarnej rozpoczęto układanie płyty podtorowej na skrzyżowaniu z ul. Św. Marcin. Na styku ul. Mielżyńskiego, Fredry i Okrągłaka wykonane zostały prace związane z przebudową sieci wod-kan. Zakończenie tych prac umożliwiło rozpoczęcie robót torowych, kluczowych dla uruchomienia przejazdu tramwaju w ciągu ul. Fredry i Mielżyńskiego. Realizacja inwestycji pozwoli na uspokojenie układu komunikacyjnego w centrum miasta, zwiększenie przewozów komunikacją miejską oraz uatrakcyjnienie przestrzeni – wzdłuż budynków Alfa na ul. Św. Marcin i ul. 27 Grudnia powstanie szeroka aleja spacerowa. Powstaje nowy łuk tramwajowy z ul. Towarowej w ul. Św. Marcin oraz z ul. 27 Grudnia w ul. Mielżyńskiego, a także nowy przystanek przy CK Zamek. Zmiany te ułatwią mieszkańcom i pasażerom podróżowanie po centrum.;

- Program „**Centrum – etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka**” – w 2022 r. rozpoczęto realizację zakresu 2.3.1 (Przebudowa ul. Ratajczaka na odcinku od ul. 27 Grudnia do ul. Św. Marcin) oraz skrzyżowania ulic Św. Marcin i Ratajczaka.;
- projekt „**Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptisty Quadro) w pasaż kultury**” – Celem projektu jest stworzenie nowej jakości użytkowania zasobu dziedzictwa Starego Rynku w celach kulturalnych poprzez przebudowę i modernizację nawierzchni Rynku oraz adaptację fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptisty Quadro) do potrzeb realizacji w przestrzeni różnorodnych funkcji kulturalnych. W ramach robót przewidziano zadania z branży drogowej oraz instalacyjnej w tym przełożenie istniejących sieci uzbrojenia, czy uzbrojenie sieci kanalizacji deszczowej w podziemne zbiorniki retencyjne. Szczegółowy zakres prac zakłada wykonanie: niwelacji terenu, nowej podbudowy płyty i chodników, nowego ułożenia kostki z bezwzględny zachowaniem wyselekcjonowanego zabytkowego materiału kamiennego oraz wbudowaniem nowego kamienia, systemu kanalizacji deszczowej, modułowego systemu złącz elektrycznych dla zasilania wydarzeń kulturalnych oraz dla zasilania ogródków gastronomicznych, drugiej linii oświetlenia oraz iluminacji obiektów historycznych na Starym Rynku oraz małej architektury, czterech wysp zieleni - miejsca relaksu i odpoczynku, mobilnego zadaszenia i budowę infrastruktury dla działań kulturalnych w Pasażu Kultury. W 2022 r. zakończono projektowanie płyty Starego Rynku oraz uliczek przyległych. 26 maja 2022 r. uzyskano decyzję pozwolenia na budowę. W czerwcu przekazano Generalnemu Wykonawcy plac budowy. Realizowane były prace dot. wszystkich sieci instalacji podziemnych. Zakończono budowę dwóch zbiorników retencyjnych, dla pozostałych prace trwają. Pracom budowlanym towarzyszą badania archeologiczne. Dokonano prac rozbiórkowych w budynku Galerii Miejskiej Arsenał, rozpoczęto i zaawansowano zgodnie z harmonogramem prace budowlane. W listopadzie zorganizowano kolejne spotkanie konsultacyjno-informacyjne z właścicielami sąsiadujących z Rynkiem nieruchomości oraz z przedstawicielami branży restauracyjnej, hotelarskiej i turystycznej.;

- projekt „**Rewitalizacja placu Kolegiackiego**” – projekt został zakończony w 2022 roku - odbiór końcowy 28.02.2022 r.;
- „**Przebudowa rynku Łazarskiego**” – w 2022 r. zakończono przebudowę Rynku (odbiór końcowy 19.01.2022 r.) oraz rozliczenie inwestycji (pozostało 5 lat rękojmi i gwarancji);
- **wydarzenia aktywizujące i integrujące społeczność lokalną w przestrzeniach publicznych:**
 - **Łazarskie Lato 2022** – w lipcu i sierpniu 2022 r. miał miejsce cykl wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowo-rekreacyjnym skierowanych do osób w różnym wieku, w tymczasowej strefie letniej zorganizowanej w zrewitalizowanej przestrzeni Rynku Łazarskiego i skweru im. Kazimierza Nowaka. W ramach Łazarskiego Lata odbywały się m.in. koncerty, przedstawienia, animacje i pokazy artystyczne, potańcówki oraz warsztaty tematyczne.;
 - **Duchy przeszłości na Rynku Łazarskim** – to kolejne wydarzenia społeczne, kulturalne i integrujące społeczność lokalną osiedla Święty Łazarz (m.in. koncerty, przedstawienia, widowiska artystyczne, warsztaty, wydarzenia związane ze zwyczajami okresu jesiennego w różnych kręgach kulturowych.;
 - **Fyrtel Garbary** – Dzień gier planszowych na Bernardynach; – Ocieplamy Garbary; odbyły się działania społeczne i kulturalne integrujące społeczność Fyrtla Garbary, 10 października – turniej oraz warsztaty z gier planszowych dla śródmiejskich szkół podstawowych i średnich oraz koncert i spektakl teatralny dla młodszych dzieci, w grudniu miał miejsce cykl warsztatów okoloświątecznych w ramach akcji Ocieplamy Garbary zakończony festynem i kiermaszem świątecznym na Placu Bernardyńskim.;
 - **renowacja zabytkowych kamienic miejskich oraz obiektów zabytkowych o walorach turystycznych** – w 2022 r. Miasto dofinansowało prace renowacyjne i konserwacyjne obiektów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków na łączną kwotę 3,2 mln zł, w tym 7 zabytkowych kamienic, 7 zabytkowych kościołów zlokalizowanych w Śródmieściu, wiatraku przy ul. Milczańskiej, budynku PTPN ul. Mielżyńskiego 27/29 oraz Domu Tramwajarza, Zespołu Szkół nr 5 przy ul. Różanej i Sali Sesyjnej UMP;
 - zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta w oparciu o Uchwałę Rady Miasta Poznania o utworzeniu „**Parku Kulturowego Stare Miasto**”, w tym związanych z kampanią informacyjno-promocyjną „Jak legalnie umieścić szyld na budynku w parku kulturowym”; opracowane Certyfikaty Dobrych Praktyk w ramach Parku Kulturowego, promują lokalnych przedsiębiorców, którzy w sposób wzorcowy przygotowali w danym roku szyldy i reklamy swojego przedsiębiorstwa; w 2022 r. odbyła się kolejna edycja programu i przyznanie certyfikatów;
 - w ramach zadania pn. „**Zasadzka na Fyrtle – program tworzenia lokalnych skwerów w Śródmieściu**” działaniami objęto zaniedbane i zdegradowane tereny przy ul. Jeżyckiej 36; po przeprowadzonej rewaloryzacji powstał skwer, który pełni funkcję rekreacyjną dla mieszkańców. Ideą nadrzędną realizowanych przedsięwzięć jest wprowadzanie nowej zieleni, co nie tylko poprawia estetykę ale także jakość

powietrza śródmiejskich osiedli; w ramach działań powstają nowe przestrzenie z zielenią wysoką i niską, nowe ścieżki wraz z małą architekturą oraz obiekty umożliwiające retencje wody; działanie to prowadzone jest we współpracy z różnymi jednostkami m.in. Radami Osiedli i Aquanet Retencja S.A.;

- **w zakresie zapewnienia dostępności mieszkań dla wszystkich grup społecznych:**
 - **inwestycje komunalnego budownictwa mieszkaniowego** – w 2022 r. oddano do użytkowania 2 budynki mieszkalne ze 124. mieszkaniami przy ul. Opolskiej. Tym samym zakończona została budowa osiedla składającego się z 5 budynków mieszkalnych z 287 mieszkaniami przy ul. Opolskiej; budowa obejmowała także zagospodarowanie terenu z budową dróg, parkingów oraz placów zabaw. Łączy koszt realizacji inwestycji wyniósł ponad 63 mln zł (z tego w 2022 r. 5 mln zł). Spółka ZKZL przygotowuje kolejne inwestycje komunalnego budownictwa mieszkaniowego przy ulicach Nadolnik (budowa osiedla składającego się z 3 budynków mieszkalnych z 130 mieszkaniami), Kopanina (budowa osiedla składającego się z 2-4 budynków mieszkalnych z ok. 160 mieszkaniami). Prace koncepcyjne i przygotowawcze do realizacji inwestycji w ramach programu „POZnań – i zamieszkaj” realizował również PTBS sp. z o.o. (Strzeszyn – ul. J. Wiencka/E. Zawackiej/A. Poszwińskiego 199 mieszkań i ul. E. Zawackiej/M. Cegłowskiej 353 mieszkania oraz ul. Żelazna 411 mieszkań, Naramowice ul. Czarnucha/Rubież 1920 mieszkań).;
 - **program „POZnań- i zamieszkaj”**; zakończone zostało rozpatrywanie wniosków złożonych do programu „POZnań- i zamieszkaj”; utworzona lista najemców obejmuje 336 osób, w tym 29 osób z niepełnosprawnościami i została przekazana do Poznańskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o., w celu zawierania umów partycypacji i najmu lokali mieszkalnych. W lutym 2022 r. Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie (BGK) przekazał na rachunek Miasta Poznania z Funduszu Dopłat środki w łącznej wysokości niemal 67 mln zł tytułem finansowego wsparcia dla realizacji inwestycji mieszkaniowych na Strzeszynie, realizowanych przez spółkę PTBS sp. z o.o. w ramach programu „POZnań - i zamieszkaj”. W grudniu 2022 r. Miasto podpisało z Bankiem aneksy do łączących je umów, na podstawie których BGK dokonał przelewu dodatkowych środków z Funduszu Dopłat na rachunek Miasta w łącznej wysokości ponad 38 mln zł. Ponadto, w maju 2022 r. zawarto 7 umów pomiędzy Miastem Poznań a spółką PTBS sp. z o.o., jako Inwestorem, w związku z wpływem do Miasta w grudniu 2021 r. środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na przedsięwzięcia realizowane w ramach programu „POZnań – i zamieszkaj” przy ul. Żelaznej oraz na Naramowicach w rejonie ul. Czarnucha/Rubież, w łącznej kwocie prawie 119 mln zł.;
 - **Program „Najem socjalny lokali ze wsparciem”**; Biuro Spraw Lokalowych przeprowadziło otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego „Najem socjalny lokali ze wsparciem” na lata 2023-2024. Wsparcie w programie świadczone będzie w 50 mieszkaniach i obejmie 162 lokali. Wsparcie będzie świadczyć 7 organizacji pozarządowych.;

- **modernizację kamienic miejskich** – w 2022 r. realizowano roboty budowlane w ramach modernizacji 14 kamienic, w tym kontynuowane z 2021 r. modernizacje kamienic przy ulicach Kilińskiego nr 4 i nr 5, Szamarzewskiego 21, Królowej Jadwigi 52, 54, 54a/ Łąkowa 9; rozpoczęto modernizacje budynków zlokalizowanych przy ulicach Szamarzewskiego 18, Knapowskiego 30, Bydgoskiej 4C, Garbary 41, Pl. Bernardyński 4, Górna Wilda 80/Różana 9A, dla których dokumentacje projektowe opracowywane były w 2021 r.;
- **mieszkania wspomagane – treningowe** w mieście Poznań – w 2022 r. zapewniono trwałość projektu „Program mieszkalnictwa wspomagane osób z niepełnosprawnością intelektualną z terenu miasta Poznania”; w 2022 r. na terenie miasta Poznania prowadzonych było 9 lokali treningowych zapewniających łącznie 50 miejsc pobytu dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (ze szczególnym uwzględnieniem osób w kryzysie bezdomności, osób doświadczających przemocy, matek/ojców samotnie wychowujących dzieci, osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą) wraz z zapewnieniem usług treningowych i opiekuńczych w okresie od 30.05.2021 r. do 29.02.2024 r. ; wsparcie otrzymało 88 osób; w ramach wsparcia zapewniono dostęp do usług mieszkalnictwa wspomagane, mającego na celu wzmocnienie potencjału rozwojowego osób z niepełnosprawnością umożliwiające im samodzielne pełnienie ról społecznych; zapewniono także indywidualne wsparcie psychospołeczne i indywidualne sesje aktywizacji społecznej oraz grupowe treningi umiejętności interpersonalnych i społecznych;
- **w zakresie zapewnienia wysokiej jakości lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, usług społecznych i oświatowych na osiedlach:**
 - modernizację **Stadionu Miejskiego**;
 - **Młodzieżowy Ośrodek Sportowy**, oddział ul. Harcerska – budowa boiska piłkarskiego treningowego ze sztuczną nawierzchnią i oświetleniem o wymiarach 66x54m;
 - modernizację **Ośrodka Rataje** (m.in. budowa zadaszzonego kortu tenisowego z twardą nawierzchnią, kort do padła);
 - modernizację **budynku Pływalni Atlantis** (usprawnienie działalności oraz unowocześnienie wnętrza miejskiej pływalni, w tym m.in. szatni damskiej, męskiej oraz rodzinnej wraz z wprowadzeniem nowoczesnego systemu otwierania);
 - prace projektowe dla modernizacji **infrastruktury obiektów wielofunkcyjnych KS Warta Poznań** (m.in. rozbudowa infrastruktury sportowej o nowe boiska treningowe, korty tenisowe i halę szermierczą wraz z budynkiem socjalno- biurowym);
 - prace projektowe dla **budowy świetlicy sportowo- rekreacyjnej w Kiekrzu**;
 - projekt ogólnomiejski w ramach PBO **Trener Osiedlowy, Trener Senioralny, Trener Przedszkolaka** - organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych i animacji czasu wolnego dla poznaniaków;
 - projekty rejonowe - osiedlowe w ramach PBO: **Nasz Sportowy Fyrteł** bezpłatne zajęcia dla wszystkich na osiedlach; rejon Nowe Winogrody Północ, Nowe Winogrody

Południe, Nowe Winogrody Wschód, Stare Winogrody; rejon Głuszyna, Krzesiny-Pokrzywno-Garaszewo, Starołęka-Minikowo-Marlewo, Szczepankowo-Spławie-Krzesinki; rejon Chartowo, Rataje, Żegrze; rejon Świerczewo, Wilda, Zielony Dąbiec; rejon Fabianowo-Kotowo, Górczyn, Junikowo, Kwiatowe, Ławica oraz projekty:

Aktywne Piątkowo - sport to zdrowie!; Bezpieczny student- bezpieczny poznaniank;

Aktywne Naramowice - sport to zdrowie!; Rataje - mój sportowy azyl;

- kontynuowano **program termorenowacji** obejmujący między innymi ocieplenie ścian i dachów budynków, wykonanie nowych elewacji, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację kotłowni i węzłów cieplnych oraz modernizację instalacji grzewczych – w 2022 r. pracami termomodernizacyjnymi zostały objęte budynki 10 poznańskich placówek oświatowych: Przedszkola nr 53, Przedszkola nr 158, Przedszkola nr 160, Przedszkola nr 75, Przedszkola nr 171, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3, Szkoły Podstawowej nr 74, Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 106; Zespołu Szkół Ekonomicznych, XXXVIII Liceum Ogólnokształcącego;
- **budowa szkoły na Strzeszynie** – w 2022 r. opracowano projekt budowlany wraz z zagospodarowaniem terenu i ogrodzeniem; uzyskano pozwolenie na budowę;
- projekty **inwestycyjne w placówkach oświatowych**, w tym m.in.: rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Druskienickiej wraz z pomieszczeniami na potrzeby Biblioteki Raczyńskich (wcześniej rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 62 przy ul. Druskienickiej wraz z pomieszczeniami dla Biblioteki Raczyńskich), modernizacja budynku Poznańskiej Szkoły Chóralnej im. Jerzego Kurczewskiego, przebudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 68 na os. Jana III Sobieskiego, Zespół Szkół Zawodowych nr 6 – modernizacja dachu, modernizacja/rewitalizacja zabytkowych elewacji Zespołu Szkół nr 5, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 – budowa łącznika, budowa sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy Szkole Podstawowej nr 59, rozbudowa budynku XV Liceum Ogólnokształcącego na os. Bolesława Chrobrego na potrzeby Zespołu Szkół Komunikacji – z uwagi na zakres inwestycji przystąpiono do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; opracowano ekspertyzę techniczną oraz wykonano prace związane z tymczasowym zabezpieczeniem budynku, budowa hali sportowej przy XX Liceum Ogólnokształcącym – opracowano projekt budowlany oraz złożono wniosek o pozwolenie na budowę;
- prace **remontowo-modernizacyjne** w szkołach i placówkach oświatowych, obejmujące m.in.: remonty sanitariatów, remontów bloków sportowych, naprawy dachów, remonty sal dydaktycznych oraz ciągów komunikacyjnych, naprawy instalacji elektrycznych i oświetlenia oraz instalacji wodno-kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania; w ramach prac remontowych realizowane były również prace wynikające z nakazów instytucji kontrolujących między innymi: Sanepidu, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, Inspekcji Pracy; w 2022 r. na remonty oraz modernizacje bieżące w szkołach i placówkach oświatowych wydatkowano ponad 36,3 mln zł;

- **zadania realizowane w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego:** „Marzenia dzieciaków i potrzeby strażaków” w Przedszkolu nr 7, Przedszkolu nr 36, Szkole Podstawowej nr 78; „Modernizujemy winogradzkie szkoły i przedszkola” w Przedszkolu nr 37, Przedszkolu nr 185, Szkole Podstawowej nr 11, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12, XX Liceum Ogólnokształcącym; „Infrastruktura sportowo-rekreacyjna” w Przedszkolu nr 93, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2; "Nowoczesne szkoły i przedszkola na Winogradach" w Szkole Podstawowej nr 11; „Rejon na piątkę!” w Przedszkolu nr 7, Przedszkolu nr 36, Szkole Podstawowej nr 10, Szkole Podstawowej nr 54, Szkole Podstawowej nr 78; „Zielone fyrtle. Niech połączą nas drzewa” w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych nr 5, Szkole Podstawowej nr 6, Szkole Podstawowej nr 60, Szkole Podstawowej nr 63, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2; „Przez sport po zdrowie” w Szkole Podstawowej nr 74; „Remont sali gimnastycznej w Zespole Szkół Odzieżowych”; „Hałas szkodzi” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 10; „Na Woli baw się do woli” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 13; „Ćwicz, trenuj, baw się-nowoczesny kompleks sportowo-rekreacyjny” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7; „Boisko marzeń” w Zespole Szkół Zawodowych nr 1; „Kolorowy dziedziniec sportowo-rekreacyjny” w Zespole Szkół Zawodowych nr 1; „Winogradzki statek uśmiechu i radości” w XX Liceum Ogólnokształcącym; „Skoła z kulturą” w Szkole Podstawowej nr 1, Szkole Podstawowej nr 28, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 14, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15. Łączne nakłady finansowe na zadania w ramach PBO w 2022 roku: 5,2 mln zł.;
- projekt **„ENIGMA - Wsparcie nauczania matematyki i informatyki w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych Metropolii Poznań”**, projekt realizowany w partnerstwie – partner wiodący: Stowarzyszenie Metropolia Poznań; celem projektu jest zwiększenie efektywności kształcenia poprzez działania zmierzające do podniesienia kompetencji przez 644 uczniów, dzięki objęciu uczniów zajęciami dodatkowymi: dydaktyczno-wyrównawczymi z matematyki oraz zajęciami rozwijającymi z matematyki i informatyki, doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych 29 nauczycieli oraz doposażenie sal szkół objętych projektem; dodatkowym celem jest udzielenie wsparcia w kształceniu uczniów z Ukrainy z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych; poznańskie szkoły objęte projektem ENIGMA: Liceum Ogólnokształcące nr III, Liceum Ogólnokształcące nr VII, Liceum Ogólnokształcące nr VIII, Liceum Ogólnokształcące im. św. Marii Magdaleny w Poznaniu; w 2022 r. projekt został rozbudowany o zadanie mające na celu wsparcie szkół podstawowych i ponadpodstawowych z obszaru MOF Poznania w zakresie sprzętu oraz szkoleń nauczycieli, niezbędnych do realizacji zajęć dla uczniów z Ukrainy. W ramach dodatkowego zadania zaplanowano doposażenie 222 szkół z terenu MOF Poznania w sprzęt komputerowy i multimedialny niezbędny do realizacji zajęć dla uczniów z Ukrainy, którzy przybyli do Polski i podjęli naukę w związku z

konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy; obszar realizacji projektu został tym samym rozszerzony o dodatkowe gminy;

- projekt **„Przygoda z matematyką i informatyką! Wzrost kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych szansą lepszą przyszłość!”** realizowany przez Szkołę Podstawową nr 23, obejmujący organizację zajęć dodatkowych i wyrównawczych dla uczniów oraz podwyższenie kwalifikacji nauczycieli, a także organizację we współpracy z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza wykładów dla najzdolniejszych uczniów; celem projektu jest zwiększenie liczby uczniów posiadających kompetencje kluczowe w zakresie matematyki i informatyki oraz podniesienie ich szans na rynku pracy poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych i wyrównawczych, warsztatów prowadzonych przez pracowników naukowych, realizację projektów edukacyjnych, a także podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli z zakresu matematyki i informatyki, pedagogiki specjalnej i pracy wychowawczej oraz utworzenie pracowni informatycznej i wyposażenie pracowni matematycznej w nowoczesne narzędzia i pomoce do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metody doświadczenia, eksperymentu i obserwacji; do końca 2021 r. wyposażono pracownię przedmiotową; realizowane były zajęcia dodatkowe dla uczniów z matematyki i informatyki; zrealizowano część szkoleń dla rady pedagogicznej oraz rozpoczęto realizację studiów i kursów dla nauczycieli;
- **w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego:**
 - **rozbudowę i modernizację Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania (SMWMP)** – w 2022 r. System został rozbudowany o kolejnych 206 kamer; łącznie w 2022 r. w Systemie funkcjonowały 1232 kamery;
 - uruchomienie w budynku Urzędu Miasta Poznania przy ul. Libelta 16/20 w Poznaniu **Zintegrowanego Centrum Oglądu Monitoringu i Zarządzania Kryzysowego Miasta Poznania**; do nowego centrum został przeniesiony Referat Monitoringu Straży Miejskiej Miasta Poznania, którego pracownicy prowadzą całodobowy ogląd obrazu z kamer SMWMP, tym samym zlikwidowano funkcjonujące do tej pory centra oglądu w budynkach sześciu komisariatów Policji na terenie miasta Poznania;
 - **rozbudowę zasobów infrastruktury technicznej** – wybudowano nowy kabel światłowodowy 144J z pomieszczenia serwerowni ZDM ul. Górecka 15 do studni kablowej przy skrzyżowaniu ulic Czechosłowacka - Łozowa wraz z przyłączem 24J do sterownika ZDM ul. Świerkowa, oraz kabla 24J z budynku WCWI ul. 28 Czerwca 1956r nr 404 do złącza w studni przy budynku. Wykonane prace pozwolą skrócić połączenia pomiędzy delegaturami UMP przy ul. 28 Czerwca 1956r. oraz Matejki, delegaturami UMP przy ul. 28 Czerwca 1956 r. a Archiwum UMP, a także poprawić niezawodność siatki połączeń transmisyjnych węzłów dostępowych miejskiej sieci transmisyjnej WZKiB w rejonie Dębca;
 - projekt **„Budowa miasteczka ruchu drogowego przy Szkole Podstawowej nr 3 w Poznaniu”** – przedmiotem projektu jest budowa miasteczka ruchu drogowego na części boiska Szkoły Podstawowej nr 3 w Poznaniu, os. Piastowskie 27

- o projekt „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie Miasta Poznania” – przedmiotem projektu jest realizacja przejść dla pieszych w 6 lokalizacjach

Tabela 16. Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Przyjazne osiedla”

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Zagospodarowanie obszaru Naramowic	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	Prace planistyczne, projektowe. Realizacja projektów inwestycyjnych mających na celu poprawę warunków transportowych (trasa tramwajowa do Naramowic, węzeł komunikacyjny Nowa Naramowicka), budowa mieszkań komunalnych, placówek oświatowych
Zagospodarowanie obszaru Strzeszyna	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	Prace planistyczne, projektowe, planowanie poprawy warunków transportowych (prace koncepcyjne dotyczące rozbudowy infrastruktury transportu publicznego w rejonie Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego, skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulic Lutyckiej i Gołęcińskiej), budowa mieszkań TBS i szkoły podstawowej
Realizacja projektu „Centrum”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich	Program „Centrum etap I – przebudowa torowisk tramwajowych i uspokojenie układu Komunikacyjnego w ulicach: Św. Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 grudnia, Pl. Wolności, Towarowa; Zrealizowany został w

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		całości zakres 1 – Przebudowa ul. Św. Marcin na odcinku od ul. Gwarnej do ul. Ratajczaka. Dobiegają końca zasadnicze roboty budowlane dla zakresu 2.2 – Rozbudowa ul. Św. Marcin na odcinku pomiędzy ul. Ratajczaka i Al. Marcinkowskiego wraz z przebudową fragmentu Alei Marcinkowskiego na odcinku od ul. Św. Marcin do Pl. Wolności. W trakcie realizacji jest zakres 2.1 i 4 – Rozbudowa fragmentu ulicy Św. Marcin na odcinku od Mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości oraz ul. Towarową oraz rozbudowa fragmentu ulicy Św. Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej. Rozpoczęła się przebudowa zakresu 2.3 – Rozbudowa drogi Plac Wolności i przebudowa fragmentu ul. 27 Grudnia oraz zakresu 2.4 Rozbudowa ulicy 27 Grudnia i Kantaka oraz przebudowa ul. Gwarnej. Program „Centrum etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka” – wykonane

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		zostały demontaże, rozbiórki i roboty ziemne przy przebudowie sieci kanalizacyjnych. Rozpoczęła się przebudowa skrzyżowania ul. Św. Marcin i ul. Ratajczaka
Rewitalizacja obszaru Śródky, starej gazowni, elektrociepłowni Garbary i zajezdni tramwajowej przy ul. Madalińskiego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o., Miejski Konserwator Zabytków, Wydział Gospodarki Nieruchomościami	Prace projektowe, koncepcyjne. Dla terenu po dawnej Elektrociepłowni Garbary uchwalony został w grudniu 2021 r. mpzm. Plan dotyczy obszaru o powierzchni około 13,3 ha. Teren ograniczony jest Wartą oraz kanałem Ulgi, natomiast od południa - torami kolejowymi. Granica planu obejmuje również ul. św. Wincentego do skrzyżowania z ul. Hłonda oraz fragment Cybiny. Dla części Ostrowa Tumskiego plan przewiduje nowe osiedle o industrialnym klimacie, otwarte dla wszystkich poznaniaków i zbudowane z troską o zabytki i zieleni.
Rewitalizacja obszaru Jeżyce-Północ	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Miejski Konserwator Zabytków	Opracowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Jeżyce-Północ poddany został konsultacjom społecznym.
Rewaloryzacja Starego Rynku i placu Kolegiackiego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta,	Projekt „Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
oraz realizacja projektu „Wolny Dziedziniec	Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Wydział Kultury	z przekształceniem fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptisty Quadro) w pasaż kultury” – w 2022 r. zakończono projektowanie płyty Starego Rynku oraz uliczek przyległych; 26 maja 2022 r. uzyskano decyzję pozwolenia na budowę; w czerwcu przekazano Generalnemu Wykonawcy plac budowy; realizowane były prace dot. wszystkich sieci instalacji podziemnych; zakończono budowę dwóch zbiorników retencyjnych, dla pozostałych prace trwają; pracom budowlanym towarzyszą badania archeologiczne; dokonano prac rozbiórkowych w budynku Galerii Miejskiej Arsenał, rozpoczęto i zaawansowano zgodnie z harmonogramem prace budowlane; zorganizowano kolejne spotkania konsultacyjne z właścicielami sąsiadujących z Rynkiem nieruchomości oraz z przedstawicielami branży restauracyjnej, hotelarskiej i turystycznej. Projekt „Rewitalizacja Plac Kolegiackiego” - projekt został zakończony w 2022 r. – odbiór końcowy 28.02.2022 r.

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		Projekt „Wolny Dziedziniec” –otwarty jest dla mieszkańców i turystów, zachęca przestrzenią, zieloną roślinnością i atrakcjami, jak gry miejskie, stałe wystawy, latem odbywały się koncerty, spektakle, festyny w ramach akcji #NAWOLNYM. W kwietniu 2022 r. na Wolnym Dziedzińcu UMP odbyła się zorganizowana we współpracy z Miejską Pracownią Urbanistyczną wystawa pn. „Z natury rzeczy w Poznaniu”. Ekspozycja odnosiła się do roli, jaką w projektowaniu Poznania odgrywają kliny zieleni oraz przybliżyła nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Poznania, które pozwoli na rozwijanie unikalnego układu zieleni
Modernizacja rynków miejskich (rynek Jeżycki, Łazarski, Bernardyński, Wildecki	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	Rynek Łazarski – w 2022 r. zakończono przebudowę Rynku (odbiór końcowy 19.01.2022 r.) oraz rozliczenie inwestycji (pozostało 5 lat rękojmi i gwarancji). Wykonano inwentaryzację geodezyjną w zakresie infrastruktury technicznej podziemnej obszaru pl. Bernardyńskiego oraz rynku Wildeckiego wraz z

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		fragmentem ul. Przemysłowej oraz aktualizację map do celów projektowych dla tych terenów. W 2022 r. toczyły się dyskusje i odbywały spotkania konsultacyjne na temat rewitalizacji przestrzeni Rynku Wildeckiego pod hasłem „Rynek Wildecki – wiedza i pomysły” oraz „Rynek Wildecki jako najważniejsza wildecka przestrzeń”.
Renowacja zabytkowych kamienic miejskich oraz obiektów zabytkowych o walorach turystycznych	Miejski Konserwator Zabytków, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o.	Działanie ciągłe. W 2022 r. Miasto dofinansowało prace renowacyjne i konserwacyjne obiektów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków na łączną kwotę 3,2 mln zł, w tym 7 zabytkowych kamienic, 7 zabytkowych kościołów zlokalizowanych w Śródmieściu, wiatraku przy ul. Milczańskiej, budynku PTPN ul. Mielżyńskiego 27/29 oraz Domu Tramwajarza, Zespołu Szkół nr 5 przy ul. Różanej i Sali Sesyjnej UMP.
Budowa mieszkań komunalnych (ul. Rubież, ul. Bolka, ul. Dymka, Zawady, ul. Biskupińska, ul. Opolska, ul. Dojazd)	Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.	Prace budowlane, prace projektowe. W 2022 r. oddano do użytkowania 2 budynki mieszkalne ze 124. mieszkaniami przy ul. Opolskiej. Tym samym zakończona została budowa osiedla składającego się z 5

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		budynków mieszkalnych z 287 mieszkaniami przy ul. Opolskiej; budowa obejmowała także zagospodarowanie terenu z budową dróg, parkingów oraz placów zabaw. Łączny koszt realizacji inwestycji wyniósł ponad 63 mln zł (z tego w 2022 r. 5 mln zł). Spółka ZKZL przygotowuje kolejne inwestycje komunalnego budownictwa mieszkaniowego przy ulicach Nadolnik i Kopanina natomiast Spółka PTBS na Strzeszynie, Naramowicach i przy ul. Żelaznej.
Realizacja projektu „Miejskie Biuro Najmu”	Biuro Spraw Lokalowych	Działanie ciągłe. Projekt realizowany przez Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. Polega na wynajmie lokali mieszkalnych od innych właścicieli niż Miasto Poznań i podnajmowaniu ich z obniżonym czynszem beneficjentom projektu. Beneficjentami Programu są osoby, które nabyły uprawnienie do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego i oczekują na jego realizację lub osoby, które z powodu zbyt niskiej liczby punktów dotąd takiego uprawnienia nie nabyły
Realizacja programów „Mieszkanie dla Seniora”	Biuro Spraw Lokalowych	Działanie ciągłe. W 2022 r. Miasto podpisało z PTBS sp.

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
oraz „Mieszkanie dla Absolwenta”		z o.o. 3 umowy partycypacji, na podstawie których Miasto zyskało 3 lokale do zasobu senioralnego. Według stanu na koniec 2022 r. do dyspozycji Miasta Poznania w zasobie pozostają 203 lokale.
Budowa placówek przedszkolnych i szkolnych (Strzeszyn, Naramowice, Radojewo-Morasko i Umultowo, Piątkowo, Szczepankowo, Krzesiny, os. Kwiatowe)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Oświaty	2022 r. opracowano projekt budowlany wraz z zagospodarowaniem terenu i ogrodzeniem; uzyskano pozwolenie na budowę szkoły na Strzeszynie.
Budowa nowych obiektów sportowych (budowa basenu na os. Zwycięstwa, hali lekkoatletycznej przy ul. Warmińskiej, obiektu wielofunkcyjnego w parku J. Kasprowicza, areny sportów walki przy ul. Reymonta) oraz modernizacja basenu na Ratajach – os. Piastowskie	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	W 2022 r. realizowano: modernizację Stadionu Miejskiego; budowa boiska piłkarskiego treningowego ze sztuczną nawierzchnią i oświetleniem o wymiarach 66x54m przy Młodzieżowym Ośrodku Sportowym, oddział ul. Harcerska; modernizację Ośrodka Rataje (m.in. budowa zadaszzonego kortu tenisowego z twardą nawierzchnią, kort do padła); modernizację budynku Pływalni Atlantis (usprawnienie działalności oraz unowocześnienie wnętrza miejskiej pływalni, w tym m.in. szatni damskiej, męskiej oraz rodzinnej wraz z wprowadzeniem nowoczesnego systemu otwierania); prace projektowe dla modernizacji

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		infrastruktury obiektów wielofunkcyjnych KS Warta Poznań (m.in. rozbudowa infrastruktury sportowej o nowe boiska treningowe, korty tenisowe i halę szermierczą wraz z budynkiem socjalno-biurowym); prace projektowe dla budowy świetlicy sportowo-rekreacyjnej w Kiekrzu
Udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne oraz promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło	Zarząd komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta	Działanie ciągłe.
Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu wizyjnego Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	Działanie ciągłe. W 2022 r. System Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania został rozbudowany o kolejnych 206 kamer; łącznie w 2022 r. w Systemie funkcjonowały 1232 kamery. Ponadto uruchomiono w budynku Urzędu Miasta Poznania przy ul. Libelta 16/20 w Poznaniu Zintegrowane Centrum Oglądu Monitoringu i Zarządzania Kryzysowego Miasta Poznania; wybudowano nowy kabel światłowodowy, który pozwolił skrócić czas połączeń pomiędzy delegaturami UMP przy ul.

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		28 Czerwca 1956r. oraz Matejki, delegaturami UMP przy ul. 28 Czerwca 1956 r. a Archiwum UMP, a także poprawić niezawodność siatki połączeń transmisyjnych węzłów dostępowych miejskiej sieci transmisyjnej WZKiB w rejonie Dębca.

Źródło: opracowanie UMP

5. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Realizacja priorytetu zakłada tworzenie warunków włączania mieszkańców do odpowiedzialnego współdecydowania o rozwoju miasta. Duża aktywność mieszkańców oraz rosnąca rola organizacji pozarządowych i ruchów miejskich budują wysoki kapitał społeczny, który jest bazą do tworzenia solidarności wśród społeczności lokalnej w celu wyrównywania szans i unikania nierówności społecznych. Zgodnie ze Strategią, Miasto prowadzi działania sprzyjające rozwojowi świadomego i silnego społeczeństwa obywatelskiego, uczestniczy w dialogu społecznym, wspiera partycypację publiczną, oddaje społeczności lokalnej faktyczną decyzyjność wyboru projektów ważnych dla jakości ich życia, wspiera rozwój lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz dobra wspólnego. Miasto przygotowuje ofertę dla mieszkańców, która uwzględnia wszystkie grupy społeczne i buduje solidarność oraz wspólnotowość. W ramach rozwijania idei otwartego miasta promowane są i wspierane zachowania i wartości wspierające osoby społecznie słabsze i zagrożone wykluczeniami, integrację przybyszów w lokalnym środowisku, przeciwdziałanie wszelkim rodzajom dyskryminacji. Wdrażane są działania na rzecz podniesienia poziomu wykorzystania inteligentnych technologii w usługach publicznych oraz zaangażowania mieszkańców w rozwój miasta, budowy otwartej administracji, otwierania danych i informacji o mieście, prowadzone są działania i kampanie informacyjno-edukacyjne przeciwdziałające różnym formom wykluczenia społecznego.

W ramach zadań kluczowych w 2022 r. realizowano:

- **w zakresie tworzenia Miasta przyjaznego rodzinom i seniorom:**
 - **Centrum Inicjatyw Rodzinnych** prowadziło we współpracy z partnerami i organizacjami pozarządowymi projekty z zakresu polityki prorodzinnej i integracji międzypokoleniowej, w tym zajęcia edukacyjne, rozwojowe i artystyczne dla dzieci oraz projekty, warsztaty i szkolenia dla rodziców; wydawało także certyfikaty Miejsce Przyjazne Rodzinie i Karty Dużej Rodziny oraz świadczyło kompleksowe usługi

informacyjne dla rodzin, m.in. o wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych, ofercie żłobków oraz placówek oświatowych i wychowawczych, Poznańskiego Centrum Świadczeń; w 2022 r. w Centrum realizowane były m. in. warsztaty dla przyszłych rodziców przygotowujących się do roli rodzica, warsztaty kompetencji wychowawczych, spotkania grupy wsparcia dla rodziców, czy różnego typu poradnictwa, jak np. Świadomy Tata, warsztaty dla rodziców z pierwszej pomocy udzielanej dziecku, warsztaty Poczucie własnej wartości rodzica i dziecka. Projekty realizowane w Centrum Inicjatyw Rodzinnych odbywają się we współpracy z licznymi organizacjami pożytku publicznego np. Fundacja Matecznik, Fundacja Cali Mali czy Stowarzyszenie Strefa Rodziny, wszystkie wydarzenia realizowane przez CIR mają charakter otwarty i są bezpłatne; w ramach pełnienia funkcji informacyjnej Centrum dysponuje także ofertami poznańskich żłobków, przedszkoli i szkół, informacjami dotyczącymi kultury, sportu oraz możliwości spędzania wolnego czasu;

- działania z zakresu polityki prorodzinnej na rzecz mieszkańców Poznania: działalność **Rady Rodziny Dużej**; promowanie **Karty Dużej Rodziny** celem pozyskiwania nowych partnerów oraz poszerzania współpracy z obecnymi partnerami; „**Poradnictwo dla rodzin, w tym w szczególności dla rodzin wielodzietnych**”; „**Wsparcie rodziców samodzielnie wychowujących dzieci**”; „**Program Wspierania Rodzin Wieloraczków, edycja V**”;
- **Program rozwoju pieczy zastępczej** mający na celu zapewnienie rodzinom zastępczym wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i prawnego, w tym specjalistycznego (Klub Dla Rodzin Zastępczych w Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda”); zapewnienie wsparcia funkcjonowania systemu pieczy zastępczej (instytucjonalnej), w tym działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej poprzez prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych. W ramach etapowego osiągania standardu opieki i wychowania zgodnie z decyzjami Wojewody Wielkopolskiego od 1 stycznia 2022 r. zaczęły działać **nowe 14 osobowe placówki** tj. Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „**Dom Pamiątkowa**” przy ul. Filareckiej 13, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „**Dom Filarecka**” przy ul. Filareckiej 14, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „**Nasz Dom**” przy ul. Suwalskiej 193, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „**Zakątek**” przy ul. Suwalskiej 195, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „**Marcelinka**” przy ul. Swoboda 59 oraz Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „**Marcelin**” przy ul. Perzyckiej 110- 110a.;
- działania na rzecz rodzin to m.in: realizacja zadań jak „**Korki w Mieście 2022 – edukacja, wiedza i rozwój dzieci i młodzieży**” (w ramach, którego udzielono bezpłatnych korepetycji dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej; zajęcia obejmowały korepetycje z przedmiotów takich jak: matematyka, j. angielski, j. polski, fizyka oraz chemia; w ramach realizacji „Korków w Mieście 2022” udzielono łącznie 1133 godziny korepetycji, z projektu skorzystało 300 uczniów), prowadzenie centrum mediacji oraz organizacja mediacji rówieśniczych w szkołach (celem projektu jest

między innymi zwiększenie wiedzy i kompetencji kadry nauczycielskiej oraz pracowników samorządowych, a także upowszechnienie mediacji jako formy dialogu i rozwiązywania konfliktów wśród rodzin i uczniów); organizacja **Poznańskich Dni Rodziny 2022**; organizacja Półkolonii miejskich; dofinansowanie miejsc opieki nad dziećmi do 3 r. życia w żłobkach prywatnych; „**Wyprawka dla gzubka**”(w 2022 r. wydano 970 takich zestawów);

- **utworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej – Dojazd (CIM – Dojazd)**; z inicjatywy Rady Osiedla Sołacz, w czerwcu 2022r. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych zlecił w formie otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego pn. Utworzenie i organizacja Centrum Integracji Międzypokoleniowej – Dojazd. Głównym celem przedsięwzięcia jest zapewnienie osobom w różnym wieku możliwości udziału w różnorodnych formach integracji międzypokoleniowej, budowanie oferty atrakcyjnej dla różnych grup odbiorców oraz utworzenie miejsca spotkań o charakterze uniwersalnym. Przestrzeń w lokalu CIM – Dojazd została zorganizowana w taki sposób, by zapewnić miejsce przeznaczone na realizację zadań skierowanych do osób w wieku senioralnym oraz rodzin i ludzi młodych, przestrzeń dedykowaną działaniom wspólnym –międzypokoleniowym, pozwalającą na pracę w grupach, realizację warsztatów tematycznych czy wykładów (również udostępnianą organizacjom pozarządowym czy partnerom współpracującym z CIM– Dojazd). W ramach projektu przeprowadzono szereg działań we współpracy z społecznością lokalną, prowadzących do pobudzenia aktywności mieszkańców, zaangażowano także organizacje pozarządowe, MOPR oraz nawiązano ścisłą współpracę z Radą Osiedla Sołacz. W 2022 r. zrealizowano między innymi: **Korki na Dojeździe** - zajęcia w formie stacjonarnych bezpłatnych korepetycji dla uczniów klas 4-8 z matematyki, języka angielskiego oraz języka polskiego; **Dojazd 60+** - seniorskie spotkania tematyczne, dotyczące głównie obsługi komputera, smartfona czy poczty elektronicznej, oraz międzypokoleniowe zajęcia z rękodziela; inicjatywę „**Piękne Podwórko**” – czyli wspólne działanie mieszkańców mające na celu uporządkowanie i upiększenie najbliższego otoczenia, poprzez uprzątnięcie pobliskiego boiska; **Ciekawy Klub Malucha** – czyli różnorodne zajęcia muzyczne, plastyczne czy sensoryczne w grupie dzieci od 1-3 oraz 3-6 lat, wspierające samodzielność, kreatywność i współpracę, podczas których dzieci miały okazję do kontaktu z rówieśnikami. Podczas zajęć dla dzieci rodzice mieli możliwość skorzystania z **Klubu Aktywni rodzice** w którym mogli otrzymać różnorodne wsparcie. Zapewniona została możliwość spotkań z psychologiem, prawnikiem, doradcą zawodowym, trenerem rozwoju osobistego, doradcą rodziny czy pracownikiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.;
- działania na rzecz **poznańskich seniorów** realizowane były zgodnie z Polityką Senioralną Miasta Poznania; wspomaga je Miejska Rada Seniorów (MRS), która jest organem doradczym, opiniodawczym i inicjatywnym; MRS reprezentuje interesy seniorów wobec władz Miasta oraz w wielu miejskich komisjach i zespołach: w: Komisji ds. przydziału mieszkań dla seniorów w budynkach komunalnych, Komisji ds.

przydziału mieszkań w budynkach TBS, Zespole monitorującym realizację polityki senioralnej miasta, w Kapitulce tytułu „Miejsce przyjazne seniorom”, Zespole ds. projektu Centrum Kultury Odnowa, Poznańskiej Radzie Transportu Aglomeracyjnego, Zespole ds. dostępności, Zespole ds. opracowania nowej polityki senioralnej 2023-2026; członkowie MRS pracowali w zespołach problemowych MRS: ds. rad osiedli, ds. strony internetowej, ds. DPS, ds. Budżetu Obywatelskiego, ds. Centrum Kultury Senioralnej. W 2022 r. kontynuowany był np. zapoczątkowany z inicjatywy Miejskiej Rady Seniorów projekt „Senior w Muzie”, w Kinie Muza; w 2022 r. kontynuowano realizację usług w ramach projektu „Poznań Viva Senior”, do których zalicza się m.in.: Karta Seniora – Poznańska Złota Karta, Taksówka dla Seniora, Złota Rączka dla Seniora, Książka dla Seniora, Miejska wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, Mobilna pielęgnacja paznokci u stóp seniorów, Poznańskie Pudełko Życia, Mycie okien w domu seniora, Porządkowanie nagrobków osób bliskich seniorom, Transport seniorów na terenie miejskich cmentarzy, Mikrogranty dla Seniorów, program Korpus Wsparcia Seniorów;

- pilotażowa edycja projektu pn. **„Poznań uzależniony od profilaktyki”**. To projekt działań edukacyjno-profilaktycznych dla miejskich placówek pomocy społecznej. Adresatami projektu byli seniorzy, mieszkańcy Poznania, mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej w Poznaniu, Dziennych Domów Pomocy. W projekcie uwzględniono również osoby przebywające w Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej oraz pracownicy zatrudnieni w tych placówkach. Celem projektu jest propagowanie aktywnego stylu życia, w tym promowanie zdrowego stylu oraz profilaktyka zdrowia i uzależnień. Celem projektu jest także promowanie świadomości konsekwencji niezdrowego stylu życia oraz nadużywania alkoholu/leków nasennych czy środków uspakajających. Podczas pilotażowej edycji projekt realizowany był w 6 Domach Pomocy Społecznej oraz 3 Dziennych Domach Pomocy oraz w Miejskim Centrum interwencji Kryzysowej w Poznaniu.;

- **w zakresie zwiększenia współuczestnictwa mieszkańców w życiu miasta:**

- **Poznański Budżet Obywatelski** – w 2022 r. realizowanych było 35 projektów wybranych do PBO22 w głosowaniu w 2021 r.; na realizację tych projektów przeznaczono 22 mln zł; ponadto odbył się nabór wniosków i głosowanie nad wyborem projektów do realizacji w 2023 r.; najważniejsze informacje dotyczące głosowania na projekty zgłoszone do PBO23:

Najważniejsze informacje dotyczące głosowania na projekty zgłoszone do PBO23:

- 25 mln zł – taką pulę środków przeznaczono na PBO23, co stanowi 0,5 % w ogólnym budżecie Miasta;
- 19 mln zł przydzielono projektom rejonowym, a pozostałe 6 mln zł projektom ogólnomiejskim, w tym 4 mln wydzielone zostały na Zielony Budżet;
- 192 projekty zostały zgłoszone do PBO23 – 36 projektów ogólnomiejskich, w tym 14 projektów ogólnomiejskich w ramach Zielonego Budżetu oraz 156 projektów rejonowych;

- proces składania wniosków trwał od 16 maja do 15 czerwca 2022 r.;
- maksymalna kwota realizacji projektu rejonowego wynosiła 800 tys., a projektu ogólnomiejskiego 2 mln zł;
- 127 projektów zostało zaopiniowanych pozytywnie i poddanych głosowaniu;
- głosowanie na projekty zgłoszone do budżetu partycypacyjnego trwało od 10 do 31 października 2022 r.;
- w głosowaniu oddano 73 557 ważnych zgłoszeń elektronicznych;
- 31 projektów wybrano do realizacji – 3 projekty ogólnomiejskie (w tym 2 z Zielonego Budżetu) i 28 rejonowych;
- **otwarte konsultacje społeczne** na ważne dla rozwoju miasta tematy, m.in. prowadząc otwarte konsultacje społeczne na temat programowania wieloletniego, planowania przestrzennego, realizacji inwestycji drogowych i transportowych; w 2022 r. przeprowadzono **31 konsultacji społecznych**; konsultacje dotyczyły m.in. projektu nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szeregu zagadnień wymagających konsultacji z organizacjami pozarządowymi; konsultacje mają na celu podniesienie poziomu współuczestniczenia w podejmowaniu decyzji ważnych dla społeczności lokalnych oraz zwiększenia zaufania mieszkańców do Miasta; Miasto podejmowało również szereg kampanii edukacyjnych, informacyjnych, wizerunkowych, aby usprawnić i uatrakcyjnić komunikację z mieszkańcami;
- program rozwoju społeczności lokalnej oraz promowania aktywności społecznej „**Centrum Inicjatyw Lokalnych**”, który wspiera realizację inicjatyw odpowiadających na potrzeby mieszkańców i angażujących ich we współpracę na rzecz lokalnej społeczności; w 2022 r. w Poznaniu działały 23 Centra Inicjatyw Lokalnych (CIL): 8 Sąsiedzkich Centrów Inicjatyw Lokalnych – 3 letnie (lata 2022-2024), 11 Sąsiedzkich Centrów Inicjatyw Lokalnych – kontynuacja, 3 Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych – nowe, 1 Regrantingowe Centrum Inicjatyw Lokalnych 2022-2024; na rzecz działalności wspomagającej rozwój wspólnot lokalnych zostały przeznaczone środki z budżetu Miasta na dwa otwarte konkursy ofert, w tym: dotację w wysokości 1,3 mln zł przyznano Wielkopolskiej Sieci Organizacji Pozarządowych "Działamy Razem" oraz Fundacji Inicjatyw Społecznych "It's Up To You" na realizację zadania pt. Centrum Inicjatyw Lokalnych Regrantingowe 2022-2024; dotacja jest podzielona na lata: rok 2022 – 460 000 zł, rok 2023 – 400 000 zł, rok 2024 – 400 000 zł.; 2,7 mln zł przyznano 22 podmiotom stanowiącym sieć rocznych i trzyletnich Sąsiedzkich Centrów Inicjatyw Lokalnych; dotacja dla SCILi w 2022 r. wyniosła 1,5 mln zł. Łącznie SCILe trzyletnie w latach 2022-2024 zrealizują 101 inicjatyw; SCILe jednoroczne zrealizowały 54 inicjatywy.;
- W 2022 r. trwał proces **wdrażania rekomendacji Poznańskiego Panelu Obywatelskiego (PPO)**. Panel obywatelski to forma partycypacji społecznej, pozwalająca na demokratyczne podejmowanie decyzji w sprawach ważnych dla

lokalnej społeczności. Do uczestnictwa w pierwszym PPO zaproszeni zostali losowo wytypowani mieszkańcy, którzy wyrazili chęć uczestnictwa w tym przedsięwzięciu. Wybór panelistów uwzględniał m.in. kryteria demograficzne, takie jak płeć, wiek, rejon zamieszkania, poziom wykształcenia. Dzięki temu zapewniona została różnorodność i reprezentacja różnych punktów widzenia oraz doświadczeń. Ogólny temat panelu brzmiał: "Jak władze Poznania mogą działać na rzecz przeciwdziałania oraz adaptacji do zmian klimatu i kryzysu klimatycznego?". Podczas panelu, którego części edukacyjna oraz deliberacyjna, przebiegały w 2021 r., wypracowano listę 77 rekomendacji, którą Prezydent Miasta Poznania przyjął do wdrożenia.;

- **w zakresie budowania szerokiej integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem:**
 - wdrażanie **Standardów Dostępności Miasta Poznania**, dzięki którym obiekty miejskie będą dostępne na płaszczyźnie architektonicznej, komunikacyjnej i informacyjnej dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, osób przemieszczających się z dziećmi, z ciężkim bagażem, czy rowerzystów; prowadzone były także działania mające na celu poprawę dostępności obiektów Urzędu Miasta Poznania dla osób z niepełnosprawnościami.;
 - **Centrum Usług Wspólnych (CUW)** zapewnia obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną dla 19 jednostek z Poznania, dla których organem prowadzącym jest Miasto Poznań (domy pomocy społecznej, żłobki, ośrodki wsparcia rodzin i pieczy zastępczej, pozostałe centra i ośrodki wsparcia jak: Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej, Centrum Inicjatyw Senioralnych, Dzienny Ośrodek Adaptacyjny, Ośrodek dla Bezdomnych); proces konsolidacji obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej obsługiwanych jednostek oraz standaryzację realizowanych procesów i narzędzi ich wspierania powoduje obniżenie kosztów obsługi o charakterze biurokratycznym, pozwalając na adekwatne zwiększenie nakładów na usługi świadczone bezpośrednio mieszkańcom;
 - projekt „**#AKTYWATOR WLKP – Wsparcie integracji migrantów w województwie wielkopolskim**” – projekt realizowało Miasto Poznań wraz z Fundacją Centrum Badań Migracyjnych (która tworzy także Migrant Info Point (MIP) oraz Międzynarodową Organizacją ds. Migracji (IOM)); projekt był współfinansowany z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (projekt trwał w latach 2020-2022); w ramach projektu funkcjonuje Poznański Ośrodek Integracji, w którym udzielane jest doradztwo dla migrantów w szerokim zakresie, dotyczące w szczególności ich pobytu w Polsce; legalizacji pobytu i procedur administracyjnych, cudzoziemcy mogą skorzystać również z kursów języka polskiego jako obcego, doradztwa zawodowego, praw pracowniczych, porad prawnych, pomocy integracyjnej, opieki zdrowotnej i psychologicznej, systemu edukacji i opieki przedszkolnej oraz łączenia rodzin, a także innych kwestii związanych z codziennym życiem w Polsce ale także z lokalnych działań integracyjnych adresowanych zarówno do społeczeństwa polskiego, jak i migrantów, w celu ich wzajemnego poznania, zbliżenia się i dwustronnej integracji w wymiarze

lokalnym; w POINT pracują doświadczeni specjaliści posługujący się językiem polskim, angielskim, rosyjskim i ukraińskim; ponadto migranci mogli skorzystać ze szkoleń, przydatnych informacji na stronie migrant.info.pl oraz „Infolinii dla migrantów” - „Migrant.info” (tel. 22 490 20 44), obsługiwanej przez partnera projektu – Międzynarodową Organizację ds. Migracji w języku polskim, angielskim, ukraińskim i rosyjskim.;

- **projekt ROOF** zorientowany na eliminację bezdomności poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań mieszkaniowych na poziomie dużych miast, gdzie najczęściej występuje zjawisko bezdomności; podstawowym modelem działania jest koncepcja Housing First; projekt ROOF pozwala na wymianę doświadczeń dotyczących metodyki zbierania danych na temat bezdomności; istotą przedsięwzięcia jest także stworzenie jednolitej definicji bezdomności w oparciu o koncepcję ETHOS; projekt ma wymiar międzynarodowy, uczestniczy w nim 8 krajów;
- projekty, w tym: „Zapewnienie zintegrowanych środowiskowych form opieki zdrowotnej i społecznej osobom z zaburzeniami psychicznymi na terenie Miasta Poznania”, „Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej”, „Usługi społeczne i opieka medyczna dla mieszkańców Poznania”, „Feniks Trzeci”, „Feniks i Spółka”, „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego Poznań PÓŁNOC”, „Wracamy na rynek pracy – aktywizacja zawodowa osób powracających lub wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dzieckiem do lat 3”;
- **w zakresie unowocześniania oraz zwiększania dostępności wysokiej jakości usług publicznych oraz usprawnienia systemu komunikacji z mieszkańcami:**
 - **inteligentne rozwiązania z zakresu zarządzania i e-usług**, jak m.in.: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, ePUAP, infolinia Poznań Kontakt, system otwartego dostępu do informacji i danych Miasta (API) oraz projekt otwarcia baz danych i informacji o mieście BaDaM, Cyfrowy Model Przestrzenny 3D Miasta Poznania, serwisy internetowe, w tym danych przestrzennych, aplikacje mobilne, systemowa rekrutacja oświatowa, internetowe giełdy tematyczne, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC, system wspomagania planowania przestrzennego Geobaza Miasta Poznania, elektroniczne systemy zarządzania, system głosowania na projekty Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, platforma internetowa Otwarty Poznań; większość miejskich e-usług była udostępniona poprzez elektroniczną platformę informacyjno-usługową Miejski Informator Multimedialny; w 2022 r. zarejestrowano 1,6 mln klientów e-usług;
 - **program OK Poznań. Osobista Karta Poznańska** – w kwietniu 2022 r. wdrożony został system usług dla mieszkańców, program pn. „OK Poznań”, którego głównym założeniem jest zachęcenie osób mieszkających w Poznaniu do rozliczania podatku w mieście. Na podstawie umowy koncesji zawartej z Miastem za jego wdrożenie i obsługę odpowiada Grupa MTP; użytkownicy „OK Poznań” potwierdzając – za pomocą systemu ID Poznań – fakt rozliczania podatku dochodowego w Poznaniu, mogą korzystać z oferty ulg i zniżek świadczonych przez partnerów biznesowych

(lokalne firmy) oraz publicznych (miejskie jednostki organizacyjne); zniżki dotyczą m.in. oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej, turystycznej, gastronomicznej, handlowej czy ochrony zdrowia; „OK Poznań” to wirtualna karta mieszkańca, która dostępna jest w bezpłatnej aplikacji mobilnej „OK Poznań” i na stronie internetowej – www.okpoznan.pl; Miasto oferuje również możliwość stacjonarnego zarejestrowania się i zrobienia imiennej karty plastikowej w 3 miejskich Punktach Obsługi Klienta (POK). Po niemal roku funkcjonowania (dane na 31.03.2023 r.) program „OK Poznań” zgromadził 29 tys. użytkowników, 75 partnerów, w tym 59 partnerów biznesowych i 16 partnerów publicznych. Stronę internetową programu odwiedziło 83 tys. osób, a aplikację pobrało blisko 18 tys. osób. Program oferował łącznie 370 benefitów (209 komercyjnych i 160 miejskich). Zakupiono 7 380 benefity (2.951 komercyjnych i 4.429 miejskich);

- **Aplikacja Smart City Poznań** – aktualne komunikaty o utrudnieniach na drogach i awariach, ostrzeżenia meteorologiczne, raporty smogowe, możliwość szybkiego zgłoszenia dowolnego problemu służbom miejskim, połączenia się z Biurem Poznań Kontakt; aplikacja posiada funkcjonalność udziału w ankietach i sondażach, tworzonych przez jednostki miejskie oraz rady osiedli; dzięki temu mieszkańcy w prosty sposób mogą zabrać głos w tematach ważnych dla miasta i swojego najbliższego otoczenia; dodatkową funkcjonalnością aplikacji są mobilne linki – odnośniki do najważniejszych stron i portali miejskich oraz projektów, takich jak Poznański Budżet Obywatelski, które cieszą się w danym momencie największą popularnością i zainteresowaniem; opcje dodatkowe zapewniają dostęp do najważniejszych stron i portali miejskich oraz projektów czy usług takich jak rezerwacja wizyt w UMP; w 2022 r. poznaniacy wysłali ponad 10 700 zgłoszeń, 91% zgłoszeń zostało obsłużonych. Najczęściej wybieraną przez użytkowników kategorią zgłoszeń jest nieprawidłowe parkowanie - 44%, uszkodzony chodnik/ulica 15% i drobne odpady - 8%; aplikacja jest stale rozwijana przez modyfikowanie lub dodawanie nowych funkcjonalności;
- portal **Przyjazne Deklaracje** – za pomocą intuicyjnego kreatora można składać elektroniczne informacje i deklaracje podatkowe, m.in. podatków od środków transportu, podatku rolnego, czy informacji dot. podatku od nieruchomości; połączenie usługi z platformą ePUAP i systemami dziedzinowymi umożliwiło w pełni elektroniczne składanie dokumentów do Urzędu przez profil zaufany; usługa została rozszerzona o deklaracje odpadowe, jako konsekwencję przejęcia przez Miasto Poznań obowiązków Związku Międzygminnego w zakresie gospodarowania odpadami; portal umożliwił elektroniczne składanie deklaracji odpadowych – 36% deklaracji zostało złożone w tej formie;
- **wykorzystywano nowoczesne narzędzia wspierające w systemie zarządzania i administrowania miastem** – w działaniach informacyjnych Miasto korzystało z mediów społecznościowych, jak FB, Twitter, Instagram oraz serwisu internetowego YouTube, a także z systemu SMS wysyłanych nieodpłatnie do zainteresowanych

mieszkańców; kontynuowano realizację projektów polepszających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych; proces ten obejmuje zarówno polepszenie dostępu do usług (w tym elektronicznych) oraz informacji, a także dostosowywanie miejskich obiektów do potrzeb ludzi o różnych możliwościach przemieszczania się.

Tabela 17. Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
Realizacja projektu Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego	Gabinet Prezydenta	Działanie ciągłe. Na realizację 35 zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie PBO22 przeznaczono 22 mln zł. Na realizację 31 zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie PBO23 przeznaczono 25 mln zł. Podsumowanie dotychczasowych edycji PBO oraz wnioski i rekomendacje wynikające z podsumowania ankiet zawiera Raport ewaluacyjny – Poznański Budżet Obywatelski 2023
Tworzenie i wspieranie Centrów Inicjatyw Lokalnych	Gabinet Prezydenta	2022 r. działały 23 Centra Inicjatyw Lokalnych, w ramach SCIL realizowano 155 inicjatyw oddolnych mieszkańców
Uruchomienie centrum usług wspólnych do obsługi wszystkich jednostek miejskich	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o.	Funkcjonuje CUW dla placówek polityki społecznej oraz Ogrodu Zoologicznego. W 2021 r. utworzono Centrum Usług Wspólnych Jednostek Oświaty.
Dostosowanie budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., Zarząd	Działanie ciągłe, wdrażane są Standardy Dostępności Miasta Poznania.

Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
	Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Termy Maltańskie Sp. z o.o	
Wykorzystanie nowoczesnych technologii i narzędzi w procesie public relations	Gabinet Prezydenta	Działanie ciągłe.
Realizacja projektów poprawiających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych	Wydział Organizacyjny, Gabinet Prezydenta, Wydział Informatyki, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, Biuro Poznań Kontakt, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich, Termy Maltańskie Sp. z o.o., Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o., Port Lotniczy Poznań Ławica Sp. z o.o.	Działanie ciągłe.
Prowadzenie Centrum Inicjatyw Rodzinnych	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	2021 r. zakończono prace przy budowie nowej siedziby dla Domu Pomocy Społecznej przy ul. Bukowskiej. Nowa siedziba DPS nr 1 powstała przy ul. Żołnierzy Wyklętych na Strzeszynie. Trwały prace związane z rozbudową budynku Zakładu

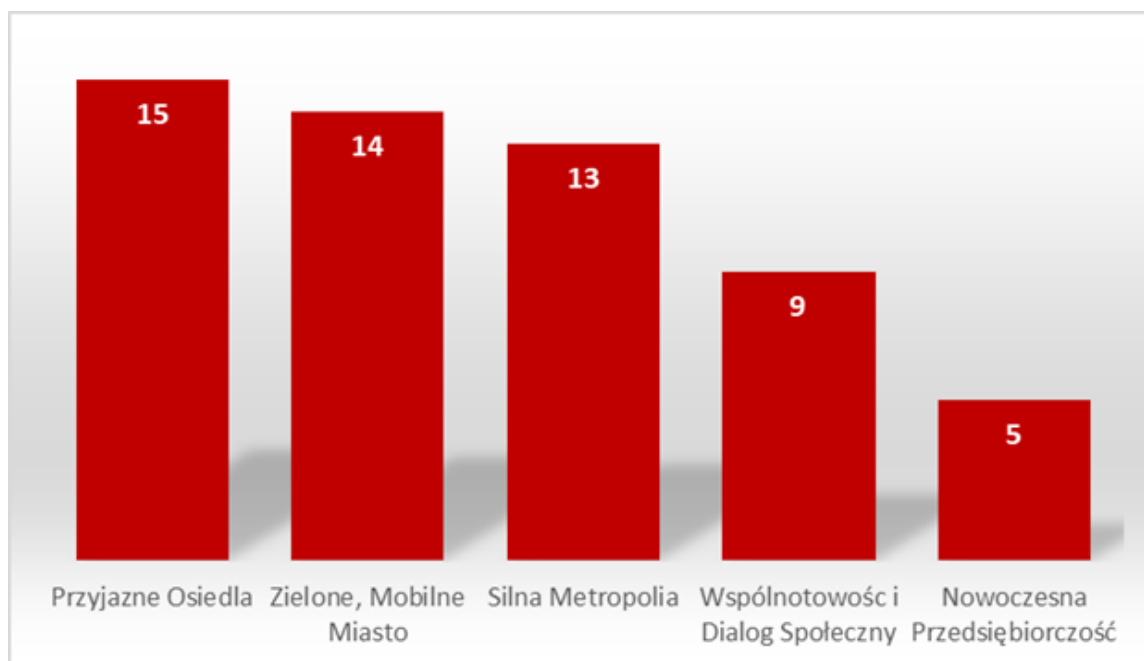
Nazwa zadania	Koordynator	Etap/zaawansowanie
		Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji przy ul. Mogileńskiej o nowe skrzydło, standaryzacja placówek opiekuńczo-wychowawczych – od 1 stycznia 2022 r. zaczęły działać nowe 14 osobowe placówki tj. Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Dom Pamiątkowa” przy ul. Filareckiej 13, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Dom Filarecka” przy ul. Filareckiej 14, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Nasz Dom” przy ul. Suwalskiej 193, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Zakątek” przy ul. Suwalskiej 195, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Marcelinka” przy ul. Swoboda 59 oraz Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Marcelin” przy ul. Perzyckiej 110-110a.
Utworzenie Centrum Medycyny Senioralnej i Paliatywnej	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	Przesunięcie realizacji na późniejsze lata.

Źródło: UMP

III. NAKŁADY BUDŻETU MIASTA NA REALIZACJĘ ZADAŃ PROJEKTOWYCH KLUCZOWYCH

Zakłada się, że na realizację Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ bezpośredni wpływ mają wszystkie zadania projektowe. Podczas projektowania konkretnego zadania, w systemie KSAT w module „planowanie i monitorowanie budżetu” następuje przypisanie go do Strategii poprzez wybór odpowiedniego priorytetu i działania strategicznego, na realizację którego dane zadanie będzie w największym stopniu oddziaływać.

Wykres 33. Liczba realizowanych zadań projektowych kluczowych według priorytetów strategicznych

Łączna wartość nakładów z budżetu Miasta na realizację zadań projektowych w 2022 r. (na podstawie informacji ze sprawozdania z realizacji budżetu) wyniosła 1.009,6 mln zł. Znaczącą część inwestycji realizują także inne podmioty i instytucje, jak spółki prawa handlowego, w których Miasto Poznań posiada udziały lub akcje, a które realizują zadania własne w imieniu Miasta oraz jednostki zewnętrzne działające na rzecz rozwoju Poznania, w tym inne jednostki samorządu terytorialnego i ich organizacje, instytucje, przedsiębiorstwa państwowe, firmy i osoby prywatne.

W 2022 r. w strukturze wydatków na zadania projektowe kluczowe najwyższy udział posiada priorytet „Zielone, mobilne miasto” – 45,9%. Na zadania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” wydatkowano 29,3% wydatków ogółem na zadania projektowe kluczowe. 19,6% przeznaczono na realizację zadań w ramach priorytetu „Silna Metropolia”. Na znacznie niższym, poziomie 3,4% kształtowały się wydatki na zadania

realizowane w ramach priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Najniższy poziom wydatków – 1,8% przeznaczono na realizację zadań w ramach priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”.

W 2022 r. nakłady poniesione z budżetu Miasta na realizację zadań projektowych kluczowych w ramach priorytetów strategicznych wyniosły:

- **Priorytet „Silna Metropolia”: 198,3 mln zł.**

Dotyczyły one głównie budowy nowych obiektów instytucji kultury, renowacji poznańskich fortyfikacji oraz rozbudowy i przebudowy układu komunikacyjnego miasta o znaczeniu ponadlokalnym.

Dodatkowo, w ramach inwestycji o zasięgu regionalnym i metropolitalnym, zainwestowane zostały środki innych partnerów, w tym spółek, w których Miasto posiada udziały oraz instytucji i podmiotów zewnętrznych. Wśród zadań projektowych Miasta dominowały projekty wspierające rozwój funkcji metropolitalnych Poznania oraz współpracę regionalną i międzynarodową.

- **Priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość”: 17,6 mln zł.**

Dotyczyły one głównie zwiększenia efektywności kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz rozwoju infrastruktury wsparcia rozwoju nowych firm. Dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.

- **Priorytet „Zielone, mobilne miasto”: 463,3 mln zł.**

Wśród zadań realizowanych w ramach tego priorytetu dominowały inwestycje usprawniające układ transportowy miasta, rozwój transportu publicznego, ekomobilność, w tym rozbudowę miejskiej sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz przedsięwzięcia ekologiczne (termomodernizacja, ochrona powietrza) i rozwój terenów zieleni. We wdrażanie tego priorytetu zaangażowanych było wiele innych podmiotów, także prywatnych.

- **Priorytet „Przyjazne osiedla”: 295,8 mln zł.**

W ramach priorytetu przeważały zadania ważne dla społeczności lokalnych, polepszające jakość życia, ofertę usług społecznych, kulturalnych, oświatowych i rekreacyjnych na osiedlach, a także aktywizujące i wspierające rozwój społeczności osiedlowych. Dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o. o.

- **Priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny”: 34,6 mln zł.**

Zadania realizowane w ramach tego priorytetu miały na celu zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków rozwoju, zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, młodzieży, osobom starszym, zagrożonym wykluczeniami, z niepełnosprawnościami. Realizowane projekty dotyczyły także zapewnienia właściwego poziomu infrastruktury ochrony zdrowia, nowoczesnych form komunikacji z mieszkańcami oraz inteligentnych rozwiązań w zakresie e-usług.

PODSUMOWANIE

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ koncentruje się na 5 wzajemnie powiązanych, następujących obszarach, uznanych za priorytetowe dla rozwoju miasta: „Silna Metropolia”, „Nowoczesna przedsiębiorczość”, „Zielone, mobilne miasto”, „Przyjazne osiedla”, „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Dla zachowania crossowego charakteru Strategii odstąpiono od wyznaczania programów strategicznych. Odejście od silosowego dzielenia kierunków i działań strategicznych w obrębie danego obszaru funkcjonowania miasta spowodowało, że działania o określonym charakterze, ale różnej skali, przypisane zostały do kilku priorytetów, np. edukacja na poziomie akademickim została przypisana do priorytetu „Silna Metropolia”, edukacja zawodowa i kształcenie ustawiczne do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”, a edukacja szkolna i zajęcia pozaszkolne do priorytetu „Przyjazne osiedla”; wydarzenia kulturalne o randze krajowej i międzynarodowej przypisane zostały do priorytetu „Silna Metropolia”, a aktywność kulturalna o zasięgu miejskim i eventy lokalne założone zostały w priorytecie „Przyjazne osiedla”. Przyjęcie crossowego charakteru Strategii oznacza, że monitorowanie zmian zachodzących w danej dziedzinie funkcjonowania miasta wymaga analiz efektywności działań podejmowanych we wszystkich obszarach priorytetowych.

W mieście są łatwo dostępne otwarte tereny zieleni, rozwijają się systemy alternatywnych środków transportu. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, usługi społeczne, polepsza się poziom bezpieczeństwa publicznego, zmniejsza się poziom ubóstwa. Prowadzone są działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz sprzyjające integracji społecznej i międzypokoleniowej.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast potwierdza bardzo silną pozycję lokalnej gospodarki i rynku pracy w skali kraju, a także rozwój umiędzynarodowienia. Silna i zróżnicowana gospodarka lokalna i rynek pracy, szybko odbudowują się po okresie pandemii COVID – 19. Poznańska gospodarka rozwijała się stabilnie, pomimo wysokiej inflacji i rosnących cen energii i paliw na rynkach globalnych z powodu wojny na Ukrainie. Gospodarka charakteryzuje się rozwojem sektorów kreatywnych, branży IT, gamedev, designu i środowiska startupów. Do przestrzeni i usług miejskich wprowadzane są nowoczesne inteligentne rozwiązania. Miasto rozwija się w prawidłowym kierunku. Wskaźniki gospodarki powiązanej z rynkiem międzynarodowym, poza ruchem lotniczym i przemysłem spotkań, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., zmniejszyła się stopa bezrobocia, zwiększył się poziom umiędzynarodowienia studiów i liczba firm zagranicznych działających w mieście.

Analiza wskaźników statystycznych w odniesieniu do roku bazowego, za który przyjęto rok 2010, wykazuje, że w wielu przypadkach utrzymywany jest dotychczasowy trend, który potwierdza silną pozycję Poznania wobec pozostałych porównywanych miast, tj. Warszawy, Krakowa, Wrocławia i Łodzi. Metropolia Poznań notuje stały wzrost mieszkańców. Coraz silniejsze powiązania funkcjonalno-przestrzenne Poznania

z okolicznymi gminami i dobre skomunikowanie między nimi powodują, że Poznań zapewnia mieszkańcom Metropolii miejsca pracy i nauki, w nim koncentrują się centra usług edukacyjnych, zdrowotnych, sportowych, kulturalnych, z których korzystać mogą wszyscy mieszkańcy Metropolii.

Miasto jest jednym z najsilniejszych ośrodków akademickich w kraju, dlatego wielu młodych ludzi wybiera na miejsce edukacji poznańskie uczelnie. Coraz większy jest poziom umiędzynarodowienia studiów.

Dziedzictwo kulturowe i rozbudowywana oferta turystyczna ponownie przyciąga coraz większą liczbę turystów, choć było ich mniej niż w Krakowie, Warszawie czy Wrocławiu. Mniej niż w pozostałych porównywanych miastach było też beneficjentów oferty kultury wysokiej przy jednoczesnym większym zainteresowaniu ofertą kultury lokalnej i masowymi imprezami artystyczno-rozrywkowymi. Analiza wskaźników obrazujących zmiany w obszarze priorytetowym „Silna Metropolia” wskazuje jednak na odbudowę dotychczasowego trendu i wolne, jednak stałe, budowanie konkurencyjności.

Wartości wskaźników gospodarczych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” potwierdzają mocną pozycję Poznania. W mieście notuje się najniższy w kraju poziom bezrobocia, wysoki jest poziom przedsiębiorczości, rozwijają się innowacyjność i nowe technologie. Silna i zróżnicowana gospodarka i rynek pracy powodują, że miasto jest bardziej odporne zarówno na cykliczne, jak i nieprzewidywane, wahania globalnej koniunktury. Istotnym czynnikiem budującym konkurencyjność gospodarczą jest edukacja zawodowa zapewniająca wykwalifikowaną kadrę pracowniczą w specjalizacjach poszukiwanych na rynku pracy. Szkolnictwo zawodowe cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodych ludzi, jednak lokalna gospodarka odczuwa niedobór wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Konieczna jest zatem dalsza promocja i rozwój szkolnictwa zawodowego oraz dywersyfikacja kierunków studiów pod kątem zawodów poszukiwanych na rynku pracy.

Wartości wskaźników priorytetu „Zielone, mobilne miasto” potwierdzają, że Poznań jest jednym z najbardziej zmotoryzowanych miast w Polsce, a ponad jedna trzecia mieszkańców najczęściej korzysta z własnych samochodów. Jest to jeden z powodów zatłoczenia poznańskich ulic, problemów z miejscami do zaparkowania oraz znacznego poziomu zanieczyszczenia powietrza i wysokiego poziomu hałasu. Władze miasta próbują wpływać na zachowania komunikacyjne mieszkańców, promując transport publiczny i elektromobilność oraz zachęcając do korzystania z alternatywnych środków transportu. Pomimo dobrej dostępności do otwartych terenów zieleni ważne jest udostępnianie nowych, zagospodarowanych zielonych obszarów.

Działania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” ukierunkowane są na zapewnienie mieszkańcom wszystkich osiedli dostępu do usług publicznych, tworzenia w ramach osiedli miejsc spotkań, aktywności, rekreacji i wspólnego spędzania wolnego czasu. Ważnym aspektem dotyczącym powrotu młodych matek do aktywności zawodowej jest zapewnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej dzieciom. Dzięki inwestycjom

w rozbudowę placówek zwiększa się udział dzieci korzystających z instytucjonalnych form opieki. Rosnący poziom wskaźnika udziału dzieci korzystających z opieki przedszkolnej potwierdza, że z poznańskich przedszkoli korzystają także dzieci spoza Poznania. Nakłady na zadania osiedli umożliwiły realizację inwestycji w drogi, chodniki, drogi rowerowe, tereny zieleni i rekreacji. Dzięki tym nakładom realizowanych może być wiele lokalnych inicjatyw kulturalnych oraz edukacyjnych.

Działania realizowane w priorytecie „Wspólnotowość i dialog społeczny” potwierdzają, że mieszkańcy Poznania są aktywnymi obywatelami, a wielu z nich angażuje się w działalność organizacji pozarządowych, które w ramach otwartych konkursów ofert realizują zadania publiczne. Mieszkańcy korzystają z otwartych konsultacji społecznych, możliwości realizacji swoich projektów w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego i Centrów Inicjatyw Lokalnych, jednak nadal oczekują na wspieranie przez Miasto bezpłatnych dla mieszkańców, atrakcyjnych inicjatyw i wydarzeń kulturalnych, sportowych czy edukacyjnych. Miasto realizuje działania na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, wprowadzając nowe rozwiązania usprawniające współpracę z mieszkańcami oraz zapewniając im możliwość wpływu na podejmowanie decyzji dotyczących polityki Miasta. W 2022 r. Miasto uruchomiło program OK Poznań skierowany do osób zamieszkujących i rozliczających podatki w Poznaniu z rosnącą ofertą zniżek i ulg i preferencji. Po roku w programie uczestniczyło ponad 30 tys. mieszkańców.

Na działania strategiczne zapisane w Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ wydatkowano w 2022 r. środki finansowe z budżetu Miasta Poznania ogółem (zadania projektowe oraz zadania procesowe) w wysokości 1.009,6 mln zł.

Struktura wydatków ogółem z budżetu Miasta Poznania w podziale na poszczególne priorytety strategiczne:

- Silna Metropolia – 19,6%;
- Nowoczesna przedsiębiorczość – 1,8%;
- Zielone, mobilne miasto – 45,9%;
- Przyjazne osiedla – 29,3%;
- Wspólnotowość i dialog społeczny – 3,4%.

Opracowanie:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej, Urząd Miasta Poznania

Data opublikowania:

31.05.2023